

ADZUMA

Fōtō Banyanε a Tudzuma

I-II Nwañ Tiofilo, ne yī ovoli otonyade a kame a, ntselε ntsa letsa nyε letsa a kī Yesu kena mō fukī etsa, kito ne lōkō a kī eyi ye adzuma kayō, kenawo lōkō a kī Baguma bōe ye εnamēna ode. Fōmō Baguma bōe ye benamēna ode a, Yesu tsā Hūhū Kpalewa kōbē akū etsa ye fōtō banyanε a kī εrāu a fōtsa. **III** Ne ye wuda liti a, εnyε ye akū etsa be ne tisi pii akū ne fuwi tēna kame, kī atsindze kate lēlāa foe kame kī edzi nkpa. Elēmō bikī bēmō ye a kōdzela ne Baguma legākanyakō fōletsa a akū. **IV** Lōkō a kī bēkpōta a, esi be mbla kī, “Mitadzakū ne Yerusalem, mbom midzi midzōle Hūhū Kpalewa a kī mbi mi kī yī Ọlega le eyi kī yaakpa mi a kaya. **V** Yohanes kō ni, mui εkōa εwōla batī. Lēmē ne fuwi lukū kame ni, Baguma aakōa Hūhū Kpalewa εwōla mi.”

Baguma Bōe Yesu εnamēna Ode.

VI Lōkō a kī Yesu mō ye fōtō banyanε a buki bēkpōta a, bivia ye kī, “Boe Ọlate, mbōee finyaakī ɔwe kī ayaamunikimō Israelfō legākanyakō a ɔkpa be?”

VII Ade Yesu bi be kī, “Fōtásī kī mianyi lōkō ūye fuwi a kī yī Ọlega le eyi ɔkpa kī litsedi leya a ne ye kōbē akū a. **VIII** Lēmē nte Hūhū Kpalewa a yawo ne mi kame ni, yaado mi kōbē lōkōa mile yī fōletsa a ne Yerusalem, mō Yudea flee mō Samaria, kenaawo katinya kame tite kawūnakō.”

IX Kī ele fukīī eyua a ne be anε kamε naa, Baguma bōe ye εnamεna ode, ade εyela ne luflututu kamε a.

X Kī bēdza bēkadā koe kī yanaa odetó kamε a, lētaleta banyole nviā badi kī bideī ne fōtsa ovoe kamε nyε be akū bētsa be, **XI** ade bibi be kī, "Galileafō, nde sū midzē miadā odetó kamε lōmo? Yesu a kī Baguma bōe ne mi ɔwē ne awī εnamεna ode a, aabuki εya ne mi sēkē nde ayekī mimō kī yanaa ode a."

Matias Yate Yuda Kadzakō.

XII Ke litī a, fōtō banyanε kīī dzakū ne Kugua Futse ḥtō akū a bēnaa Yerusalem ɔmatō kamε. Kito awā kēnawo ɔmatō a kamε ana nde lisikū seke. **XIII** Kī biwo ɔmatō a kamε a, bēnaa be kadzikō ne abansulu kōla ode. Bati a kī bēna ne awā nyε Petro, Yohanes, Yakobo, Andrea, Filipo, Toma, Bartolomeo, Mateo, Yakobo kī εnyε Alfeo obi, mō Simon kī epili ye kade lōlō, mō Yuda kī εnyε Yakobo obi. **XIV** Bati kīī flee katsena lōkō nyε lōkō mō kakōna mōa, kabōa mpaε kakpa Baguma. Bati a badi lēmē nyε batsole mō Yesu ɔma Maria, mō Yesu bawaēnyole.

XV Ne fuwi a na kamε a, bikī bētē bido a tsena, be lidede aawo nde bati ɔha mō be teya. Ade Petro yidza ebi be kī, **XVI** "Nwaē amε, kēnε kī lētsa a kī bētsele ne Katselē Kpalēwa a kamε, kī Hūhū Kpalēwa a le eyi etsāmεna Legā Dawid akū ne Yuda kī ye lēnya bati lōtō bipi Yesu a, fōya lōmo. **XVII** Yuda nya boe kamε ɔmōa kī boe ɔlate nyε ye kī εkēna fōtō banyanε adzuma."

XVIII Lēmē εkēna tōkpa kī εnate sika kī se bēkōa bēya tite a kī te akū eku a. Ade awā na kī eto ode

ετο a, ye lupu tui lεbε, ade ke ye fōmetsa flee ne fuko ne tite a. **XIX** Ye wuda a akū fōletsa gba ne Yerusalem kī odi nyε odi nu foe. Foesū awā kī εnaku εwa a bavε ke kī Akeldamak, foe kayo nyε Babɔane Tite.

XX Foesū Petro buki ele kī, “Betsele ne Dawid Ṭono Ovoli a kamε kī,
‘Mifō ye tōtō tewa luto,
odima εtabuki edzi ne te kamε.’
Betsele lεmε kī,
‘Mifō oti bεbā εtε ye kadzakō a.’

XXI-XXII Foesū fusī kī oti bεbā εyaawo ne boe kamε ndε ɔdansini εkpa boe ɔlate Yesu kayidza kato kanokpa a. Ade fusī lεmε kī εnya oti kī εnya boe bati a kī bōtsā butomena boe ɔlate Yesu a kamε ɔmɔa, kito lōkɔ a kī Yohanes de letsā ne mui kawɔla amanis akū keyawo lōkɔ a kī Baguma bɔε Yesu ne boe sekē εnamena ode a.”

XXIII Foesū bεnyε bati nviā ade be nyε Matias mɔ Yosef kī bavε Barsaba kī babuki kavε Yusto a.

XXIV-XXV Ade bεbɔa mpaε bεve Baguma kī, “Boe ɔlate, nɔ nyina odi nyε odi lōlō kamε. Tsa boe bati nviā kī kamε ekī ɔnyε kī εdza ndε fōtō ɔnyane ne kadzakō a kī Yuda fōne awe eyi εnaa awā kī kεfeta ye a.” **XXVI** Kī beta bavulibi ne bati nviā kī fōlɔ a, foyake ne Matias akū, ade bεkɔa ye bibumenā fōtō banyane ewua-odi a akū a.

II

Hūhū Kpalewa a Kaya Ne Pentekoste Luwi a Akū.

I Kī Pentekoste luwi a wo ɔtɔ a, bate badone a flee natsεna ne kakɔ mɔapε. **II** Deedimɔapε,

binu litsedi nkā nde ayekī ɔwε kpale avū a ne odetó kame, ade ɔwε kī te tōtō a flee kī te kame bēna a kame a. **III** Bemó litsedi nde fi fōmē kī fōka fudzi ne odi nyε odi akū. **IV** Ade Hūhū Kpalewa tē be kame flee, ade bido kōdzela kale awe ne tide futefute kame, nde ayekī Hūhū a kpa be a.

V Ade ne lōkō a na kame a, Yudafō kī bavila Baguma kī bito fude kumekumē ne katinya kame flee a ya bideī ne Yerusalem. **VI** Foesū kī binu ɔwε baū kī nkā a, batī pii bōa obū bēnakpōta ne awā. Kī binu kī batē badone kī kale kōdzela ne be kame odi nyε odi tide kame a, fōkena be wāwā. **VII** Ne fukī sū libe wo be, bēkena saa, ade bido akū kavia awe kī, “Midā, mboεε nné Galileafō batī kī flee anε? **VIII** Mō nde fōya mō bōanu kī belamēna kōdzela kale ne boe tide kame? **IX-X** Bonye Partiafō mō Mediafō mō Elamfō ade boe kame badi to Mesopotamia mō Yudea mō Kapadokia mō Ponto mō Asia mō Frigia mō Pamfilia mō Egipte mō Libia kakō a kī kifuā Kirene. Boe badi buto Roma **XI** kī bonye Yudafō ūye batī kī bēdani akū bēkena Yudafō, boe badi bonye Kretafō mō Arabiafō. Ade boe flee bōanu kī belamēna Baguma awāwā fōtsa kale ne boe tide kame a.” **XII** Ade kī fōkena be saa mō basaa lōmō a, bēkavia be akū kī, “Litsa fōletsa ne awī a?”

XIII Lemē bikī bēdza ne awā badi di be nsekuo bēle kī, “Bavē lamēna be kawugela.”

Petro Bi Yudafō Yesu Akū Fōletsa.

XIV Ade awā mō Petro yidza edza mō be ewua-odi a, edzela odo εε kī, “Mi Yudafō mō mi a flee kī midzi ne Yerusalem, mawε kī manyε fōletsa kī

flee kayo ntsa mi, foesu mitse katse wi. XV Nne bave batu kii wuga nde ayekii mikona a. Midaa kii ade owi fomo onene todee evedi bo a. XVI Mbom letsu a kii de milamena kamoo ne awi a nyee fukii Baguma Onukpe Onyene Yoel le eyi ane kokoe a kii, XVII 'Baguma le kii,

"Ne fuwi nkae a kame ni,
maado yi Huhu eyaawo ne batu flee kame,
lokoe mi babinyole mo babitsole aade letsu ne yi
kale a akii.

Mi bapopo aamoo ode fotsa kenawa ne huhu
kame,
ade mi banoko es leme aawa foda a.
XVIII Onokoali, ne fuwi a na kame ni, yi Huhu
aate mi basumune batsole mo banyole flee
kame,
lokoe baade letsu ne yi foletsa akii.

XIX Ade maafii awawaa fotsa lene
ne odeto kame mo tite akii.
Miamoo baboane, mo fi mo onyu kusuu kii
fogba ne tite akii.

XX Suwa aake otii,
odeto ane aadani ngba nde baboane aye,
ade owi fomo Baguma Luwi kpale
mo kukukpale a aaya a.

XXI Ne lokoe na kame ni, odi nyee odi kii yaave
Olate a di
mo evia ye konyakamoo ni, yaana kate." "

XXII Ade Petro buki ele kii, "Nwaam ame Israelfo,
mitse foletsa kii. Yesu Nazaretni nyee Oti a kii
Baguma pau, kii ye deii Baguma kobee. Nyee kobee
kii etsa mi ne ye awawaa mo nsentseleni fotsa
kenawa kame, nde ayekii mi moawee minyina
leme a. XXIII Leme ne Baguma kawee mo nhihiie

onukpẽ ni εfõne ye awε εkpa mi, ade mitsã tɔkpa bakεnane akũ mikɔ ye, ne kĩ mibɔa ye ne asendua akũ a. **XXIV** Lεmε Baguma buki εdzela ye etomena banɔkpa kame ade εnε ne wuda awε kame a, kitonεkĩ wuda t̄apuli εfɔ εkahɔ ne kanɔkpa da. **XXV** Ade l̄egã Dawid le eyi ne ye akũ kĩ,

‘Mamɔ kĩ yĩ ɔlate dzẽ ne yĩ anε kame l̄okɔ nyε l̄okɔ

Ne kĩ εdzẽ ne yĩ sɔmɔna ndε yĩ obumεnane sū maávila.

XXVI Ne fukĩ sū kawɔle de yĩ ade fɔfɔ mamu ye luwi daa.

Titɔ kĩ sukεna pupulidza manε malo ni,
maadzi ne kɔnεte kame.

XXVII Kitonεkĩ ɔláafõne yĩ ɔkla oyi ne kanɔkpade,
ade ɔláafɔ nɔ Obi Kpalεwa sukεna levõ ne linikε kame a.

XXVIII Nɔ l̄etsa yĩ nkpã osi a,
ade nɔ sekẽ kana aafɔ mmó kawɔle paa.’

XXIX “Foesū, nwaε amε, mabi mi yededede
kĩ boe ɔwanyɔ Legã Dawid ku, bibila ye, ade
ye kuni waa ne boe kame keyawo nviã kĩ a.

XXX Lεmε kĩ εnya Baguma onukpẽ ɔnyεnε sū ni,
enyi l̄etsa a kĩ Baguma le eyi kĩ yaakεna
εkpa ye. Baguma lo fubo kĩ yaakεna Dawid
kasinu a kame obi mɔa odi εyaadzi εnya l̄egã ndε
Dawid aye. **XXXI** Ne kĩ Dawid nyi fukĩ εnyamεna
l̄otɔ sū ni, εlε eyi kĩ Kristo aayidza eto banɔkpa
kame. Elε kĩ, ‘Baguma t̄afõne ye awε εkahɔ ne
kanɔkpa, ade ye sukεna lεmε t̄avõ ne linikε kame
a.’ **XXXII** Ade Yesu kĩ Baguma dzela etomena
banɔkpa kame a, ade boe a flee bɔnyε foe akũ

adansifō a. [XXXIII](#) Finyaakī ni, Ɔlēga Baguma kpa ye lɔnokɔ̄e kadzikō ne ye sɔmɔna, ade ekɔa ye Hūhū ɛkpa ye nde ayekī elē eyi a. Foesū ye malo ekɔa ye Hūhū a, eko ne boe akū. Ade foesū mimō, minu lɛmɛ lɛtsa a kī ləlamena kaya ne awī a. [XXXIV-XXXV](#) Nnē Dawid liyidza εnnaa ode, mbom ye ləle kī,

‘Baguma bi yī Ɔlate kī,

“Dzi ne yī sɔmɔna

kenaa wo lɔkɔ a kī maakɔa nō bakesīnɛ nkəna
nde nō abɔa katekō.”

[XXXVI](#) Foesū mawɛ kī mi Israelfō flee minyi kī Yesu a kī mibɔa ne asendua akū a, ade ye Baguma kəna Ɔlate mō Kristo Oti a Kī Bebɔa Tōdō a.”

[XXXVII](#) Kī bat i kī nu Petro fɔlətsa a, fɔha be paa. Foesū bivia ye mō fɔtɔ banyanɛ bεbā a kī, “Nwaɛ ame, litsa kəne kī bɔkəna?”

[XXXVIII](#) Ade Petro bi be kī, “Fusī kī mi kame odi nyɛ odi ɛdani ɔwɔlɛ kame ete Baguma edo, lɔkɔa ete mui kawɔla amanis ne Yesu Kristo dī akū ayekī Baguma aakɔa ye titikpa ete ye, ete Baguma futetsa a kī fɔnye Hūhū Kpalewa a lɛmɛ.

[XXXIX](#) Kitonekī lɛtsa a kī Baguma lɛ eyi kī a waa fɔkpa mi, mō mi babi mō bikī bito mō lugo, mō bikī boe Ɔlate Baguma aavɛ kī bεya ne ye sekɛ a.”

[XL](#) Ade Petro de be pii elē kī, “Minye mi akū mitomena sɔtɔ kavelɛ a kī saaya ne nviā katinya bat i kpa kī akū a kame.” [XLI](#) Ne fukī sū bat i pii ne be kame te Petro fɔlətsa a bido, ade bεwɔla be mui ne Yesu dī akū a. Be lidede aana nde mpim elale kī bεkɔa bibumena bate badone a akū ne luwi a. [XLII](#) Bεfɔnɛ be akū awɛ bεkpa fɔtɔ

banyanε a bækatsa be fotsa, ade bækabœa mpaæs mœ kanya kakrœta mœ œmœa kakœna a.

Bate Badone a Dzi Mœ Onukpœ Mœa.

XLIII Ne kĩ fœtœ banyanε a kakœna awâwâ fœtsa mœ nsentseleni pii sœ ni, fœkœna batœ pii wâwâ.

XLIV Bate badone kœe flee katsœna luwi daa kakœna lœtsa mœa, ade bækasœ be fœtsa kakpa akœ a.

XLV Nœ œsa bœnœ be akœ fœtsa fudi ni, basœ sika a kakpa akœ ne be kame odi nyœ odi kasœ onukpœ.

XLVI Bækanaa Baguma afœlie kabœakœ a luwi daa, ade bækatsœna ne kutsu kutsu kame ne be tœtœ kame kanya kakrœta ne kawœle mœ akœ kadœla kame a. **XLVII** Ade bækanyœ Baguma kœlœ, kamu ye lœmœ a. Bati flee kœa obu bækpa be. Luwi daa boe ɔlate akœa bikœ bœte bido a kĩ etœ a kayaabumœ be.

III

Petro Mœ Yohanes Tsa Oti Odi Kœ Evelivelœi.

I Luwi a Petro mœ Yohanes naa Asœli Kœla kame ne lœkœ a kĩ Yudafœ abœa mpaæs a kame. Fœana ndœ olobe tœdœyœ elale kame. **II** Kœ biwo Asœli Kœla onyukpœ a kĩ bave Onyukpœ Mœ Kale a, bœmœ onyole odi kœ evelivelœi kito ye lœmawi, kœœ œwaa ne awâ. Ye batœ abœs ye kanaayi ne awâ luwi daa ayekœ yaakawâ sika katomena bikœ batœ ne awâ a seœkœ. **III** Kœ Petro mœ Yohanes atœ a, œwâ be sika. **IV** Bœfœ bœdza bœdza ye kœee ade Petro bi ye kœœ, “Dœ boe anœ kame!” **V** Ade otœ a dzœla anœ œdœ be mœ kakœna kœœ baakpa ye litsedi.

VI Petro bi ye kœœ, “Nla sika sidima kœœ makpa nœ, lœmœ maakpa nœ lœtsa a kœœ ndœi a! Ne Yesu Kristo Nazaretni dœ akœ ni, mabi nœ kœœ yidza

kadza, katsā!” **VII** Ade Petro pi oti a ne sōmōna kōkpo edzela ye a. Deedimōapē ye abōa mō anya flee de ɔsī, **VIII** ade evēnya edza ne abōa akū,edo katokatē awe a. Etomō be biwo ne Asōli Kōla a kamē ade ɛkavēnya kamu Baguma lēmē a. **IX** Bati a kī bēna ne awā a mó ye kī etsē, ade binu ayekī ɛkamu Baguma a. **X** Kī bēmō biyi ɔsū kī ye lēkadzi ne Onyukpē Mō Kale ɔwē kawā fōtsa a, fōnyēnē be flee akū ade bēkēna saa ne lētsa a kī leya ne ye akū a.

Petro Le Yesu Kōbē Akū Fōletsa Ne Asōli Kōla a Kamē.

XI Bati pii wula atsē benaa be sekē ne awā kī bave Legā Salomo Mblada ne Asōli kōla kamē a. Bēyamō oti a kī emanemō Petro mō Yohanes tsemetsēmē ade ye kasaē a kēna be saa a. **XII** Kī Petro mó bati kī a ebi be kī, “Nwaẽ amē Israelfō, litsa koū liti lakēna mi wāwā ne fōtsa kī akū? Nde sū miadā boe bāā lōmō nde bati kpalewa bōanē? Mitakōna kī boe awe kōbē bōkōa bōtsa oti kī! **XIII** Baguma a kī enye Abraham, Isak mó Yakob mó boe bawanyo Baguma a do ye ɔsumunē Yesu obu. Ade ye obi Yesu mikōa mikpa bēkō a. Misī ye ne Pilato anē kamē, titō kī minyina ye ne kī Pilato we kī yafōnē ye awe kufē. **XIV** Misī oti kpī mō oti kpalewa a, ade mitunō kī efōnē owudini awe ɛkpa mi ne ye kadokō a. **XV** Mifō bēkō oti a kī yakpa nkpa a, lēmē Baguma dzela ye etomena banōkpa kamē. Boe awe a bōmō ye mō anē. **XVI** Yesu dī kōbē akū futo mó oti kī miamō kī, minyina lēmē a na akū ɔsī. Ne kī etē Yesu edo sū ni, boe ɔlate tsa ye ne mi anē kamē.

XVII “Nwaă̄ amε, finyaakii ūnyina kī mi mō mi banōkōē mikena fukii ne Yesu akū ne katanyi kamε. **XVIII** Leme Baguma le eyi ane kōkōē etsāmēna ye onukpē banyenē flee akū kī ye Kristo a aatsā lubo kamo kamε. Ade foesū efō fōya nē foe kame lōmo a. **XIX-XX** Foesū midani tōwōle kame mimuniki miyaatōmō Baguma ayekī yaakōa mi tōkpa ete mi. Nte mikena lōmo ni, fōafō mina hūhū kame kōbē̄ mitomēna boe Əlate sekē, ayekī yaado Yesu a kī ye nyē Kristo a nē mi sekē. **XXI** Kene kī Yesu ena nē ode kēnawo lōko a kī Baguma lōla letsa nyē letsa nē de osi akū nde ayekī ye onukpē banyenē kpalewa a kī bidzi nkpā kōkōē a lē biyi a. **XXII** Kitonekī Mose lē kī, ‘Mi Əlate Baguma aanyē onukpē ənyenē odi nde yī aye etomēna mi kame. Foesū mitse letsa nyē letsa a kī yaabi mi. **XXIII** Odi nyē odi kī elāatse ye kale ni, baanyē ye nē Baguma batī a kame lōkōa bēwōla ye mō odu mō odu.’

XXIV “Baguma onukpē banyenē flee a, kito Samuel akū kēyawo bikī bitomō̄ ye a, lē biyi bēnyamēna lōtō nē fōtsa a kī fōlamēna kaya nē nviā fuwi kī kame a akū. **XXV** Baguma apam a kī əkena mō mi bawanyō̄ etsāmēna ye onukpē banyenē akū a nyē mi fude, ade mi aanya tsefā nē apam kī fōtsa akū a. Ebi Abraham kī fōatsā ye əwa akū yaakōa nhila əkpa katinya kame batī flee. **XXVI** Foesū kī Baguma pau ye Əsumunē a ni, mi sekē enya lōtō edo ye kī əkōa nhila əkpa mi, lōkōa efō mi kame odi nyē odi efō tōkpa kakēna.”

IV

Bipi Petro Mɔ Yohanes.

I Ne loko a kĩ Petro mɔ Yohanes dza bekabi bati a foletsa a, Yudafɔ basɔfɔ badi, Asɔli kɔla a akū ɔdāmenane ɔnɔkɔɛ̄ mɔ Zadukifɔ badi ya ne awā.

II Kĩ binu kĩ Petro mɔ Yohanes katsa fotsa ne Yesu kayidza foletsa akū, katsa kĩ banɔkpa aayidza bidzi nkpā a, bena kalɔkpa paa! III Foesũ bipi be, leme kĩ kade dɔ sū ni, bekɔa be bido ne kola kame kənawo kĩ kade nyina. IV Lemē batii pii kĩ binu be foletsa a badi te kale wī a bido. Banyole bate badone a kĩ bete bido a po biwo nde mpim elo.

V Ade kĩ kade nyina a, Yudafɔ banɔkɔɛ̄ mɔ ɔmaï banɔkɔɛ̄ mɔ mbla batsane a yakrɔta ne Yerusalem. VI Beyatsa fɔlɔ mɔ ɔsɔfɔnɔkɔɛ̄ Flee Hana mɔ Kayafa, Yohanes mɔ Aleksandro mɔ ɔsɔfɔnɔkɔɛ̄ Flee a akū bati badi. VII Ade bonye fɔtɔ banyane a beyadzela ne be ane kame a. Bivia be kĩ, “Osi ɔwɔdabe akū mikena fukii? Owei dĩ akū ūye ɔwa kɔbɛ̄ akū mikena fotsa kii?”

VIII Ade Petro kĩ Hūhū Kpalewa te ye kame a yidza ele kĩ, “Boe lɔtɔ banyane mɔ ɔmaï banɔkɔɛ̄, IX nte miwɛ foletsa kame kanye ne lɛtsa wī a kĩ bɔkɛna bɔkpa oti kĩ evelivel i mɔ ayekɔ bɛtsa ye a akū ni, X mitse mbi mi, lɔkɔa Israelfɔ flee binyi kĩ, Yesu Kristo Nazaretni a kĩ mibɔa ne asendua akū, leme Baguma dzela ye etomene banɔkpa kame a, ye dĩ akū fotsā sū mɔ oti kii na akū osi. XI Ade Yesu kii akū Katsele Kpalewa le kĩ,

‘De a kĩ fɔla bakene sī a,
ade de lɛdani kɔla akū de titiliwu a.’

XII Ye odi nyɛ batii ɔtene, ade otidziwa odima lɛlāa tite akū kĩ ye akū bɔatsā bɔna nkpā a.”

XIII Kī lōtō banyanę mō ɔmař bančkōř a mó ayekř Petro mō Yohanes le kōdzela mō kōbě, titō kī bētānaa sukuu malo ni, fōkeňa be saa. Ade bēmō biyi ɔsū kī bētsā bitomō Yesu a. **XIV** Lemē kī bēmō oti a kī bētsa a kī ɛdzē nē be ɔwē sū ni, bētápuli bēle kadima. **XV** Bibi be kī bēnē nē katsenakō a, kite be odi bēkapi adzuni. **XVI** Badi via kī, "Litsa bōakēna batí kī? Bōláapuli busī kī letsa a kī bēkēna a lenyé awāwā fōtsa, kitonekī odi nyę odi nē Yerusalem nyina, enu kale kī lemē. **XVII** Nē kī fōletsa kī fōtagba sū ni, mifō budo be libe kī bētabi odima kale nē Yesu dī akū." **XVIII** Ade bibuki bēvē be bēnamēna katsenakō a bisī be mbla kī bētabuki bibi odima kale īye bētsa fōtsa nē Yesu dī akū a.

XIX Lemē Petro mō Yohanes kpa mbuaye kī, "Mi awē mibū fukī fōfeta nē Baguma ane kī bōkēna, mi ɔledo butse, mbōee kī Baguma ode? **XX** Letsa a kī de bōmō, bunu lemē a, bōláapuli busua onukpē nē de akū budzi kulokulo."

XXI Ade awā mó bančkōř a kā be ane mō ɔsī mō ɔsī, bēfōne be awē a. Nē kī batí a flee kamū Baguma nē letsa a kī leyā a akū sū ni, bētápuli bēna osi a kī ye akū baatsā bēvelē be sōtō. **XXII** Oti a kī ye bētsa a, tē fōba futeli tēna.

Bate Badone a Bōa Mpaæ Bekpa ɔwɔle Kado.

XXIII Kī bēfōne Petro mō Yohanes awē bēnaa be batí sekē a, bēbōa be amandie nē letsa a kī basčfōnčkōř mō ɔmař bančkōř a bi be a akū. **XXIV** Ade bate badone a flee kpōta bēbōa mpaæ bēvē Baguma bēle kī, "O boe ɔlate, nō kī ɔkena tite mō ode, mpo mō fōtsa a kī fudeř nē ye kamē,

XXV nō letsā Hūhū Kpalewa akū ɔfɔ̄ boe ɔwanyo
Dawid, nō ɔsumune le eyi kī,

'Nde sū katinya kame bati de adɔ̄
mō bati tsa fɔ̄lo ne tɔ̄kpa akū pupulidza?

XXVI Katinya kame fɔ̄gã flee kena ɔmɔ̄a
ade biyidza bɛdze ne boe ɔlate mō ye Kristo
akū a.'

XXVII Fɔ̄nye ɔnɔ̄kɔ̄ali kī Herodes mō Pontio Pilato
mō Israelfɔ̄, mō bikī bənyé Israelfɔ̄ a tsena ne
ɔmatɔ̄ kī kame, ade biyidza bɛdza ne Yesu
nō ɔsumune kpalewa a kī ɔbɔ̄a tɔ̄dɔ̄ a akū a.

XXVIII Lemē ne nō kɔ̄bɛ̄, mō nō kawɛ, ɔkpà osi
bekpɔ̄ta bekena letsā kī ohihié oyi a fɔ̄ya ne foe
kame. **XXIX** Finyaakī, O boe ɔlate, dā ɔhau a kī
ye kame bido boe, lɔ̄kɔ̄a kado boe nō adzuma
bakənane a ɔwɔ̄le, ayekī bɔ̄apuli bɔ̄le nō kale wī
a ne katavila kame. **XXX** Te awe ne nō bati akū
bena kasae, kafɔ̄ awāwā fɔ̄tsa mō nsentseleni pii
fɔ̄ya ne nō ɔsumune Kpalewa Yesu dī akū."

XXXI Kī bɛbɔ̄a mpaes biyua a, kɔ̄la kī koe kame
bena a kuna. Hūhū Kpalewa wo ne be flee kame
ade bido Baguma fɔ̄letsa kale awe mō kɔ̄bɛ̄ a.

Bate Badone a Sẽ Be Akū Fɔ̄tsa.

XXXII Ne fuwi kī kame a, bate badone a flee
kena ɔmɔ̄a ne be fɔ̄kènatsa mō adzuni kame. Be
kame odima tákɔ̄na kī ye odi la ye fɔ̄tsa kī ena
a, mbom fɔ̄tsa kumekumé a nya be flee fude.

XXXIII Fɔ̄tɔ̄ banyané kī de letsā mō kɔ̄bɛ̄ kī boe
ɔlate Yesu kayidza kato banɔ̄kpa kame a nyé
ɔnɔ̄kɔ̄ali, ade Baguma lukudɔ̄ mō nhila na ne be
flee akū a. **XXXIV** Odima tányá ohiāni kitonékī bikī
bena fɔ̄la mō tite a nō foe. **XXXV** Bekɔ̄a sika a

bëma fɔtɔ banyane a ade bësɛ se bækpa odi nyɛ odi ne ye kasĩ onukpɛ a.

XXXVI Onyole odi kĩ bavɛ Yosef na ne awã. Enye Levini kĩ bëma ne Kipro tite akũ. Fɔtɔ banyane a te ye dĩ kĩ Barnaba, dĩ a kayɔ nyɛ Ekĩ yado Bati Ḍwɔle. **XXXVII** Barnaba malo nɔ ye tite ɛkɔa sika a ema fɔtɔ banyane a.

V

Anania Mɔ Safira Ma Fɔvã

I Lemɛ onyole odi kĩ bavɛ Anania mɔ ɔtsɔ Safira na ne be kamɛ, be malo bɛnɔ be tite tidi.

II Anania kɔa sika a sidi ɛkɔla ade ɛkɔa se nkæs ema fɔtɔ banyane a. ɔtsɔ Safira nyina foe akũ litsedi ade etunɔ kĩ bakena lɔmɔ a.

III Ade Petro via ye kĩ, “Anania, nde sū ɔfɔ Abonsam nya nɔ akũ, ɔma fɔvã ɔkpa Hūhū Kpalewa, fɔfɔ ɔkɔla tite a kĩ ɔnɔ a sika a sidi? **IV** No tide nyɛ tite a fɔmɔ ɔnɔ te, sika a kĩ ɔtɛ a lemɛ nɔ side sanɛ. Litsa lefɔ ɔbɔe adzuni kpa kii odu? Nnɛ boe batidziwa ɔke, mbom Baguma ɔke!”

V Kĩ Anania sila enu fɔlɛtsa kii pɛ, esinya etɔ ne tite eku. Libe wo bati flee a kĩ binu fɔlɛtsa a paa. **VI** Bapopo a kĩ bëna ne be kamɛ a kɔa lima bisuli ye bɛbɔe benabila.

VII ɔtsɔ yanɛ eta ne awã nde ndɔñhuile elale liti, kĩ enyína lɛtsa kĩ leyə lɛtɛ a. **VIII** Ade Petro via ye kĩ, “Bi yĩ. Kĩ mimɔ nɔ ɔnyɔ minɔ tite a sika a kĩ bise mi a ni, se a flee ne awi a?”

Otsole a kpa mbuaye kĩ, “Oo, ade se a flee ne awã a.”

IX Foesū Petro bi ye kī, "Nde sū mimō nō ɔnyū mikēna onukpē mōa miasō boe ɔlate Hūhū midā? Dā, bapopo a kī bēbōe nō ɔnyū bēnabila a dzē ne onyukpē finyaakī. Baabōe nō malo bēnaabila."

X Deedimōare otsole a ka etō ne tite, eku. Ade kī bapopo a yamō kī eku ɛwaa a, bēbōe ye malo bēnabila ne ɔnyū ɔwē. **XI** Foesū libe paa wo batē badone a flee mō be flee a kī binu lētsa kī leya ne awā a.

Fōtō Banyanē a Kēna Awāwā Mō Nsentseleni Fōtsa Pii.

XII Ne lōkō kī kamē a fōtō banyanē a kakēna awāwā mō nsentseleni fōtsa pii ne batē a kamē. Batē badone a flee katsēna ne Yudafō Asōli kōla kakōa kī bavē Salomo Mblađa a kamē. **XIII** Bikī bētāna ne batē badone a kamē a tādo ɔwōlē kī bafuā be, titō kī bakōa obu kakpa be malo.

XIV Bati pii, batsole mō banyole, dani ɔwōlē kamē bētē boe ɔlate bido. **XV** Ade bati pii bōe be basōne mō tēra mō tekēna bēnayi ne kōya ne awā kī ntē Petro atē mō ye kuyo ako ne be akū ni, lōkōa besaē. **XVI** Ade bēkōa basōne mō bikī hūhū kpa deī ne be kamē a bitomēna tematō a kī tisinya Yerusalem a bēyamēna bētsa be flee a.

Yudafō ɔmaī Banōkōē Yidza Bedza Ne Yesu Fōtō Banyanē a Akū.

XVII Ade Yudafō ɔsəfōnōkōē Fleē mō bikī bideī ne ye akū kī bito Zadukifō katsu kamē a yōcla anē ne fōtō banyanē a akū a. Foesū bike otse kī baakēna litsedi. **XVIII** Ne foesū bipi be bēnado ne kōla kamē. **XIX** Lēmē ke lēnyē a, boe ɔlate ode fōtō ɔnyanē odi yabinya opunu a, ɛnyē be, ade

ebi be kĩ, [XX](#) “Minaa Yudafõ Asõli kõla a kamẽ lõkõa mibi bati fõletsa a flee ne nkpã võõ kõõ akü!”

[XXI](#) Foesõ kĩ kade nyina a benawo ne Asõli kõla a kamẽ ade biyi fõtsa katsa kayõ ne awã a.

Lõkõa na kamẽ, Īsõfõnõkõõs Flee a mo bikõ bitomõ ye a, mo Yudafõ õmaõ banõkõõs a tseña, ade bido bikõ badã asõli kõla akü kĩ bënaanye fõtõ banyane a ne kõla a kamẽ bëyamena.

[XXII](#) Leme kĩ bati a naa awã a, bëtámõ be, foesõ bimuniki bëyabi be kĩ, [XXIII](#) “Kõõ bõnaa a, bëbalõ kõla a kpakplakpa ade bikõ badã kõla a akü leme dzõõ ne onyukpõ a rëperepe a. Leme kĩ bubinya kõla a bati a kamẽ odima lõlää koe kamẽ.” [XXIV](#) Kõõ asõli kõla akü õdãménanõ õnõkõõs mo basõfõnõkõõs a nu kale kõõ a, akü dzuli be ade bëkakõna lõtsa kõõ leya ne fõtõ banyane a akü a.

[XXV](#) Ade odi yabi be kĩ, “Bati a kõõ mipi mido ne kõla kamẽ a, deõ ne asõli kõla kamẽ ade belamena bati fõtsa katsa ne awã a.” [XXVI](#) Ne awã a Asõli Kõla õdãménanõ õnõkõõs mo ye bati yidza bënakpã be bëyamena. Ne kõõ bivila kõõ bati aano be boe sõ ni, bëtákpã be ne õhe kamẽ.

[XXVII](#) Kõõ bëkpã fõtõ banyane a bëyamena a, bëfõ bëdza ne õmaõ banõkõõs a ane kamẽ.

Ade Īsõfõnõkõõs Flee a via be kĩ, [XXVIII](#) “Bõtábi mi kõõ mitabuki mile kadima ne Yesu dõ akü a? Leme migbamena fõletsa kõõ flee ne Yerusalem, ade miawe kõõ miakõa ye wuda sõtõ kavélé a mite ne boe akü a.”

[XXIX](#) Awã na Petro mo fõtõ banyane bëbã a kpa mbuaye kõõ, “Kene kõõ bõabu Baguma, nné batidziwa. [XXX](#) Yesu a kõõ mifõ bëbõa ne asendua akü mikõ ye a, boe bawanyõ Baguma dzela

ye etomena kanokpa, edzi nkpa. [XXXI](#) Baguma kpa ye kadzikōnōkōë nē ye sōmōna, ade ekēna ye Ḍkpānē mō Ḍtēnē, ayekī Israelfō aana osi bēdani be tōwōle kame lōkōa bēna be titikpa kakōakate. [XXXII](#) Ade boe mō Hūhū Kpalēwa a, kī enye Baguma futetsa kī ekpa bikī babu ye a, bōnye foe akū adansifō a."

[XXXIII](#) Kī ɔmaī banokōë a nu fōletsa kī a, fōfō bēna kalokpa paa ade bēwe kī bakō fōtō banyanē a. [XXXIV](#) Leme Farisifō banokōë a kame ɔmōa kī bavē Gamaliel sua be osi. Enye fōtsa ɔtsanē nē Mose mbla akū, ade batī a flee akōa obu baū kakpa ye a. Eyidza ɛdza ade ele kī bēfō fōtō banyanē a bēkpa be osi sukuloo bēkōna fōletsa a akū. [XXXV](#) Ade ke liti ebi be kī, "Nwaë Israelfō, midā kadā wī nē letsa kī miawē kī miakēna nē batī kī akū a! [XXXVI](#) Mīate anē kī lōkō lidi kī leyatē a, onyole odi kī bavē Teuda yakēna ye akū kī otī titiliwu odi odu yanē. Batī ndē ɔha ena tomo ye nē liti. Ade kī bēkō ye a bikī bitomō ye a flee pansam, ade ye fōletsa a leme wō a. [XXXVII](#) Ke liti, nē batī kakā lōkō a, Yuda, Galileani a yayidza, evēle batī kōdabu ebumō ye akū. Kī ye malo eyaku a bikī bitomō ye a flee yale, ade ye fōletsa a leme wō a. [XXXVIII](#) Foesū letsa kī mabi mi nyē kī mifōnē batī kī awē bēnaa. Ntē be fōtsa katsa a mō batī fude fōane ni, owi lelāabuna mō fōawō. [XXXIX](#) Leme ntē Baguma sekē foto kō ni, bōlāapuli busua foe osi. Ntē mitādā kadā wī ni, luwi lidi mīamō kī Baguma awē akū buyidza bōdza."

Katsenakō batī a te Gamaliel kale a. [XL](#) Foesū bēve fōtō banyanē a bimuniki bēya ade bibo be a. Bisī be mbla kī bētabuki bēle kadima nē Yesu dī akū dadaada, ade bēfōnē be awē a.

XLI Kī bədzakū banaa a, bəmō kawəle pii kitonekī Baguma bu be nde batī kī bəfeta bekpa lubo kamē mō konyɔākado ne Yesu dī sū. **XLII** Ne fukii liti a, luwi daa bekatsa fotsa ne Asoli kola kamē, mō batī tōtō kamē, kade lətsā ne Kale Wī akū kī Yesu nyé Kristo a.

VI

Bate Badone a Pau Babumēnane Evūkōno.

I Ke liti a, kī fotsa bakolēne a lidede lamēna kapɔ kabu a, ɔdze yawo ne Yudafō a kī bale Tigriki mō Yudafō moawē a kayite. Grikifō a tsā kī nté bessē funitsā ni, baákpa be bakunawa. **II** Ne foesū fōtō banyanē ewua-nviā a ve bate badone a flee bekpōta ade bibi be kī, “Fotáfeta kī bɔakɔa lōkɔ a kī bɔale Baguma fōletsa bɔkena funitsā kasē lōkɔ. **III-IV** Foesū nwaē amē, midā mi kamē minye banyole evūkōno kī binyina kadi, kī Hūhū Kpalēwa lēmē yi be kamē, lōkɔa bɔkɔa adzuma kī budo ne be awē, ayekī boe moawē a bōana aya bɔkpa mpaas kabɔa mō Baguma fōletsa a kale.”

V Fōletsa a de batī a flee kawəle ade bənye Stefano, oti kī edeī katekado, kī Hūhū Kpalēwa lēmē te ye kamē, Filipo, Prokoro, Nikanora, Timona, Parmena mō Nikolao, kī ɛdani ɛkēna Yudani. Eto Antiokia. **VI** Bənye batī evūkōno a kī bərpa a bətsa fōtō banyanē a ade bəbɔa mpaas ne be lōlɔ, bite awē ne be akū a.

VII Bati pii te Baguma kale wī a. Fotsa bakolēne ne Yerusalem dane kapɔ ade Yudafō basɔfō a pii lēmē dani bəte Yesu bido a.

Yudafō ɔmaī Banɔkɔë a Pi Stefano.

VIII Stefano kĩ Baguma kõbẽ mõ seme kale yi ye kamẽ a, kena awãwã mõ nsentseleñi fôtsa pii ne bati a kamẽ. **IX** Yudafã a kĩ bonye be ne awõba kamẽ a kĩ bito Kirene mõ Aleksandria bibumõ bikĩ bito Kilikia mõ Asia yidza ne Stefano akũ, bekavels fôletsa mõ ye. **X** Leme Baguma Hûhû kpa Stefano nyansã mõ kadikanyi paa foesü ntë ele kõdzela ni, be kamẽ odima lâpuli kate ye atsindze.

XI Foesü bækena ɔmœa mõ badi kĩ bema fôvã kĩ, "Bunu kĩ Stefano le fubusuotsa ne Mose mõ Baguma akũ."

XII Ye onukrẽ katsua kii fõ bati a, banõkõõ a, mõ mbla batsane a na kalõkpa paa, ade Yudafã mbla batsane a yapi Stefano benamena ɔmaõ banõkõõ katsenakõ a. **XIII** Bati a kĩ bitsua Stefano onukrẽ a yama fôvã bæle kĩ, "Oti kii ale kõdzela katia Asoli Kola Kpalewa mõ Mose mbla a luwi nyé luwi. **XIV** Bunu leme kĩ ele kĩ Yesu Nazaretni a aaveli Asoli kola kii lõkõa ɛdani t̄emanië flee a kĩ Mose yi ekpa boe a."

XV Lõkõ a na kamẽ bati a flee kĩ bëna ne katsenakõ a ke ane ne Stefano akũ ade bëmõ kĩ ye ane kamẽ dani nde ode fôtõ ɔnyane ade aye a.

VII

Stefano De Letsã Ne Baguma Kale Wî a Akû.

I Ade ɔsofõnõkõõ Flea a via Stefano kĩ, "Letsa a kĩ bëlamena kale ne nõ akû a ni, nuwî fõane?"

II Stefano kpa mbuaye kĩ, "Nda ame mõ nwãe ame, mitse katse wî! Fômõ boe ɔwanyõ Abraham aatu enaadzi ne Haram tite akû a, Baguma Kpalewa a nyé ye akû etsa ye ne Mesopotamia

tite akū. **III** Ade awā ebi ye kī, ‘Yidza kafōne nō katete bati mō tite a na kanaa tite a kī maatsa nō a akū.’

IV “Foesū edzakū nē Kaldea tite akū εnadzi nē Haram kēnawo lōkō a kī əlēga ku. Ade ke Baguma kpā ye εyamēna nē awā kī midzi nviā kī a. **V** Baguma tákpa Abraham tite kanyakō sēneta mōa malo kī tenya ye tide. Lēmē εlē eyi kī yaakōa tite a na εkpa ye tenya ye mō ye babi mō bawa tide, titō kī nē lōkō a na kamē malo εtāma obi odima! **VI** Lētsa a kī Baguma bi ye nyē kī, ‘Nō bawa aanya banvōč nē tite bēbā akū, bēnya abawa bēkēna be tenya futeli əha εna kpoū.’ **VII** Ebuki εlē kī, ‘Maadze mō bati a kī be baasum a. Ke liti baadzakū nē tite a akū bēyaasum yī nē awī kī.’ **VIII** Ade ke Baguma kēna lekpati katsua ndē apam aye nē Abraham mō Ye Baguma kayite a. Nē foesū kī Abraham ma Isak a etsua ye lekpati kī εtē fuwi εlē a. Isak lēmē ma Yakob, Yakob lēmē ma babi ewua-nviā kī bēnyē Yudafō bawanyō ewua-nviā a.

IX “Yakob babi kī yōče aŋe nē be əwaε̄ Yosef akū ade bipi ye bēnō bēkpa bati badi bēkpā ye bēnamēna Egipte tite akū a. Lēmē Baguma dā ye akū, **X** ade εnyē ye etomēna ye lubo kamō mō ayələhō kamē a. Baguma kpa ye nyansā mō kōnyakamō baū foesū Egiptefō Lēgā Faraō wē ye kale ade εkōa ye εkēna ye tite mō lēgā tōtō a akū ədāmēnane a.

XI “Lōkō lidi kamē ni, kōlē kpale ya nē Egipte mō Kanan tite flee akū kī fōyamēna lubo kamō bebblebee kī boe bawanyō tāna funitsā. **XII** Ade kī Yakob nu kī fugbanō na nē Egipte a, edo ye babi

lötönyade a bënaaya funitsā bëyamëna. **XIII** Kī Yakob babi buki bënaa awā leyade kī banaaya funitsā a, Yosef nyę ye akū etsa bawaă̄, ade εnyę be lëmë etsa Legā Farao a. **XIV** Yosef bi be kī nte bënaa ni, bækpā ɔlega Yakob mō ye akū batí flee a kī baana nde batí aduesçű-elo bëyamëna ne Egipte. **XV** Foesū Yakob mō ye babi dzakū bënaa Egipte benadzi ne awā këna wo kī biku. **XVI** Ke liti a, bækçä be bançkpa bëyamëna ne Sekem bëyabila ne linike a kī Abraham ya mō sika etomëna Hamor babi sekē a kamë.

XVII "Kī lókō a kī Baguma sui mō Abraham wo ɔtō kiyua a, Israelfō ne Egipte a ma besa bebblebee. **XVIII** Føyaya lëmë kī legā vœ̄ Farao a kī εnya Egipte akū a tányi Yosef kola. **XIX** Farao kī tsā tédake kamë ekëna boe bawanyo tonya, εfō bënyę be babi bakökäa ne tōtō kamë ayekī baaku.

XX "Ade lókō a na kamë bëma Mose a. Obis̄ kī kalë kadā paa. Ne foesū ye bamanë kola ye ne kola kamë tidetō elale. **XXI** Kī bënyę ye ne be akū a, Farao obitsole namō ye εbœ̄, ade εdœ̄la ye nde ye mōawë seme kamë obi a. **XXII** Betṣa ye Egipṭefō kadikanyi mō be kadzi kamë fökënatṣa a flee, ade εyabo ane ekëna otí a. Ena ovio ne kōdzela kale mō fökënatṣa pii kamë.

XXIII "Kī Mose te futeli tēna a, kakona wo ne ye kamë kī εnaasela ye bawaă̄ Israelfō εdā. **XXIV** Kī ewo awā a, εmō kī Egipṭeni odi lamëna Israelni odi awāda kakëna foesū εnabumō Israelni a, ade ebo Egipṭeni a ekō a. **XXV** Mose kona kī bawaă̄ a aanu foe kayō kī Baguma lewe kī yatsā ye akū ete be lëmë betánu foe kayō lōmō. **XXVI** Kī kade nyina

a, ebuki εmό kī Israelfō bati nviā lamēna kavū. Σnaakpōla lēma a ade ebi be kī, ‘Midā, bawaē mō bawaē mianē, nde sū miakēna akū awāda lōmō?’

XXVII “Lēme ekī ewe sōwā a du Mose ɛdzela ne ɔowē ade evia ye kī, ‘Fōodabe tsela nō? Owei lekēna nō boe akū ɔnyanē mō fōletsa ɔdzenē?

XXVIII Mbōe awē kī akō yī nde ayekī ɔko Egipteni a kadzō a?” **XXIX** Kī Mose nu fōletsa kī a, libe wo ye paa, foesū elo εnaa Midianfō tite akū, awā kī εnadzi nde ɔnōvāē aye, εma babinyole nviā.

XXX “Futeli tēna liti a, ode fōtō ɔnyanē odi nyē ye akū etsa Mose ne tuwī mō fu kī tēkatē ne kōsa a kī kufuā Sinai ɔtō a kamē. **XXXI** Kī Mose mō fukī a, fōkēna ye saa foesū efuā kī yanaadā lētsa a kadā wī. Ade Baguma ve ye ebi ye kī, **XXXII** ‘Yī nyē nō bawanyō a Baguma, Abraham mō Isak mō Yakob Baguma.’ Mose katila bliblibli mō libe foesū etápuli ebuki ɛdā awā kadā wī.

XXXIII “Ade Baguma bi ye kī, ‘Nyē nō mpabua ne abōa, kitonekī awā kī ɔdzē a ni, tite kpalewa tanē. **XXXIV** ɔnōkōali mmō yī bati a lubo kamō mō tenya a kī bakēna be ne Egipte tite akū a. Nnu be kōnyakabe foesū īya kī mayaanyē be. Finyaakīi ya, lōkōa ndo nō fōtō ne Egipte.’

XXXV “Ade Mose a kī bisī kī bivia kī, ‘Owei lekōa nō ɛdzela nde boe akū ɔnyanē mō fōletsa ɔdzenē?’ Ade ye Mose kī a Baguma do kī εnaanya be akū, lōkōa εnyē be ne ɔhau kamē fōtsāmena ode fōtō ɔnyanē a kī εnyē ye akū etsa ye ne tuwī a kī tēkatē a kamē a. **XXXVI** Mose kpā bati a bēdzakū ne Egipte. Ekēna awāwā fōtsa pii ne Egipte mō Mpo Ngbā a abuī mō kōsa kamē ne be osi katsā futeli tēna a flee kamē.

XXXVII “Ade Mose kīi mɔapɛ a libi Israelfɔ kī, ‘Baguma aanyɛ onukpɛ̄ ɔnyenɛ odi nde ayekī enyɛ yī a etomena mimɔa a kamɛ.’ **XXXVIII** Mose nyɛ otı kī ena ne boe bawanyɔ a sekɛ ne lɔkɔ a kī Israelfɔ na ne kɔsa kamɛ a. Ade ye mɔ Baguma foto ɔnyanɛ lemo kɔdzela ne Sinai ɔtɔ akū, etɛ Baguma nkpā kale a ema boe a.

XXXIX “Lemɛ boe bawanyɔ tawɛ kī batse Mose, mbom bisī ye, ade bɛwɛ kī bamuniki bɛnaa Egipte tite akū a. **XL** Foesū bibi ɔwaɛ Aron kī, ‘Kena baviɔ̄ kī baakpā boe, kakpa boe, kitonekī bunyína letsa a kī leya ne Mose a kī ekpā boe etomena Egipte a akū.’ **XLI** Ade ke bɛmɛ baviɔ̄ nde ɔnantsue obi aye, bɛkabɔa afɔlie kakpa ye a. Bɛmɔ kawɔle bɛnya luwi bɛkpa letsa a kī be mɔa bɛkɔa awɛ bɛkɛna a. **XLII** Ne fukīi sū Baguma muniki ne be litı, efɔ̄ bɛkasum suwa mɔ odetɔ mɔ fusibii, nde ayekī bɛtsɛle ne Baguma onukpɛ̄ banyenɛ Ovoli a kamɛ kī,
‘Israelfɔ, nné yī mikɔa bayas mibɔa afɔlie mikpa
ne futeli tɛna a kī mina ne kɔsa kamɛ a.
XLIII Mbom Molok pata mɔ Romfa fusibii
baviɔ̄ a kī mikɛna a mikabɔa afɔlie kakpa.
Foesū maafɔ̄ bipili mi ndom bɛkpā mi bɛnamɛna
mɔ lugo ne Babilonia litı flee.’

XLIV “Boe bawanyɔ na patampa kī ye kamɛ Baguma kanye akū katsa be ne kɔsa a kamɛ. Bike patampa kīi nde ayekī Baguma nyɛ ɛtsa Mose kī ekena pɛpɛɛpɛ a. **XLV** Patampa kīi, kī boe bawanyɔ te bitomena be balega sekɛ a na ne be awɛ, ne lɔkɔ a kī Yosua kpā be a, ade bɛtɛ bati a kī Baguma blɔmɛna ne be lɔtɔ a tite a. Patampa kīi na ne be kamɛ keyawo Legă Dawid

ləkə. **XLVI** Dawid fɔkənatsa wo Baguma anε, ade evia Baguma kī ɛkpa ye osi eke kadzikō wī ɛkpa Yakob Baguma a. **XLVII** Ləmə Salomo leyake kəla a ɛkpa Baguma.

XLVIII “Ləmə Baguma Kpale lādzi ne fola kī batidziwa ke a kame. Baguma onukpē ɔnyenε le kī,

XLIX ‘Ode nyε yī legākpo,
ade tite ləmə nyε yī abəa katekō a.

Kəla kɔɔdabe odu míapuli mike mikpa yī,
mbɔεs kadzikō mɔ nlá?

L Nnέ yī mɔawε ləkəna fukīi bame flee a?’ ”

LI Ade Stefano buki ebi be kī, “Bati kī mideī atɔ ɔsī mianε! Misī kī miatse Baguma kale ndε ayekī mi balega kəna a. Daa miayidza kadza ne Hūhū Kpalewa akū. **LI** Baguma onukpē ɔnyenε ɔɔdabe mɔ mi bawanyo tátomɔ ye lití? Bəkə Baguma onukpē banyenε a kī bəlε biyi kī Oti a Kī Bəpau kī ye akū kpale a aaya. Oti Kī Bəpau kīi malo, minyε ye mikpa bəkə ye. **LII** ɔnəkɔali fɔanε kī mi a kī mite Baguma mbla mitomena ye ode fɔtɔ banyanε səkε a, misī ye akū kakəna.”

Bətələ Stefano Boe.

LIV Kī binu Stefano fɔlətsa a kī εlε ne be akū a, be tɔwɔle hulu, ade bəkaba adɔ dzadzadza mɔ kalɔkpa a. **LV** Ləmə Stefano kī Hūhū Kpalewa yi ye kame, dzəla anε ɛdā ode koe ade εmɔ Baguma kukūkpale a mɔ Yesu kī ɛdzə ne Baguma sɔmɔna a. **LVI** Ade ebi be kī, “Midā! Mamɔ kī odetó kame binya ade Otidziwa Obi a dzə ne Baguma sɔmɔna a!”

LVI Bati a bœa fœwœla kœoba, bisua atœ ade biwula atse bœnapi ye a. **LVIII** Bevœlœ ye bœnemœna ne œmatœ a kamœ ade bœtaleœ ye boe a. Bati a kœi bœvœlœ ye bœnemœna a nyœ be tœtadiœ wulaa biyi ne opopo odi kœi bœve Saulo sœkœ. **LIX** Kœi bœkatale Stefano boe a, œbœa mpaœ ele kœi, “Boe ɔlate Yesu, te yœ hœhœ.” **LX** Ade ke eke aduli œbœa fœwœla kœoba ele kœi, “Boe ɔlate, tase be tœkpa kœi akœ kœtœ!” Kœi ele fukœ eyua a, ade eku a.

VIII

I Lœkœ a kœi bœkœ Stefano a, Saulo mœ kawœle ne ye wuda akœ.

Saulo Tômo Bate Badone a Liti.

Kito luwi a na, ade bido bate badone a liti katomœna awœ ne Yerusalem a. Bate badone a flee pansam bilo bœnaa Yudea mœ Samaria tite akœ. Lœme fœtœ banyane a kœi kahœ ne awœ. **II** Bikœ bavila Baguma a kamœ badi bœ Stefano œnœkpa a bœnabila, ade bibe ye paa a.

III Ade Saulo kœa ete ne ye akœ mœ œsœ mœ œsœ kœi yakœ bate badone a. Foesœ œkawo ne tœtœ tidi nyœ tidi kamœ kapili batsole mœ banyole flee kavœlœ be kanaado ne kœla kamœ.

Filipo De Letsa Ne Kale Wœ a Akœ Ne Samaria.

IV Lœme bate badone a kœi bilo ne Yerusalem a tsœ bimini bœkale kale wœ a ne Yesu akœ. **V** Ade Filipo naa Samaria œmatœ odi kamœ œnabi bati a Kale Wœ ne Kristo akœ a. **VI** Bati pii tse ye fœletsa a kœi ele a ne awœwœ fœtsa a kœi œkœna bœmœ a sœ. **VII** Ebœmœna hœhœ kpa etomœna bati pii kamœ. Hœhœ kpa a kabœa fœwœla kœoba nte bœne ne bati a kamœ. Etœ bati kœi biveliveli mœ bikœ bœne lekpœ

ləmə. **VIII** Ne fukii sū Samaria ɔmatə a kamə bati mɔ kawɔle paa!

IX Kanokone ɔdāne odi kī bavə Simon na ne Samaria ɔmatə a kamə Ye kanokone kadā a kakəna bati wāwā kī fofõ yabu ye akū kī oti mɔ kɔbɛ odi odu yanə. **X** Samariafɔ batsole mɔ banyole flee abu ye ne fuki sū, ade bale ne ye akū kī, "Ye nyə Baguma kɔbɛ a kī bavə Kɔbɛ Kpalede a." **XI** Ne ayekī ye kanokone kadā awo be anə sū ni, bati atse ye ɔledo. **XII** Lemə finyaakii kō, bete Filipo fotsa katsa ne Baguma legākanya akū a ne Yesu Kristo dī akū bido. Ne foesū batsole mɔ banyole pii te mui kawɔla amanis. **XIII** Simon kii ləmə te edo ade ete mui kawɔla amanis a. Etsā etomə Filipo bekamini ade Filipo awāwā fotsa kpale a kī ekakəna a fɔ akū dzuli ye a!

XIV Kī fɔtɔ banyanə ne Yerusalem nu kī Samariafɔ te Baguma kale a bido a, bido Petro mɔ Yohanes kī benaasela be. **XV** Kī biwo awā a, beboə mpaə ne bate badonə vɔ̄e a lɔ̄lo kī bete Hūhū Kpalewa a. **XVI** Titɔ kī bekəna be mui kawɔla amanis a ne Yesu dī akū malo ni, betatē tɔ Hūhū Kpalewa a. **XVII** Foesū Petro mɔ Yohanes te awe ne be akū ade bete Hūhū Kpalewa a.

XVIII Kī Simon mō kī awe fɔtɔ banyanə a ate ne bati akū fɔmɔ bate Hūhū Kpalewa a sū ni, ebɔ̄e sika ɛkpa, **XIX** ade ebi be kī, "Mikpa yī kɔbɛ kii odu ayekī nte nte awe ne bati akū ni, baana Hūhū Kpalewa a." **XX** Ade Petro bi ye kī, "Mimō nō sika a flee míawɔ, kitonékī ɔkɔna kī aapuli ɔya Baguma futetsa mɔ sika. **XXI** Oláapuli ɔkəna adzuma kii, kitonékī nō ɔwɔle kame léwaa yededeede ne Baguma anə. **XXII** Fɔnə adzuni kpa

a kĩ ewo nε nō kame a awε kabɔa mpaε kakpa boe ɔlate, ɔsa yaakɔa nō ɔwɔle kame kakɔna kpa kĩ ete nō, [XXIII](#) kitonɛkĩ mmó kĩ anɛngbã mɔ titikpa kakɛna nya nō kame kame!"

[XXIV](#) Ade Simon bi Petro mɔ Yohanes kĩ, "Mike boe ɔlate aduli mikpa yĩ ayekĩ kadumu fɔletsa kĩ mile kĩ fudima lelaaya nε yĩ akũ."

[XXV](#) Kĩ Petro mɔ Yohanes le boe ɔlate kale wĩ a, bidi adansie leme nε ke akũ nε Samaria biyua a, bimuniki bennaa Yerusalem. Benatsā Samaria tukula pii kame bɛkade letsā nε Kale Wĩ a akũ.

Filipo Lɔmɛna Mɔ Etiopia ɔnɔkɔɛ̃ Odi.

[XXVI](#) Ade boe ɔlate ode fɔtɔ ɔnyane odi yabi Filipo kĩ, "Yidza, kaka nε kayɔ, katsā kɔsa kame osi a kĩ eto Yerusalem enaa Gaza akũ a." [XXVII](#) Ade ke eyidza epi osi a. Kĩ yanaa a, ɛnatselamɛna onyole odi kĩ yaya. Onyole kĩ nyε Etiopia legātsole kĩ bavɛ Kandake, sika akũ fɔtsa ɔdāmɛnane ɔnɔkɔɛ̃. ɔnɔkɔɛ̃ kĩ nabɔa mpaε nε Yerusalem. [XXVIII](#) Emuniki yatsā, ade edzi nε ohilili kĩ bapɔnkɔ avɛlɛ kame, ɛkakā Baguma Onukpẽ ɔnyene Yesaya ovoli a. [XXIX](#) Ade Hūhū Kpalewa a bi Filipo kĩ, "Tsā kanaapi ohilili a."

[XXX](#) Foesū Filipo wula atse enaa ye sɛkɛ ade enu kĩ ɔnɔkɔɛ̃ a kakā Baguma Onukpẽ ɔnyene Yesaya ovoli a kĩ etsele a. Ade evia ye kĩ, "Anu fɔletsa a kĩ ɔlamɛna kakā a kayɔ?" [XXXI](#) ɔnɔkɔɛ̃ a kpa mbuayɛ kĩ, "Oowo, nde maakɛna nnu foe kayɔ nte odima tányε foe kame etsa yĩ?" Eke Filipo aduli kĩ ede ewo nε ohilili a kame edzi nε ye ɔwɛ̃. [XXXII](#) Fɔletsa a kĩ foe ɛkakā nε Katsɛle Kpalewa a kame nyε kĩ,

"Bεkpā ye nde kuveli aye banamēna kakōkō.

Edzē dī nde kavelibi ne ke tētsā bakeline
anē
ade ayea lēmē etábinya onukpē a.

XXXIII Nē ye akū kadōla sū, bētādze bēkpā ye
otēbē
Owei aale kadi etomēna ye babi mō bawa
akū,
Kitonekī bēte ye nkpā ne ye awe ne katinya
kame."

XXXIV ɔnōkōē a via Filipo kī, "Bi yī. Owei akū
fōletsa onukpē ɔnyēne a lamēna kōdzela kale, ye
mōa akū mbōee kī oti bēbā?" **XXXV** Filipo yi kayō
etomēna fōletsa kī akū, ade ekōa fōbēbā pii ebu,
ebi ye Kale Wī a ne Yesu akū a.

XXXVI-XXXVII Kī banaa ne osi a bēnawo kakō kadi
kī mui dzē ne osi ɔwē. Fōtsa akū ɔdāmenanē
ɔnōkōē a bi Filipo kī, "Aādā mui badi ne awī!
Litsa sū nlāapuli ntē Baguma mui kawōla amaniē
a?"

Ade Filipo bi ye kī, "Ntē ɔtē odo mō nō ɔwōle
flee kō ni, aapuli ɔtē" **XXXVIII** ɔnōkōē a bi ye kī,
"Ntē ndo kī Yesu Kristo nyē Baguma Obi a." Ade
awā efō ohilili a dza a. Biduma bēnawo ne mui
a kame ade Filipo wōla ye mui ne Yesu dī akū a.

XXXIX Kī bēnē ne mui a kame a, Boe ɔlate Hūhū
a bōe Filipo edzakūmena, ade ɔnōkōē a tabuki
emō ye a. Etōasu ye osi enaa mō kawōle.

XL Ke liti a, Filipo mō eyi ɔsū kī eyanē eta ne
Asoto ɔmatō kame. Etsā emini eto awā ekale
Kale Wī a ne tēmatō a kī tideī ne osi akū a flee
kenawo Kaisarea ɔmatō a kame.

IX

Saulo Dani Ḍawole Kame.

^I Ne lókɔ a na kame, Saulo kɔa kɔnɛyɔɔle etomɔ bate badone a lití kí yawɔla be.

Enaa Yudafɔ Ḍɔcfɔnɔkɔëe Flee a sek̄. ^{II} Enavia kí bækpa ye otumi tuvoli, lókɔa enaa Yudafɔ fɔtsenakɔ ne Damasko, enaapili bikí bets̄ ne boe ɔlate osi vɔë a akū, batsole mɔ banyole flee, esuli be eyamena ne Yerusalem.

^{III} Lókɔ a kí Saulo fuã Damasko ɔmatɔ a eyua mɔ kakɔna kí a ni, deedimɔare ɔhaï odi mɔane eto ode etsua esinya ye. ^{IV} Eka etɔ ade enu ɔledo odi kí, "Saulo, Saulo litsa sū otomɔ yí lití?"

^V Ade Saulo via kí, "Boe ɔlate, nɔ owei ane?"

ɔledo kí kpa mbuaye kí, "Yí nyɛ Yesu a kí ye lití otomena a. ^{VI} Yidza finyaakíi kanaa ɔmatɔ a kame, lókɔa baabi nɔ letsa a kí kene kí akena."

^{VII} Banyole a kí bɛmɔ Saulo bets̄ a fɔ bɛdza lemɛ baámɔ letsa a kí de bale. Binu ɔledo a lemɛ betámɔ oti odima. ^{VIII} Ade kí Saulo yidza ne tite ebinya banebi a, ebuki yaámɔ fɔkɔ. Foesū bipi ye ne kɔkpɔ bɛkpɔ ye benamena Damasko ɔmatɔ a kame. ^{IX} Edzi fuwi ɛlale kí yaámɔ fɔkɔ, yaánya, yaámɔa lemɛ.

^X Ne lókɔ a na kame ɔtɛ odonɛ odi kí bavɛ Anania na ne Damasko. Boe ɔlate nyɛ ye akū etsa ye evɛ ye kí, "Anania!"

Anania tunɔ ɛlɛ kí, "Boe ɔlate, amɔ yí ne awí!"

^{XI} Ade boe ɔlate bi ye kí, "Yidza katsā ɔblɔnu a kí bavɛ ɔblɔnu Kpíi a akū, lókɔa ntɛ owo Yuda tɔtɔ kame ni, via Saulo kí eto Tarso a akū. ^{XII} Edeí ne awā ɛlamena mpaes kabɔa, kitonɛkí ïnyɛ ntsa

ye εμω̄ ne hūhū kamε kī onyole odi kī bavε Anania aayate awe ne ye akū ebuki εμω̄ fōkō.”

XIII Ade ke Anania kpa mbuayε kī, “Boe ɔlate, nnu fōletsa pii ntomεna oti kī akū ne ayekī εkēna nō bati awēda ne Yerusalem a! **XIV** Ade bunu kī etε otumi tuvoli etomεna Basəfōnōkōč̄ sekē kī epili nō bate badone flee ne Damasko a.”

XV Lemε boe ɔlate bi ye kī, “Naa nō kō kanaakēna ayekī mbi nō a, kitonekī mpau ye kī εyaanya yī ɔsumunε εlε kale wī a εtsa bikī bənyé Yudafō, fōgā, mo Israelfō flee. **XVI** Ade yī moawε a maanyε lubo a kī yaamō ne yī sū a ntsa ye a.”

XVII Foesū Anania pi osi εnawo ne tōtō a kī te kamε Saulo na, ade ete awe ne ye akū ebi ye kī, “Nwañ Saulo, Boe ɔlate Yesu kī εnyε ye akū εtsa nō ne osi a lido yī ne nō sekē kī buki kamō fōkō, lōkōa Hūhū Kpalewa εte nō kamε.”

XVIII Deedimɔapse fōkēna Saulo ndε tupo letse ne ye anε tēnε tētō, ade edo fōkō kamō awe a. Eyidza εkpa osi békēna ye mui kawōla amanis.

XIX Ade kī εnya eyua a, akū de ye ɔsī.

Saulo De Letsā Ne Kale Wī Akū Ne Damasko.

Saulo dzi ne bate badone a sekē ne Damaskō fuwi fudi. **XX** Ne fuwi a kamε a, εnāa Yudafō fōtsenakō a, ade εnale kōdzela εtsa kī Yesu nyε Baguma Obi a.

XXI Fōkēna bati flee a kī binu ye fōtsa katsa a saa, ade bivia be akū kī, “Nnē oti kī tsē yakō bikī bētē Yesu bido a ne Yerusalem a mbōεε? Nnē ye lemε leya ne awī mō botaε kī yayaapili bate badone a εma basəfōnōkōč̄ a mbōεε?” **XXII** Lemε Saulo fōtsa katsa na kōbē ade ye fōletsa kamε kanyε kī Yesu nyε Kristo a tāfō Yudafō a kī bēna

ne Damasko a lətəmə ye atsindze a. **XXIII** Fuwi fudi liti ni, Yudafə a natsəna ade bipi adzuni kī bakə ye a. **XXIV** Ləmə batı bəe bəyabi Saulo. Lenye mə suwa flee bəkadzələ əmatə a seebi a kī bike bisinya a tunyukpə ayekī baana ye bəkə. **XXV** Ləmə lenye məa kayite a, bikī bitomə Saulo a bəe ye bido ne ətsətse kame bətsəməna seebi əke kame bəkaməna ye bədzela ne tite!

Saulo Naa Yerusalem.

XXVI Kī Saulo naa Yerusalem a, ewe kī yanaawo ne bate badone a kame ne awā. Ləmə be flee bivila ye kitonekī bətətə bido kī ətə odonə yanə. **XXVII** Ade Barnaba bumə ye əkpā ye ənaməna fətə banyanə a səkə a. Ebi be ayekī Saulo mō boe Əlate a ne ləkə a kī yanaa Damasko, mə ayekī boe Əlate ləmə ye kədzəla ləmə a. Ebi be ləmə ayekī Saulo le kədzəla mə kəbə ne Yesu dī akū ne Damasko. **XXVIII** Ade bətə ye əna ne be kame a. Kito ke a, əna ne be kame, emini ne Yerusalem flee əkalə Baguma fəletsə a ne boe Əlate dī akū mə kəbə. **XXIX** Ade Yudafə badi kī bale Griki, kavələ fəletsə mə Saulo a, ləmə bəwə kī bakə ye. **XXX** Kī bate badone a badi nu fukii a bəkpā Saulo bənaməna Kaisarea ade bənye ye osi ənaa ye ətə Tarso a.

XXXI Fəyaya kī ne ləkə a na kame, bate badone a kī bəna ne Yudea, Galilea mə Samaria na ne lukudo kame. Ne Hühü Kpalewa kəbə akū sū ni, bəna əwələ kado. Bəpə bibu ade bəkəa obu bəkpa boe Əlate a.

Petro Naa Lida Mə Yopa.

XXXII Petro mini εναα fōkō pii. Νε foe kame a, εnasela batē badone a kī bideī ne ɔmatō odi kī bavē Lida kame. **XXXIII** Awā na εmō onyole odi kī bavē Ainea. Ade futeli εlē flee kī evelivelē kī yaápuli eyidza ne ɔkēna akū a. **XXXIV** Kī Petro mō ye a, ebi ye kī, “Ainea! Yesu Kristo tsa nō fōsō! Yidza kadza kabuta nō ɔkēna.” Deedimčapē Ainea yidza ɛdza, ne akū ɔsī kame. **XXXV** Batī a flee kī bidzi ne Lida mō Saron a, mó Ainea foesū bækøa be akū bækpa boe ɔlate.

XXXVI Ke liti a, otsole odi kī bavē Tabita na ne Yopa. Νε Griki tide kame ni, bavē ye Dorkas kī de kayō nyε kayisie. Σnyε ɔtε odone kī yakēna tuwī daa, kabumēna ahiāfō lēmē. **XXXVII** Fōsō yabøa ye ade eku a. Foesū ye bati wōla ye mui bihihiε ye bewōla ne kōla kame ne abansulu ode. **XXXVIII** Yopa mō Lida kayite távēlē, foesū kī batē badone a nu kī Petro na ne Lida a, bido bati nviā mō ɔledo ne ye sékē kī, “We sōwa kaya ne boe sékē.” **XXXIX** Ade ke Petro yidza εmane akū etomō be a. Kī ewo awā a bækpā ye benamēna kōla kī koe kame bewōla Dorkas a. Bakunawa batsole dza bisinya Petro ne awā bækabe ade bëtsa ye tetadie flee a kī Dorkas kapamu ne lōkō a kī edzi nkpā a. **XL** Ade Petro nyε be flee ne kōla a kame, eke adulī εbøa mpaε a. Edani etselamo ɔnökpa a ade εlē kī, “Tabita! Yidza!” Awā na ebinya anε ade kī εmō Petro a, eyidza edzi. **XLI** Ade Petro pi ye ne kōkpo ɛdzəla ye a. Foesū Petro ve batē badone mō bakunawa a, ade εkøa ye nkpā ode edo ne be awe a. **XLII** Fōleltsa kū gba ne Yopa flee ade bati pii te boe ɔlate bido a. **XLIII** Ke liti a, Petro dzi ne Yopa fuwi pii ade εna ne Simon adi

kī yakəa bayaε tuvoli kapamu fotsa a sek̄ a.

X

Petro Naa Kornelio Sek̄.

I Lōkɔ a na kame, onyole odi kī bave Kornelio na ne Kaisarea ɔmatɔ a kame. Enye Romafɔ kawū ɔnɔne ɔnɔkɔɛ. II Enye oti wī, ade ye mɔ ye kɔla flee basum Baguma a. Oti kī abumɔ Yudafɔ ahiāfɔ kī futo ye ɔwɔlɛ kame, ade yabɔa mpaε luwi daa lɛmɛ a. III Luwi a, kī kanaa olobe tɔdɔñ elale kame a, ena hūhū kame kanyekatsa, emó yededeede kī ode fɔtɔ ɔnyane odi yabi ye kī, "Kornelio!"

IV Kornelio dã ye koeε mɔ libe ade evia ye kī, "Boe ɔlate, litsa fɔanε?"

Ode fɔtɔ ɔnyane a bi ye kī, "Nō semε kale kakəna mɔ mpaεbɔ a wo Baguma sek̄. V Do batı bənaa Yopa bənaakpā onyole odi kī bave Simon Petro bəyaməna. VI Edeñ ne Simon kī yakəna bayaε tuvoli akū adzuma ne mpo abuñ a sek̄." VII Kī Baguma ode fɔtɔ ɔnyane a dzakū a, Kornelio ve ye kɔla basumune nviā mɔ kawū ɔnɔne mɔa kī enye oti kpññ kī yadzɔlε ye akū lɛmɛ. VIII Ebi be letsa a kī leya a, ade edo be kī bənaa Yopa a.

IX Kī kade nyina a kī bəkəa bafuā Yopa a, Petro de enaa letsā ode ne awā kī ese a, enaabbɔa mpaε mɔ suwa tɔdɔñ ewua-nviā lōkɔ a. X Kɔle kakɔ ye ade ewε litsedi kī yanya a. Lɛmɛ kī bəkatɔ funitsā a, ena kanyekatsa. XI Awā na emó kī odetó binya, ade emó kī bəkayɔna litsedi ndε lima kpale kī bipini de ne atɔ ena a. XII Bayaε ahɔlɔ ahɔlɔ, bɔε mɔ kɔvɔlabi lɛmɛ na ne lima a kame. XIII Ade olədo odi bi ye kī "Petro Yidza, kɔ, kaba!"

XIV Lemε Petro kpa mbuaye kī, “Oowo! Kuse! Boe ɔlate yī onukpē tāta ɔyaε sekēna kī boe Yudafō bɔakesī a da!”

XV ɔlēdo a buki ele kī, “Lətsa a kī Baguma kpale de akū ni, tabu kī efii deī ne de akū!”

XVI Ena kanyekatsa kī titi elale, ade bəvəle fətsa

a bənamena ode a.

XVII Lōkō a na kamε fəletsa kī kakēna Petro basa basa, ade evia ye akū kī, “Litsa fukiī atsa?”

Ade ke kamε a mō batī a kī Kornelio do fətō a yawo ɔmatō a kamε a. Kī bəmō tətō a kī bawε a, bənadza ne te onyukpē, **XVIII** ade bəkavia katse awā kī Simon Petro dzi a.

XIX Petro buki edzimō lōlō kamε kakōna ne kanyekatsa a kayɔ kanu akū, ade Baguma Hūhū a bi ye kī, “Bati elale ya bəlamena nō kawε. **XX** Yidza katselamō be. Tavila be katomena kanaa kitonekī yī lido be.”

XXI Ade Petro duma εka εnabi be kī, “Yī nyε otī a kī milamena kawε a. Litsa sū mitsē?”

XXII Bəkpa ye mbuaye kī, “Kornelio kī εnyε Romafo kawū ɔnōne ɔnōkōē lido boe fətō. εnyε otī kī edzi kpī, yasum Baguma, ade Yudafō flee akpa ye obu a. Baguma ode fətō ɔnyanε odi bi ye kī edo batō ne nō sekē, lōkōa etse nō onukpē kamε fəletsa.” **XXIII** Foesū Petro kpa be kasékō ne ye sekē ade εtē be ndē ye banɔvōē aye a.

Kī kade nyina a, ye mō bate badone badi kī bito Yopa mō batō a bipi osi. **XXIV** Luwi leyade a, bənawo Kaisarea, awā kī Kornelio kpōta ye tōtō kamε batī mō bakōba badi bidzi bəkadzōle Petro kaya a. **XXV** Kī Petro aawo ne tōtō a kamε a, Kornelio natselamō ye, eke aduli ne ye abōa kayɔ ade εkēna lōlō a. **XXVI** Lemε Petro dzela ye

ebi ye kĩ, "Yidza kadza! Yĩ malo otidziwa manε." [XXVII](#) Kĩ bekalomena a, Kornelio kpã ye ewomena ne awã kĩ batı nkaε a kpɔta bidzi badzɔlε be a. [XXVIII](#) Ade Petro bi be kĩ, "Minyina yededeede kĩ boe Yudafɔ mbla tákpa yĩ osi kĩ nnaa odi bikĩ bonyé Yudafɔ a sekẽ ũye nkɔa akũ mboamɔ be. Lemε Baguma nyε etsa yĩ kĩ ntabu odima kĩ ye akũ tákpalε. [XXIX](#) Ne foesũ kĩ batɔ a yavε yĩ a, ntásĩ. Litsa sũ odo batı kĩ bεyaave yĩ?"

[XXX](#) Ade Kornelio bi ye kĩ, "Nviā fuwi elale, fóana nde tɔdɔñ elale kame, nkabɔa mpaε ne yĩ awã. Deedimɔape onyole odi kĩ edeñ ne tetadiε ovoe kĩ tata muamua kame ne eta ne yĩ anε kame, [XXXI-XXXII](#) ade ebi yĩ kĩ, 'Kornelio, Baguma nu nɔ mpaεbɔ, eyi nɔ seme kale kakena lemε ɔsũ. Do batı bεnaa Yopa bεnaakpã odi kĩ bavε Simon Petro. Eyase ne Simon kĩ yakɔa bayae tuvoli kapamu fɔtsa ne mpo abuñ a sekẽ.' [XXXIII](#) Ade foesũ ndo batɔ ne nɔ sekẽ lεtalεta a, ade odi foe akũ ɔya mɔatse lemε a. Foesũ boe flee budzi ne awĩ ne Baguma anε kame kĩ yaaabi boe lεtsa a kĩ ebi nɔ kĩ bi boe a."

Petro Kpale Baguma Kale Wī a Kame.

[XXXIV](#) Ade Petro bi ye kĩ, "Finyaakii mmó ũyi ɔsũ kĩ Baguma lādā batı anε. [XXXV](#) Mbom oti kĩ εdɔla ye akũ εkpa Baguma, yakεna ne ye kawε akũ lemε ni, ade ye Baguma awe a. [XXXVI](#) Mate kado kĩ minu kale a kĩ εma Israelfɔ kĩ fɔnyε lukudɔ Kale Wī a kĩ fɔtsε Yesu Kristo akũ a. Ade ye lemε nyε katinya kame batı flee ɔlate a. [XXXVII](#) Ade minyina kale kpale a kĩ fɔya ne Israelfɔ tite akũ, kĩ kiyi kayɔ ne Galilea, kito lɔkɔ a kĩ Yohanes de

letsā ne mui kawɔla amaniɛ akū a. **XXXVIII** Minu lème ayekī Baguma kɔa ye Hūhū mɔ kɔbɛ̄ eko ne Yesu kī eto Nazaret a akū. ɛtsā emini ne kakɔ nyɛ kakɔ ɛkakɛna tuwī, ade ɛtsa bikī hūhū kpa kaha be a, kitonekī Baguma tomɔ ye.

XXXIX “Boe bɔnyɛ adansifɔ bokpa fɔtsa a kī ɛkɛna ne Israelfɔ tite akū mɔ Yerusalem a. Ade ke bɛkɔ ye nɛ ye kabɔa kamɛna nɛ asendua akū a. **XL** Leme Baguma dzɛla ye eto kanɔkpa nɛ luwi ləlalɛde akū, ade ɛfɔ enyɛ ye akū ɛtsa batı a. **XLI** Leme nné batı flee lɔmɔ ye, mbom boe a kī Baguma pau nde adansifɔ a lemɔ ye. Budo awɛ bɔnya, bɔmɔa mɔ ye kī eyidza eto kanɔkpa liti a. **XLII** Ade boe edo kī bɔnaale Kale Wī a ne kakɔ nyɛ kakɔ, budi adansie leme kī Baguma kena Yesu batidziwa mɔ banɔkpa flee fɔletsa ɔdzenɛ. **XLIII** Baguma onukpɛ banyenɛ flee lɛ nɛ ye akū kī odi nyɛ odi kī yaate ye edo ni, Baguma aakɔa ye tɔkpa ete ye nɛ Yesu dī akū.”

Hūhū Kpalewa a Ka Eko Nε Bikī Benyé Yudafɔ a Leme Akū.

XLIV Ade kī Petro kale kɔdzela a, Hūhū Kpalewa a ka eko ne batı a flee kī bidzi batse ye fɔletsa a akū. **XLV** Fɔkɛna Yudafɔ bate badone a kī bitomɛna Petro ne Yopa bɛyaa a saa, ne ayekī Baguma Hūhū Kpalewa a ka eko ne bikī benyé Yudafɔ leme a akū. **XLVI** Kitonekī binu kī bɛkalɛ kɔdzela ne tide ahɔlɔ ahɔlɔ kamɛ ade bɛkamu Baguma Kpale a. Ade ke Petro lɛ kī, **XLVII** “Ayekī batı kī te Hūhū Kpalewa a nde ayekī boe malo bɔtɛ a sū ni, bɔapuli busī kī bɔákɛna be mui kawɔla amaniɛ?” **XLVIII** Foesū ɛkpa osi kī bɛkɛna

be mui kawɔla amanis nε Yesu Kristo dī akū. Ke
liti a, bewā ye kī edzi nε be sekē fōte fuwi fudi.

XI

Petro Nyε Fōletsa Kame Etsa Bate Badone a Nε Yerusalem.

I Owi tábuna mō fōtō banyanε a mō batε
badone bεbā nε Yudea nu kī bikī benyé Yudafō
a lεmε te Baguma Kalε Wī a. II Lεmε kī Petro
muniki εya nε Yerusalem a, Yudafō a kī bεna nε
awā a tátunɔ mō ye, ade bibi ye kī, III “Onakɔa nɔ
akū ɔtsekamɔ banɔvɔkī bitόmena Yudafō fōtsa
katsa a, ade odo awε ɔnyamɔ be malo a!”

IV Ade ke Petro nyε fōletsa kame εtsa be kī,
V “Lokɔ a kī nna nε Yopa nkabɔa mpaε a, nna
kanyekatsa. Nε foe kame a, mmó kī bekakεna
lima dzεlewa bañ lidi kī bipini de nε atɔ εna, ade
lεka lεyakpula nε yī ɔwε a. VI Bayaε kumεkumε
na nε lima kpale kī kame, bayas kī bideñ abɔa
εna, bikī bεtsε nε sεmε akū, mō kɔvɔlabi kī
bɔába malo. VII Ade nnu ɔlεdo odi ebi yī kī,
‘Petro! Yidza kakɔ kaba!’

VIII “Lεmε nkpa mbuayε kī, ‘Oowo! Kuse! Boe
ɔlate, yī onukpε tátε ɔyaε kī boe Yudafō bɔakesi
a da.’

IX “Olεdo a buki εle kī, ‘Nte lεtsa a kī Baguma
kpale de akū ni, tabu kī efī deñ nε de akū.’
X Fōtsa kī kεna lɔmɔ titi εlalε flee. Ke
liti a, bεvelε lima kpale kī mō bayas a flee bεnamεna
ode.

XI “Ade lokɔ a na kame pεrεεpε mō batε εlalε
a kī bito Kaisarea bεyaakpā yī a wo tɔtɔ a kī te
kame nse a. XII Baguma Hūhū a bi yī kī ntasi,

mbom ntomɔ̄ be bɔ̄naa. Bate badone evū a kī bito Yopa a, tomɔ̄ yī bɔ̄nawo oti a kī ye lido batɔ̄ a tɔ̄tɔ̄ kame. **XIII** Ye malo ebi boe ayekī Baguma fɔ̄tɔ̄ ɔnyane nyε ye akū etsa ye, ebi ye kī, ‘Naawε odi kado ye ne Yopa εnaavε onyole odi kī bave Simon Petro. **XIV** Yaabi nɔ̄ ayekī mimɔ̄ nɔ̄ tɔ̄tɔ̄ kame bati flee míana kate.’

XV “Ke liti a, ūyi kayɔ̄ mɔ̄ be Baguma fɔ̄leltsa a kabi. Hūhū Kpalewa a ka eko ne be akū ndε ayekī eko ne boe flee akū ne kayɔ̄kayi a. **XVI** Ade ke nte ane ne letsa a kī boe ɔlate lε eyi kī, ‘Nuwīnuwī, Yohanes kɔ̄a mui εwɔ̄la bati mui, lεmε Baguma aakɔ̄a Hūhū Kpalewa εwɔ̄la mi mui.’ **XVII** Ade kī Baguma lɔ̄kpa bikī bεnyé Yudafɔ̄ a futetsa kīndε ayekī εkpa boe kī bɔ̄te boe ɔlate Yesu Kristo budo sū ni, yī nyε owei kī masua Baguma osi!”

XVIII Kī binu fɔ̄leltsa kīndε a bεfō atsindze kate ade bimu Baguma bεle kī, “Onokɔ̄ali, Baguma binya osi εkpa bati bεbā lεmε kī bεdani tɔ̄wɔ̄le kame lɔ̄kɔ̄a bεna nkpā kī elā kawūna a!”

Bate Badone Ne Antiokia Pɔ̄ Bibu.

XIX Ne lɔ̄kɔ̄ a na kame kī fukī bame lamena kaya a, bate badone a kī bilo tεnya kakεna ne Stefano wuda sū a, lo bεnaa Foenike, Kipro mɔ̄ Antiokia tεmatɔ̄ a kame. Bimini bεle Baguma kale a bεkpa Yudafɔ̄ odi. **XX** Lεmε bate badone bεbā a kī bito Kipro mɔ̄ Kirene naa Antiokia bεnabi Grikifɔ̄ Baguma kale a ne boe ɔlate Yesu akū. **XXI** Ne kī boe ɔlate kɔ̄bε na ne be kame sū bati pii tε bido. **XXII** Kī bate badone ne Yerusalem nu letsa a kī lεya ne Antiokia a, bido Barnaba kī εnaa awā. **XXIII** Kī ewo awā a, εmɔ̄ ayekī Baguma

bumo be a, kawole de ye paa, ade ekpa be kodes kĩ bækøa be tøwøle flee bite ne boe ɔlate akū a. **XXIV** Barnaba nyɛ otí wí, edeí katekado ade Hūhū Kpalewa a lème te ye kame. Futo ye akū sū ni, bati pii te boe ɔlate bido. **XXV** Ke liti a, Barnaba naa Tarso kĩ yanaawé Saulo ne awā a.

XXVI Kĩ emo ye a, ekpã ye benaa Antiokia. Benaa ne awā kateli mɔa flee, bækatsena bati pii katsa be fotsa. Ade Antiokia mɔ benya lɔtø bœve bate badone a kĩ Kristofø a.

XXVII Ne lɔkø a na kame ni, Baguma onukpẽ banyene badi to Yerusalem bœya ne Antiokia a.

XXVIII Ade Agabo kĩ enye be kame ɔmɔa yidza ɛdza ne be katsenakõ, ade ne Baguma Hūhū kɔbɛ onukpẽ ni, ele eyi kĩ kɔle kpale aane ne katinya flee kame. Fukii yaya ne lɔkø a kĩ Klaudio nya Romafø Legānɔkɔë a. **XXIX** Ne foesu bate badone a yake otse kĩ baate fotsa fudi bækøa bœmena be bawaë ne Yudea. Be kame odi nyɛ odi te ayekí yaapuli. **XXX** Kĩ bækøta fotsa kii a, bækøa foe bekpa Barnaba mɔ Saulo kĩ bækøa bœma bate badone banɔkɔë a ne Yudea.

XII

Herodes Kenə Fɔtɔ Banyane a Tenya.

I Ne lɔkø a na kame, Legā Herodes pi bate badone a badi kĩ bækø be. **II** Efɔ bækø Yakobo kĩ enye Yohanes ɔwaë a mɔ lɛpamɛ. **III** Kĩ emo kĩ kawole de Yudafø a sū ni, efɔ bipi Petro lème. Ekena foe ne Abodoo Kĩ Etáyila Fuwi Kanya a kame. **IV** Bækøa ye bido ne kɔla kame, awā kĩ sodzafø ena ena na ne kutsu ena kame kavemena akū kadzøle ye akū. Herodes nñihie nyɛ kĩ

yaak  a ye   kpa kanade a b  dz  m   ye n  e b  n  ya Wuda Kat   Luwi a biyua. **V** Foes   sodzaf   a kadz  le ye ak   kadz  le w   ne k  la a kam  . Lem   bate badone a kab  a m  ra   ne ye l  lo   kak  pa Baguma m     s  i m     s  i.

Baguma Ny   Petro Ne Ab     K  la Kam  .

VI Lenye a k   ke kade kanyina kam   Herodes aak  a Petro   kpa bat   a, Petro waa tida ne sodzaf   nvi   kayite. Bido ye nk  s  nk  s   nvi   ade sodzaf   b  eb   dz   ne opunu lit   badz  le k  la ak   a. **VII** Deedim  are   ha   odi m  oane ne k  la a kam  . Ade ke ode Baguma f  t     nyane odi ne   dza ne Petro   w   a. Eb  a Petro ne l  b  te   enyina ye, ade ebi ye k  , "Yidza m  at  !" Letaleta nk  s  nk  s   a n   ne ye ak  o et   ne tite. **VIII** Ade ode f  t     nyane a bi ye k  , "B  e n   tetadi  , kado n   mpabua l  em  ." Petro k  na foe l  m  , ade ode f  t     nyane a buki ele k  , "B  e n   atadi   kpale katsa ak   katom   y  ." **IX** Foes   Petro tom   ye b  ne ne k  la a kam  . Et  nyi n  e lets   a k   ode f  t     nyane a kak  na a ny     n  koali, mbom   k  ona k   k  da kam   f  ane. **X** Bet   kaw   ban  ne katsu kat  nyade m   kayade a k   badz  le tunyukp   ak   a. K   biwo f  b  ts  a   onyukp   a k   babinya kawo ne   mat   kam   a, onyukp   a m  aw   binya ne ye ak   ak   ade bet   a. K   b  naa l  t   sukuloo a, Baguma ode f  t     nyane a dzak   ef  ne ye.

XI K   an   kam   kpale Petro a,   yanyi lets   a k   leya ne ye ak  , ade ebi ye ak   k  , "Finyaak  , mm   k     n  koali f  ane. Boe   late do ye ode f  t     nyane k     yaany   y   etom  na Herodes aw  

kame mɔ lətsa a kī Yudafɔ hihiɛ kī baakəna yī a kame!"

XII Kī emɔ lətsa a kī leya ne ye akū a, ɛdzakū enaa Maria kī enye Yohanes Marko ɔma awā. Bati pii tsəna ne awā bækabɔa mpaæ. **XIII** Ade kī Petro dza ɛkabɔa kanya opunu a, katsolebi abawa kī bavə Roda yabinya kɔla a. **XIV** Kī eyi Petro odo ɔsū a, kawɔlɛ de ye paa, foesū etábinya opunu a, mbom ewula atsə ɛnakpa bati a kanyi kī Petro dzē ne opunu liti. **XV** Bati a tátə bido foesū bibi ye kī, "Kamɔ aamɔ mbɔeε?" Lemə kī ɛdzeməna kale kī nuwī fɔane sū ni, bibi be akū kī, "Osa fóanya ye Baguma ode fɔtɔ ɔnyane."

XVI Lɔkɔa na flee Petro dzemɔ opunu a kabɔa. Kī bibinya opunu bəmō ye a, akū dzuli be. **XVII** Ete be awe kī bækəna dīi, ade ebi be ayekī boe ɔlate nyɛ ye etomena kɔla a kame a. Ebi be kī, "Mibi Yakobo mɔ bate badone nkaε a lətsa a kī leya a." Ke liti a, ɛdzakū ne awā enaa kakɔ bəbā.

XVIII Kī kade nyina, kukūtila mɔ ɔtutū kpale wo ne sodzafɔ a kame ne kawakɔ a, ade bækavia be akū kī, "Ndia koū Petro tsā?" **XIX** Kī Herodes wɛ Petro kayela evia a, ɛfɔ bipi sodzafɔ a bivia be onukpɛ kame tuwuli. Ekɔ be kɔtɔ ɛfɔ bækɔ be.

Ke liti a, Herodes dzakū ne Yudea enaa Kaisarea, ɛnadzi ne awā fuwi fudi.

Legă Herodes Ku.

XX Lɔkɔ a na kame Herodes na kalɔkpa ne Tirofɔ mɔ Sidomfɔ akū. Foesū bækəna ɔmɔa bεya ne ye sekɛ. Benya lɔtɔ bεnamɔ Blasto, kī enye Herodes tɔtɔ akū ɔdāmenanɛ, kī eke Herodes aduli ɛkpa be. Bεwε kī tematɔ nviā a tekəna

ɔmɔa mɔ Herodes, kitonekī ye tite akū bana funitsā katomēna.

XXI Ne luwi a kī Herodes yi ekpa be akū a, edo ye foggatsa edzi nε ye legākpo akū, ade ɛkabi ɔmaia a fɔletsa a. **XXII** Ne ye kɔdzela kawūna kamε a, bati a mu ye mɔ fɔwɔla bεlε kī, “Fukii kɔ nné otidziwa lamēna kɔdzela kale. Baguma Kpale lamɔ kɔdzela kale!” **XXIII** Deedimɔape ode fɔtɔ ɔnyanɛ yabɔa Herodes emuni, kitonekī etákpa Baguma obu. Ewo batse bεba ye kamε kamε, ade ke eku a.

XXIV Ne lɔkɔ a na kamε Baguma kale a gba nε fɔkɔ pii, ade bate badone a lεmε pɔ bibu a. **XXV** Kī Barnaba mɔ Saulo yua be adzuma a kī bido be a, bεdzakū nε Yerusalem ade bεkpā Yohanes Marko bibumɔ be akū a.

XIII

Bεrpa Barnaba Mɔ Saulo Bido Be Fɔtɔ.

I Baguma onukpɛ banyenɛ mɔ fɔtsa batsanɛ badi na nε bate badone a kamε nε Antiokia. Ade be nyɛ Barnaba mɔ Simeon kī bavε Oti ɔɔwa, Lukio kī eto Kirene tite akū, Manahen kī bεmɔ Legā Herodes bεdɔɔla nε be tibisɛ kamε, mɔ Saulo. **II** Kī bεna nε awā bεkamu boe ɔlate, bεkasui onukpɛ lεmε a, Hūhū Kpalewa bi be kī, “Minyɛ Barnaba mɔ Saulo miyi lite lɔkɔa bεnaakɛna adzuma a kī foesu nνε be a.”

III Ne foesu bisui onukpɛ bεboaa mpaɛ, bite awe nε be akū ade bεnyɛ be osi a.

Barnaba Mɔ Saulo Naa Kipro.

IV Kī Hūhū Kpalewa lido be sū ni, bεnaa ɔmatɔ a kī bavε Seleukia kamε. Awā na bidzi ɔkɔlo

binyina bənaa Kipro tite kī mui tsua bisinya te a akū. **V** Kī biwo Salami ɔmatō kamə a, bənale Baguma Kale Wī ne Yudafō fotsenakō. Yohanes Marko leme tomo be nde be obumenanə aye.

VI Kī bətsā mpo akū bənawo Pafo ɔmatō a kamə a, bətselamō Ÿudani odi kī yaveli tɔcta. Bave ye kī Yesuobi, ade εbəε ye akū kī εnye onukpē ɔnyene a. **VII** ɔwanə kī mō tite a akū ɔdāne kī bave Sergio Paulo nyε bakəba. Abāā ɔnokōē kī tsua linebi. Eve Barnaba mō Saulo bənaa ye awā kitonekī εwε kī yatse Baguma fōletsa a. **VIII** Leme kī bənaa awā a, ɔwanə a kī babuki kavə Elimə ne Griki tide kamə a, te atsindze mō be. εwε kī yadani ɔnokōē a adzuni ne lətsa a kī Saulo mō Barnaba le a akū. **IX-X** Leme Hūhū Kpalewa a kəbē te Saulo kī babuki kavə Paulo kamə ade eke ane ne ɔwanə a akū fεe ele kī, “Nɔ Abonsam obi! ɔnye okesīnə ɔkpa tuwī tidi nye tidi kakena. Tedake mō tɔkpa yi nō kamə flee. Luwi daa abba mbədi kī adani boe ɔlate ɔnokɔali kale a litī mō lɔtɔ! **XI** Dā, boe ɔlate aavεlε nō sɔtɔ finyaakī. Yaafō oku ane, ade ɔláabuki ɔmō suwa kənaawo lɔkɔ lidi a.”

Lətaləta Elimə ane kamə ke ɔtū, ade ke ebuki yaámō fōkɔ a. Ekatale fōkɔ kī yawε odi kī epi ye ne kɔkpɔ. **XII** Kī abāā ɔnokōē kī mō lətsa a kī lεya a, εte edo kitonekī fōtsa katsa ne boe ɔlate kale wī a akū kəna ye wāwā paa.

Barnaba Mō Paulo Naa Antiokia Ne Pisidia.

XIII Ke litī a, Paulo mō bikī bitomō ye a wo ne ɔkɔlɔ kamə bito Pafo bənaa Perge ɔmatō a kī edeī ne Pamfilia tite kamə. Ade awā mō Yohanes Marko dzakū εfɔnε be emuniki εnāa Yerusalem a. **XIV** Kī bito Perge a, bəyawo Antiokia kī edeī ne

Pisidia. Ne Kaweya Luwi akū a ni, bənaa Yudafə katsenakō a benadzi ne batı a kamə. **XV** Ade kī bekā fōletsa ne Mose mbla, mɔ Baguma onukp̄ē banyene tuvoli kamə biyua a, katsenakō banəkōē a bi be kī, "Nwaē ame, nte mideī kadi kī miale mido boe kōbē ni, osi waa, mile faa."

XVI Ade Paulo yidza ədza ete be awe ele kī, "Nwaē Israelfō mɔ mi a kī minyé Israelfō leme miasum Baguma a, mitse katse wī! **XVII** Israelfō Baguma lepau boe bawanyō, ade ekəna be ɔmaī kpale ne lōkō a kī bənya banənčē ne Egipte a. Ye mɔawē lenyē be etoməna Egipte tesate kamə mɔ ye kōbē. **XVIII** Ade ədāməna be akū futeli təna flee ne lōkō a kī bəna ne kōsa kamə a. **XIX** Əwəla fude evūkōnō batı ne Kanan tite akū, ade ekəa te ekpa Israelfō kī tənya be adzapadie a. **XX** Fukii flee ya ne nde futeli əha əna mɔ aduenum kamə.

"Ke liti a, Baguma kpa be fōletsa badzənə bənya be akū flee kəyawo Baguma Onukp̄ē Ənyenə Samuel akū. **XXI** Bivia ye kī edzina legā ekpa be, ade Baguma pau Saulo, kī enyə Kis obi ekpa be a. Eto Benyamin kasinu a kamə, ade enya legā futeli təna flee a. **XXII** Leme Baguma dzəla ye ne lukpo a akū, ade ekəa Dawid ekəna legā a. Ade lətsa a kī Baguma lə ne ye akū nyə kī, 'Yese obi Dawid nyə otı kī yī əwəle awə, kitonəkī yaakəna ne yī kawə akū.'

XXIII "Ade Dawid kasinu a kamə Baguma nyə Ətənə a kī enyə Yesu ekpa Israelfō nde ayekī ele eyi a. **XXIV** Fəmə Yesu aayi ye adzuma kayō a, Yohanes mui əwəlanə a de lətsā ebi batı Israelfō flee kī bədani təwələ kamə lōkəa bətə mui kawəla amanis. **XXV** Kī Yohanes aawūna ye

adzuma kakəna a, evia bati a kī, ‘Mikəna kī yī nyε Oti a Kī Bebəa Tədō a mbəεε? Oowo! Lemə etomena yī ne liti yaya, ade ntáfəta kī mawūnya mpabua ne ye abəa malo a.’

XXVI “Nwaă̄ ame Israelf̄, Abraham babi mō bawa, mō mi a kī minyé Yudaf̄ lemə miasum Baguma, bəkəa kate fəletsa kī̄ bəma boe flee.

XXVII Ne ayekī bikī bideī ne Yerusalem mō be banəkə̄̄ a tānyi kī̄ ye nyε Ḣtənε, ūye binu Baguma onukpē banyenə fəletsa a kī̄ bakā̄ ne Kawεya Luwi lidi nyε lidi akū kayə̄ sū ni, fəletsa a ya ne foe kame ləmə̄, ade bəkə̄ ye kətə̄ a. **XXVIII** Titə̄ kī̄ betám̄ təkpa tidima ne ye akū malo ni, bəkə̄ ye kətə̄ ade bəfō̄ Pilato kpa osi bəkə̄ ye a. **XXIX** Ade kī̄ bəkəna letsa nyε letsa biyua ndε ayekī Katsələ Kpalewa a lε eyi ne ye akū a, bənyε ye ne asendua akū benabila ne linikε kame.

XXX Lemə Baguma dzela ye etomena kanəkpa ebuki edzi nkpā. **XXXI** Ne fuwi pii na kame ni, εnyε ye akū ətsa bikī bəm̄̄ ye bətsā̄ bito Galilea benaa Yerusalem. Ade be nyε ye adansif̄ bəkpa Israelf̄ finyaakī̄ a.

XXXII-XXXIII “Finyaakī̄ bəkəa Kalə Wī a bəama mi, kī̄ Baguma fəletsa a kī̄ elε eyi ne boe bawanyō lək̄̄ a ya ne foe kame ne boe lək̄̄. Baguma fō̄ Yesu yidza edzi nkpā ndε ayekī Dawid tsələ̄ ne ənɔ̄ ɔyade a kame kī̄,

‘Nə̄ nyε yī obi.

Nviā kī̄ nkəna nə̄ ɔlega.’

XXXIV Ade letsa a kī̄ Baguma lε eyi ne ye kadzela katomena kanəkpa nyε kī̄ ye sukəna ləláavō̄ ne linikε kame da. Baguma lε kī̄,

‘Maakoa nhila kpalewa a kĩ nlɛ ūyi nkpa Dawid
a nkpa nɔ̄.

XXXV Ebuki ele ne Dawid ɔnɔ bεbã kamɛ kĩ,
‘Oláafõ nɔ̄ oti kpalewa a lεvõ ne linike kamɛ.’

XXXVI “Kĩ Dawid kena ne Baguma fowetsa akũ
lɔ̄kɔ̄ a kĩ edzi nkpa eyua a, eku bεbɔ̄e ye bibila
ne ye bawanyo ɔwẽ, ade evõ ne linike kamɛ lɛmɛ
a. **XXXVII** Lɛmɛ oti a kĩ Baguma dzela etomɛna
kanɔkp̄a a sukena tāvõ ne linike kamɛ.

XXXVIII “Nwaẽ ame, bɔ̄wε kĩ minyi kĩ fɔ̄tsɛ̄ Yesu
akũ mɔ̄ bide letsã ne Baguma tɔ̄kpa kakɔakate a
bekpa mi. **XXXIX** Odi nyɛ odi kĩ yaatɛ Yesu edo ni,
Baguma aabɔ̄e ye kĩ εnya ɔtɔbe. Ade fukii Mose
mbla a tāpuli ɛkɛna a. **XL** Foesu midã kadã wĩ
ayekĩ Baguma onukp̄e banyene fɔ̄letsa a kĩ bεle
biyi a lεlaaya ne mi akũ. **XLI** Kitonekĩ Baguma le
kĩ,

‘Midã mi a kĩ miadi kale a nsekuo!

Fɔ̄kɛna mi saa lɔ̄kɔ̄ miwɔ̄.
Kitonekĩ letsã a kĩ makɛna nviã kii a
ntɛ odi nyɛ foe kayo etsa mi malo,
miláatɛ foe mido! ’ ”

XLII Kĩ Paulo mɔ̄ Barnaba adzakũ ne katsenakɔ̄
a, batì a bi be kĩ bibuki bεya ne Kawεya Luwi a
kĩ laayaa akũ, lɔ̄kɔ̄ bεyaaabi be fɔ̄letsa a bibu.

XLIII Kĩ bεpansam ne katsenakɔ̄ a, Yudafɔ̄ pii mɔ̄
bikĩ bεdani bεkɛna Yudafɔ̄ bavila Baguma lɛmɛ
a, tomɔ̄ Paulo mɔ̄ Barnaba. Fɔ̄tɔ banyane a de be
kĩ bεdza pintii ne Baguma kɔnyakamɔ̄ a kĩ edeī
ekpa be a sū.

XLIV Ne Kawεya Luwi leyade akũ a, kite sukuloo
ɔmatɔ̄ a flee yabɔ̄a obũ ne katsenakɔ̄ a kĩ batse
boe ɔlate kale a. **XLV** Kĩ Yudafɔ̄ banɔkɔ̄e a mɔ̄
batì lidede kii odu ne katsenakɔ̄ a, anɛ bεelε be.

Bεvεlε fōletsa mō Paulo nε lεtsa a kī de εlε a akū ade bivūna ye a.

XLVI Lεmε Paulo mō Barnaba le kōdzela mō kōbē kī, "Kεnε kī bōnya lōtō bubi mi Yudafō Baguma kale kī. Lεmε kī misī ke kī mitákpolā mikpa nkpa kī elā kawūna a sū ni, bōkōa ke bōama bikī bεnyé Yudafō a. **XLVII** Kitonekī ade olēdo kī Baguma kpa boe kī,

'Nkēna nō nde ɔsēdza nkpa bikī bεnyé Yudafō a ayekī katinya kame batī flee aana kate.' "

XLVIII Kī bikī bεnyé Yudafō a nu fōletsa kī a, kawōle de be, ade bimū boe ɔlate kale a. Ade bikī Baguma pau kī bēna nkpa kī elā kawūna a, dani bēkēna batē badone a.

XLIX Baguma Kale a gba nε tite a na flee akū. **L** Lεmε Yudafō a fō batsole badi kī obu deī nε be akū kī basum Baguma lεmε, mō ɔmatō banōkōē a biyidza bēdza nε Paulo mō Barnaba akū, ade bεblōmēna be nε be kayite a. **L** Ade kī Paulo mō Barnaba anε nε ɔmatō a kame a, bεkpa be abōa kudu biko ɔmatō a bεkōa batsa kī bisī be. Ke liti a, bēdzakū bēnaa Ikonio. **LII** Kawōle de batē badone nε Antiokia ade Hūhū Kpalēwa a lεmε yi be kame paa a.

XIV

Paulo Mō Barnaba Naa Ikonio.

I Kī biwo Ikonio a, Paulo mō Barnaba naa Yudafō katsenakō. Ayekī bēlē kale wī a fō Yudafō mō Grikifō pii tē bido. **II** Ade Yudafō a kī bētātē boe ɔlate kale wī kī bido a kōa ɔdze bido nε bikī bεnyé Yudafō a mō Paulo mō Barnaba kayite. **III** Lεmε fōtō banyanε kī kahō nε ɔmatō a kame

ləkə geləełə, bəle kale boe Əlate akū mə kəbəñ. Ade ənyə ye kawə ətsa əfő bəkəna awāwā mə nseñseleni fətsa pii a. **V** Fəyaya kī bati nə əmatə a kame sə nə kutsu nviā kame, badi tomo Yudafə a ade badi ləmə tomo fətə banyane a.

V-VI Ne ləkə a kame a, bamatəne a badi, Yudafə mə be banəkəñ a flee yidza kī bayaaḥa be, bənə be boe. Kī fətə banyane a nu foe a bilo bənaa Likonia təmatə a kī tənyə Listra mə Derbe mə tiki tideñ nə kayite a kame. **VII** Ade bənale Kalə Wī a nə awā a.

Paulo Mə Barnaba Kəna Adzuma Nə Listra Mə Derbe.

VIII Kī biwo Listra a bəmō onyole odi kī eveli. Kito nə ye ləmawi etápuli eyidza ətsā da. **IX** Edzi nə awā əkatse fəletsa a kī Paulo kale a. Kī Paulo mə eyi əsū kī oti kīñ tə edo kī baapuli betsa ye sū ni, **X** ədā əsonə a kooe ade ele kooba kī, “Yidza kadza əkpale!” Onyole kīñ ta eyidza ade edo kato katē awe a.

XI Kī bati a kī bədzəñ nə awā batse kale a mó lətsa a kī Paulo kəna a, bəbəa fəwəla nə Likonia tide kame kī, “Baviō banə, bəka bəya ndə batidziwa aye nə boe kayite!” **XII** Foesū bite Barnaba dī kī Zeus. Bite Paulo ləmə kī Herme, kitonekī ade ye lədza əkalə kədzelə a. **XIII** Adeke Zeus oviōlate a kī ye kuvioňla kpale dza nə əmatə əbañ a, nakpā banantsue əbəe flawasi ləka ləmə eyaməna nə əmatə a kəbə onyukpəñ kī bayaabəa afəlie bəkpa fətə banyane a.

XIV Kī Paulo mə Barnaba nu lətsa kī bati a wə kī bakəna a, bəyelə be akū tetadie. Foesū biwula atse biwo nə bati a kame, bəbəa fəwəla

kī, XV “Nda amε, nde sū miakεna fukīī odu? Boe malo batidziwa boanε ndε mi aye. Bɔya ne awī kī bokɔa kale wī a bɔma mi. Mifō fɔtsa a kī fɔlā kayɔ kakεna lɔkɔa midani mimu Baguma kī edzi nkpa a. Ade ye lekεna tite mɔ ode, mpo mɔ fɔtsa a kī fudeī ne foe kame a flee a! XVI Kɔkɔe a εnyε anε ne batidziwa flee akū εfō bekakεna letsa a kī bawε a. XVII Lemε ebuki yanyε ye fɔkelatsa katsa boe kī fɔatsa kī nuwī edzi nkpa. Lɔkɔ nyε lɔkɔ fɔtsa deī kī fɔakai boe ye tudzuma wī a. Yakpa boe oni lɔkɔ nyε lɔkɔ, fudutsa ne lɔkɔ wī akū, funitsā mɔ kawɔle lemε.” XVIII Titɔ kī bele fɔletsa kī lɔmɔ malo ni, fɔna ɔsī fɔmɔ batı a fɔ afɔlie kabɔa kakpa be.

XIX Ade Yudafɔ badi to Antiokia ne Pisidia, mɔ Ikonio bεyadani batı a adzuni a. Befō bεtalε Paulo boe bεvelε ye bεnεmena ne ɔmatɔ a kame ne kī bekɔna kī eku sū. XX Lemε kī bate badonε a yatsena ne ye akū a, eyidza εdza ade emuniki εnnaa ɔmatɔ a kame a. Kī kade nyina a, bεmɔ Barnaba bεdzakū bεnaa Derbe.

Paulo Mɔ Barnaba Muniki Benaa Antiokia Ne Siria Tite Akū.

XXI Paulo mɔ Barnaba de letsā ne Kalε Wī a akū ne Derbe, ade bεna bate badonε pii ne awā a. Bimuniki bito awā bεnaa Listra, Ikonio mɔ Antiokia ne Pisidia. XXII Awā na bεde bate badonε a, bido be kɔbε lemε kī bidi ɔnɔkɔali ne be katekado kame. Ade bibi be lemε kī, “Kεnε kī bɔtsā lubo kamɔ pii kame fɔmɔ bɔawo ne Baguma legākanyakō a kame.” XXIII Ade ke Paulo mɔ Barnaba pau lɔtɔ banyanε bεkpa asɔli adi nyε adi a. Betsā mpaεbɔ mɔ onukpε kasui kame bεkɔa be bido ne boe ɔlate a kī bεte bido a awε.

XXIV Ade kĩ bimini nε Pisidia tεmatɔ kamε biyua a, bεdani bεnaa Pamfilia tite kamε.

XXV Belε kale wī a nε Perge fɔmɔ bet̄ε bεnaa Atalia. **XXVI** Ade awā binyina mpo bεnaa Antiokia, awā kĩ bεnya lɔtɔ bεkɔa be bido nε Baguma awε kamε nε adzuma a kĩ bεkεna biyua finyaa a.

XXVII Kĩ biwo Antiokia a, bεkpɔta bate badone a flee nε awā, bεbɔa be osi akū amandie. Ade bibi be fɔtsa flee a kĩ Baguma kεna etsāmεna be akū mɔ ayekī ebinya katekado osi ɛkpa bikī bεnyé Yudafɔ a. **XXVIII** Bidzi nε bate badone nε Antiokia sek̄ε owi buna kɔlaa.

XV

Fɔtɔ Banyane a Mɔ Banɔkɔẽ a Tsena Nε Yerusalem.

I Kĩ Paulo mɔ Barnaba na nε Antiokia a, bat̄ε badi to Yudea bεyatsa bate badone nε awā fɔtsa kĩ, "Milāana kate mbɔente bitsua mi lεkpati nε Mose mbla a onukpẽ." **II** Leme Paulo mɔ Barnaba vεlε foe mɔ be mɔ ɔsī mɔ ɔsī. Nε foesū bεnyε bate badone a badi kĩ bito Antiokia kĩ bitomɔ be bεnaa Yerusalem lɔkɔa bεmɔ foto banyane mɔ banɔkɔẽ a kĩ bidei nε Yerusalem a bewe fɔletsa kī kamε.

III Foesū bate badone a yi be osi. Benatsā Foenike mɔ Samaria besela bate badone a kĩ bidei nε awā, ade bibi be ayekī bikī bεnyé Yudafɔ a kɔa be akū bεkpa Baguma a. Fɔletsa kī de be kawɔle paa. **IV** Kĩ biwo Yerusalem a, bate badone a, foto banyane a mɔ banɔkɔẽ a flee te be mɔ kawɔle. Paulo mɔ Barnaba bɔa be amandie nε fɔtsa a kĩ Baguma kεna etsāmεna be akū a flee.

V Lemē Farisifō bate badone badi yidza bēdza ade belē kī, "Kene kī bate badone a kī bēnyé Yudafō a bitsua fōkpati lōkōa bēkena nē Mose mbla a akū."

VI Nē fukī sū banōkōë a mō fōtō banyanë a tseña bēkōna fōletsa a akū. **VII** Kī besa foë kame fee a, Petro yidza edza ade ele kī, "Nwaë ame, miawë minyina kī lōkō lidi Baguma pau yī etomena mi kame kī nnaabi bikī bēnyé Yudafō a Kale Wī a, ayekī be malo baanu ke bēte bido lemē. **VIII** Ade Baguma kī enyina otidziwa kakōna a nyē ye kawē etsa nē kī ekpa be Hūhū Kpalewa nde ayekī ekpa boe malo a. **IX** Etátsa ntsitsemu adima nē bōmō be kayite, kitonekī ete be nē ayekī bēte bido sū, ade ekōa be tōkpa ete be nde boe aye a. **X** Finyaakī, nde sū bōasā Baguma bōdā? Nde sū bōkōa fōletsa a kī bōmō boe bawanyō bōtápuli bōlō a bōate nē bate badone kī akū? **XI** Oowo! Nde ayekī bōte budo kī boe a flee bōna kate fōtsā boe Ḍlate Yesu kōnyakamō kame a, ade ayea be malo bēna kate a."

XII Ade ke be flee bēkena dī, bitse Paulo mō Barnaba amandie kabōa nē ayekī Baguma tsā be akū ekēna awāwā fōtsa ekpa bikī bēnyé Yudafō a. **XIII** Kī bēbōa amandie biyua a, Yakobo lemē yidza edza ade ele kī, "Nwaë ame, mitse! **XIV** Simon Petro bi boe ayekī Baguma nya lōtō enyē ye kawē etsa bikī bēnyé Yudafō a, ade epau be badi kī bēnya ye bade a. **XV** Ade Baguma onukpē banyenē fōletsa a kī belē biyi a ketimō fukī pereɛere nde ayekī katsele kpalewa fōletsa a le kī,

XVI 'Nē fukī liti ni, maamuniki ūya.

Maayalola Dawid legākanyakō a kadzela,
ade maalola fotsa a kī fubu kade nē awā kake a,
lōkōa awā libuki kedza pintii.

XVII Ade bati nkae a aaya nē yī sek̄,
mō bikī bonyé Yudafō a kī nvē
kī bonya yī bade a aatomō yī litii.

XVIII Ade aye boe Əlate lē eyi ane kōkōe kī yaakēna
a.

XIX “Foesū nē yī, Yakobo, kakōna onukpē ni,
ketāne kī bōaha bikī bonyé Yudafō a kī bēkōa
be akū bakpa Baguma a. **XX** Mbom mifō bōtselē
ovoli bōma be kī bēfō fukībamē ndē bayas
kī bēkōa bēbōa afōlie bēkpa baviō kaba, bēfō
litsolewē mō linyolewē, bēfō ɔyaes kī bētātsua
ye sōmō kaba mō babōane kanya. **XXI** Kitonekī
kito ane kōkōe a bakā Mose mbla a kī etselē eyi
a nē Kawēya Luwi lidi nyē lidi akū nē Yudafō
katsenakō ade bade lētsā nē ye fōletsa akū nē
ɔmatō nyē ɔmatō kamē a.”

Betselē Ovoli Bēma Bikī Bonyé Yudafō Bate Badone a.

XXII Ade ke fōtō banyanē, banōkōē mō batē
badone a flee kēna onukpē mōa kī bonye be kamē
badi bibumō Paulo mō Barnaba bēnaa Antiochia
a. Bēpau bati nviā kī bate badone a akpa be obu
paa. Ade be nyē Yuda kī bibuki bavē Barnaba
mō Sila a.

XXIII Ovoli a kī bēnēe banamēna a kamē fōletsa
nyē kī,

Ovoli kī to boe fōtō banyanē, banōkōē, mō batē
badone a kī bidei nē Yerusalem sek̄. Bōawōna
mi, boe bawaē kī minyé Yudafō a kī mito
Antiochia, Siria mō Kilikia.

XXIV Bunu kĩ batẽ badone badi to boe kamẽ ne awĩ bęyabi mi fõletsa fudi kĩ fõha mi fudo otutũ lëmę ne mi kame. Lëmę nné boe lido be. **XXV-XXVI** Ne foesü bõtsa fõlõ buke otse kĩ bõado batõ nviã ne mi sekẽ. Baatomõ boe bawaẽ nviã Barnaba mõ Paulo, kĩ bækøa be nkpa bækpa boe ɔlate Yesu Kristo ɔsum a. **XXVII** Budo Yuda mõ Sila kĩ be mõa awe bibi mi fõletsa a kĩ foe bõtsel a. **XXVIII** Kitonekõ Hühü Kpalewa a mõ boe mɔawẽ a bɔmó buyi ɔsü kĩ ketane kĩ bɔakøa fõlõtsa kpale bɔløla mi keba tebla sїwa kii. **XXIX** Ade te nyę kĩ mitanya funitsã kĩ bækøa bækøa afõlie bækpa baviõ, mitanya babɔane, mitaba ɔyaes kĩ betátsua ye sɔmõ, mipi mi akũ ne linyolewẽ mõ litsolewẽ kame. Nte mipi mi akũ limii ni, katinya kame aale kækpa mi.

Midzi ne lukudu kame.

XXX Foesü benyę batõ kii osi bennaa Antiokia. Benakpota bate badone a flee ne be katsenakõ a, ade bækøa ovoli a bækpa be a. **XXXI** Kawɔle de bati a ne fõletsa a kĩ bækä ne ovoli a kame a sū. **XXXII** Yuda mõ Sila kĩ benyę Baguma onukpɛ banyenę nyę fõletsa pii kayɔ betsa be ne lɔkɔ gɛlɛele kame, bido be kɔbɛ lëmę. **XXXIII** Bidzi ne be sekẽ bete fuwi fudi, ade bate badone a nyę be osi ne lukudu kame kĩ bumuniki bennaa Yerusalem a. **XXXIV** Lëmę Sila kõ we kĩ yakaho ne awã. **XXXV** Paulo mõ Barnaba dzi ne Antiokia sukuloo. Bemõ batibebä pii betsa fotsa ade bækade lëtsã ne boe ɔlate kale a akũ a.

Paulo Mõ Barnaba Së Tisi.

XXXVI Ne fuwi fudi liti ni, Paulo bi Barnaba kĩ, “Fõ bumuniki bɔnaasela boe bawaẽ ne temato a kĩ bõtsã te kame bude lëtsã ne boe ɔlate kale a

akū a, lōkōa bōdā ni nde bidzi.” [XXXVII](#) Barnaba tunō ade εωε kī bakpā Yohanes Marko bibumō be akū a. [XXXVIII](#) Leme Paulo tátuno kōlaa kitonekī, kī bēnaa Pamfilia a, Yohanes Marko dzakū efōne be ne awā ade etábumō be biyua adzuma a. [XXXIX](#) Bati nviā kī vélé fōletsa a mō ɔsī mō ɔsī ade fōfō bēyale a. Barnaba kpā Marko ade binyina mpo bēnaa Kipro a. [XL](#) Paulo leme kpā Sila ade bate badone a kōa be bido ne boe ɔlate awē kī emō be kōnya fōmō bēdzakū a. [XLI](#) Etsā Siria mō Kilikia tite kame ɛkado tēsōli ne awā a kōbē.

XVI

Timoteo Tomō Paulo Mō Sila.

[I](#) Ade Paulo dzakū enaa ɔmatō odi kī bavé Derbe, ade etē enaa Listra leme a. Ade awā enamō ɔte odonē odi kī bavé Timoteo a. ɔma nyé Yudani kī etē Kristo edo. Leme ɔlega kō nyé Grikini. [II](#) Bate badone flee a kī bidei ne Listra mō Ikonio bōa Timoteo dī wī. [III](#) Ade ye Paulo wē kī yakpā enamena a, foesū etsua ye lēkpati, kitonekī Yudafō a kī bidei ne kayite a na nyina kī ɔlega nyé Grikini. [IV](#) Ade kī bēdzakū a, bētsā bimini ne tematō a kame, bibi be tēbla a kī fōtō banyanē mō banōkōē ne Yerusalem ke otse ne te akū a. Bēde be kī bēkēna ne te akū. [V](#) Foesū luwi daa batī a kapō ade be katekado leme na ɔsī kibū a.

Paulo Na Kanyekatsa Ne Troa.

[VI](#) Ke litī a, bētsā Frigia mō Galatia tite a kame, kitonekī Hūhū Kpalēwa a tákpa be osi kī bēnaade letsā kale wī a akū ne Asia tite akū. [VII](#) Kī biwo Misia tite ɔbaë a, bēwē kī bawō ne Bitinia tite

kame, leme Yesu Hūhū a tákpa be osi. **VIII** Foesū bimuniki bëtsā Misia bënawo Troa ɔmatō a kī ewaa nē mpo abuñ a kame. **IX** Ke lenye a, Paulo na kanyekatsa nē kôda kame. Né kôda a kame a, emō onyole odi kī eto Makedonia, edza elamena ye aduli kake kī, “Nyina mpo kaya nē Makedonia kayaabumō boe!” **X** Kī Paulo na kanyekatsa kī sū ni, bōmane akū bupi Makedonia osi, kitonekī fōatsa kī Baguma leve boe kī bōnaade lëtsā nē Kale Wī a akū nē awā.

Lidia Dani ወዕለ ክመ ነ Filipi.

XI Ade ke budzi nē ɔkōlō kame nē Troa bunyina kpī bōnaa Samotrake a. Kī kade nyina a, buwo Neapoli. **XII** Kī buto awā a, bōnawo Filipi kī enye Makedonia ɔmatō kpale flee a kame. Awā leme nyē tite kī Romafō adāmēna te akū. Budzi nē awā fuwi fudi.

XIII Né Kaweya Luwi akū a, bōne nē ɔmatō a kame bōnaa ወር abuñ, awā kī bōkōna kī Yudafō atsēna kabōa mpaes. Ade budzi nē awā bōkatsa batsole a kī bēkṛōta nē awā Baguma kale a. **XIV** Bavē be kame ɔmōa kī eto Tiatira kī Lidia. Yanō tilima ngbā, ade enye otī kī yasum Baguma yededeede a. Ade lōkō a kī ena nē awā ekatse boe a, Baguma binya ye ወዕለ kī ete fōletsa a kī Paulo kale a edo. **XV** Ade kī ye mō ye tōtō kame bati flee bete mui kawōla amanis a, eke boe aduli kī, “Nte mituno kī nte boe ጽlate ndo paa kō ni, miyaadzi nē yī tōtō kame” Edza nē boe akū flee kenawo kī butunc bōnaa ye sekē.

Bido Paulo መ Sila ነ Kōla.

XVI Luwi mōa lidi kī bōnaa mpaes kabōakō a, bōtselamō oyitsō abawa adi kī hūhū kpa deī nē

XIX Kī ye balate a mó kī osi a kī ye akū batsā kana sika yela be a, bipi Paulo mō Sila bema föletsa badzene banəkōë a nē koya. **XX** Bele nē koya kī, "Bati kīi nye Yudafō kī beyaabula boe ɔmatō a kade. **XXI** Batsa batī fotsa kī boe ndē Romafō bɔláapuli bɔtē foe."

XXII Ade bati kodabu a yidza bedza bisinya
Paulo mo Sila, bido be katsootsoo awé a.

Føletsa badzene a fõ bøyel tetadié ne be akü, ade bekpa kõbë kí bibo be mõ kutse a. **XIII** Kí bibo be kabø kpa biyua a, benado be ne kôla, ade bibi ekí yadãmëna bikí bëwaa kôla akü a kí ebale Paulo mõ Sila kabale wí. **XXIV** Kí bibi ye lõmo sùni, enado be ne kame flee a, ade ebøa be agba a.

XXV Lenye kayite a, kī Paulo mō Sila kaboa mrae mō tōnō kasā kakpa Baguma a, kōlabawane nkae a katse be. **XXVI** Ade deedimoape tite kuna mō osī mō osī ade kōla a flee kuna kōnake a. Letaleta kōla tupunu a flee binya ade nkōsōnkōso a wōlō ne kōlabawane a flee akū tetō a. **XXVII** Kī kōlabawane akū ɔdāmēnane a nyinya a, emō kī kōla a tunyukrē flee waa luto. Ekōna kī kōlabawane a ne bilo sū ni, ebōle lēpame enye kī yatsōe ye akū ekō.

XXVIII Leme Paulo b̄oa fōw̄ola kōoba kī, “Takēna nō akū letsama. Boe a flee budeī ne awī!”

XXIX Kōla bawane akū ɔdāmenane a fō b̄ema ye ɔsedza ade ne kukūtila kamē ewula atse enatō ne Paulo mō Sila abōa kamē. **XXX** Ade ke εnyε be ne kōla a kamē, evia be kī, “Nda amē, litsa kēne kī nkēna nna kate?”

XXXI Bibi ye kī, “Te boe ɔlate Yesu kado lōkōa mímō nō tōtō kamē batī flee míana kate.”

XXXII Ade ke bēnaa bēnade letsā ne boe ɔlate kale akū bēkpa ye tōtō kamē batī a flee a. **XXXIII** Lenyε a na, ɛkpā be εnasu be fōkpa, ade ye mō ye tōtō kamē batī bēte mui kawōla amanī a. **XXXIV** Ekpā Paulo mō Sila εnamēna ye awā, ade ɛkpā be funitsā bēnya a. Ye mō ye tōtō kamē batī a flee bēmō kawōle paa kitonekī bēte Baguma bido.

XXXV Kī kade nyina a, ɔmatō a kamē fōletsā badzēne do fōtō banyane bēnabi kōlabawane akū ɔdāmenane a kī, “Fōne batī a awe bēnaa.”

XXXVI Kōla bawane akū ɔdāmenane a bi Paulo mō Sila kī, “Fōletsā badzēne a bo nfōne mi awe midzakū. Foesū minaa faa ne lukudō kamē.”

XXXVII Leme Paulo bi batō a kī, “Bibo boe ne kanade ne lōkō kī bētādzemō boe bēkō boe kōtō, ade bido boe ne kōla kamē a, titō kī Romafō bōane. Ade finyaa kō bawē kī bēdzakū ne kabēla kamē? Oowo! Kē kō nviā ne awī! Fō be mōawē a bēyaanyε boe!”

XXXVIII Ade ke fōtō banyane a muniki bēnabi fōletsā badzēne a ɔledo a. Kī binu kī Paulo mō Sila nyε Romafō a, libe wo be paa. **XXXIX** Foesū bēnaa be sekē bēnakpa be sēme bōee, ade bēnyε be ne kōla a kamē a. Bike be adulī kī bēdzakū ne ɔmatō a kamē bēnaa kakō bēbā. **XL** Paulo mō Sila dzakū bēnaa Lidia awā. Ade awā bēnamō bate

badone s̄ebā a. Bido be kōbē bibu ade bēdzakū a.

XVII

Paulo Mō Sila Naa Tesalonika.

I Paulo mō Sila tsā bito Amfipoli mō Apolonia bēyawo Tesalonika, awā kī Yudafō katsenakō kadi na. II Ndē ayekī Paulo awē kakēna a, enaa Yudafō katsenakō a Kaweya Fuwi əlale etomō akū, enye fōletsa kayō etsa batī a. III Enye lubo a kī bēle biyi kī Kristo aayamō, mō ayekī yaabuki eyidza edzi nkpa etsa. Ebi be kī, “Oti a kī ye akū fōletsa nlamō mi kabi a nyē Yesu Kristo a.” IV Fōletsa a kī foe kayō enye etsa ne awī fō batī a badi dani be adzuni, ade bēte bido bitomō Paulo mō Sila a. Ade aye a ne ɔmatō a kame, Grikič pii kī bipi be akū ne Baguma kavila kame, mō batsole pii kī obu deī ne be akū lēmē dani tōwōle kame bitomō Baguma.

V Lēmē ane bēvelē Yudafō banōkōē a, ade ke bēnawē patapaafō ne ɔmatō a kame bibumō be akū bido ɔtutū ne ɔmatō a kame a. Bēbōa obū bēkēna dede bēnawo ne Yason tōtō kame kī bapi Paulo mō Sila bēnamēna ɔmatō a katsenakō. VI Kī bētamō be sū ni, bēvelē Yason mō bate badone badi bēnamēna katsenakō a. Awā na bēkabōa fōwōla kī, “Bati badi tsēmō ɔtutū kado ne kakō nyē kakō, ade bēkōa foe bēyamēna ne awī kī lēmē a. VII Ade Yason lēmē tē be edo ne ye tōtō kame a. Bati kī yidza bēdza ne Legānōkōē Kaisare tēbla akū. Ade batsa kī onyole odi kī bavē Yesu nyē Legā a.” VIII Kī kōdabu a mō ɔmatō a kame banōkōē nu fōletsa kī a fōha be paa.

IX Banɔkɔẽ a fɔ Yason mɔ ye bade a se be akũ liti kadza kɔtɔ ade bɛfɔnɛ be awe a.

Paulo Mɔ Sila Dzakū Benaa Beroia.

X Kĩ kade sila kɛdɔ pɛ, bate badone a kpã Paulo mɔ Sila bilo benaa Beroia. Kĩ biwo awã a, benaa Yudafɔ katsenakɔ a. **XI** Beroia batì a tsua linebi bɛba bikĩ ne Tesalonika a. Biyi atɔ bitse kale a. Luwi nyɛ luwi bɛkasa Katsele Kpalewa a kame foletsa kadã nte lɛtsa a kĩ Paulo kabi be a nyɛ ɔnɔkɔali. **XII** Foesũ be kame batì pii te bido. Grikifɔ batsole pii kĩ obu deĩ ne be akũ mɔ banyole pii lɛmɛ te bido.

XIII Lɛmɛ kĩ Yudafɔ a kĩ bideĩ ne Tesalonika nu kĩ Paulo ya elamena Baguma kale a katsa ne Beroia, benaa awã benado ɔtutũ ne batì a kame.

XIV Bate badone a kĩ bideĩ ne awã a kpã Paulo mɔatse mɔatse benamena mpo abu. Lɛmɛ Sila mɔ Timoteo kɔ kahɔ ne Beroia. **XV** Bikĩ biyi Paulo osi a naa flee benawo Atene. Ade awã bimuniki a, ade Paulo kpa ɔledo kĩ bibi Sila mɔ Timoteo kĩ bɛya ne ye sekɛ mɔatse.

Paulo Na Ne Atene.

XVI Kĩ Paulo na ne Atene ɛkadzɔlɛ Sila mɔ Timoteo a, ete kalɔe ne ayekĩ emɔ kĩ ɔmatɔ a kame flee yi mɔ baviɔ̄ kasum. **XVII** Foesũ ɛnanyɛ foletsa kame etsa Yudafɔ a mɔ bikɔ bonyé Yudafɔ a kĩ basum Baguma a, mɔ bikɔ batɛ ne kɔya luwi daa a. **XVIII** Bati kutsu kudi kĩ bonye Epikurofɔ mɔ Stoafɔ kĩ bideĩ katinya kame kadikanyi kavɛlɛ foletsa mɔ Paulo. Badi via kĩ, "Litsa foletsa koũ otí kii wɛ kĩ yale?"

Bati bɛbã lɛmɛ kpa mbuaye kĩ, "Fɔadã nde kade bɛbã baviɔ̄ akũ foletsa elamena kale." Bɛlɛ

foe lōmo kitonekī binu kī Paulo de letsā ne Yesu mō bati kayidza kato kanōkpa akū. **XIX** Ne foesū bēkpā ye benemena be ɔmatō a banōkōɛ katsenakō ne Areopago, ade bibi ye kī, “Bōawé kī bōanu fōletsa vōɛ a kī ɔlamēna katsa a kayo. **XX** Ne kī fōletsa a kī ɔlamēna kals a kame tákpalé boe sū ni, bōawé butse foe kame.” **XXI** Atenefō mō banōvōɛ a kī bideī ne awā awé be lōkō flee kakpa fōletsa vōɛ katse mō foe akū kōlōmena.

XXII Ade Paulo yidza ɛdza ne bati a ane kame εle kī, “Atenefō! Mmō kī ne letsā nyé letsā kame ni, miapi mi ɔsum kadunamō akū paa. **XXIII** Kitonekī kī ntsē ne ɔmatō kame ndā mi fōtsa kumekumé a kī miasum a ni, mmō kī betselé ne afōlié kaboa de lidi akū kī, ‘Bōkōa bōakpa Baguma a kī bunyína a.’ Baguma a kī minyina, ləmə miaboa afōlié kakpa ye a, ade ye akū fōletsa nlamēna mi kabi finyaakī a.

XXIV “Baguma kī nyé letsā nyé letsā ɔlate, kī ɛbōa tite mō ode mō fōtsa flee a kī fudeī ne foe kame. Yaádzi ne kōla a kī batidziwa ke mō awé a kame. **XXV** Etási boe letsama kī bōkōa awé bōkena a, kitonekī ye mōawé akpa otí nkpa mō kaweya, mō letsā nyé letsā kī lisī otí. **XXVI** Enyé fude fude bati a a flee etomēna otidziwa mōapē kame kī bidzi ne tite akū. Ye mōawé liyi lōkō mō fudzikō tēbē ɛkpa bati flee. **XXVII** Baguma kēna fukī ayekī boe batidziwa baawé ye liti osi bōmō ye, titō kī eláa mō lugo ne boe sekē malo. **XXVIII** Kitonekī ndé ayekī mi tōnō bamēne badi ale kī, ‘Ade ye dzi fō budzi, bōtsē budeī nkpa a.’ Ade bēle ləmə kī, ‘Boe malo bōnyé ye kasinu a kame babi.’

XXIX “Nε kī bonye Baguma babi sū ni, kətáfeta kī bɔakɔna kī Baguma kutitse la nde litsedi kī batidziwa kɔa awe beme mɔ sika ngbā, suwovoe ūye futse. **XXX** Kito ane katinya kayɔkayi keyawo nviā kī a, Baguma távelē bati soto kitonekī bɛtānyi ye sū. Leme finyaakō ekpa ɔledo kī bati flee ne kakɔ nyε kakɔ bɛdani be tɔwɔle kame. **XXXI** Kitonekī ehihie luwi eyi kī de akū oti a kī εpau a, aadzɛmɔ katinya kame flee ne ɔnɔkɔali kame. Kī yaakena fukī sū ni, ɛdzela Oti a Kī Baguma bɔa Tɔdō a etomena kanɔkpa ade ke εnye ye ɛtsa bati flee a!”

XXXII Kī binu kī Paulo le kɔdzela ne kayidza kato kanɔkpa akū a, bati a badi di ye nsekuo, ade babɛbā leme le kī, “Bɔawε kī bɔabuki butse fɔletsa fudi ne oti kabu kayidza a akū.” **XXXIII** Kī fɔya lɔmɔ a, Paulo dzakū ɛfɔne be. **XXXIV** Leme bati a badi tomo ye bɛdani bɛkena bate badone. Be kame badi nyε Dionisio, kī εnye Areopago ɔnɔkɔɛ̄, mɔ otsole odi kī bave Damari, mɔ bati bɛbā.

XVIII

Paulo Naa Korinto.

I Fukī liti a, Paulo dzakū ne Atene εnaa Korinto. II Ne awā a εmɔ Yudanɔ odi kī bave Akwila kī eto Ponto. Bemɔ ɔtsɔ Priskila bito Italia bεya ne awā owi tábuna, kitonekī legā a kī bave Klaudio si mbla kī Yudafɔ flee bεne ne Roma. Paulo naa εnamɔ be, III ade εna ne be sekɛ̄ εkabumɔ be adzuma, ne kī bεmɔ be bɛkena adzuma mɔa sū. Bɛkɔa bayas tuvoli bɛkapam tilima fɔla fɔtsa nde ayekī Paulo leme akεna a.

IV Nε Kawεya Luwi lidi nyε lidi akū ni, Paulo kanaa Yudafō katsenakō, kanaanyε fōleltsa kame katsa Yudafō mō Grikifō, kī bēdani tōwōle kame.

V Kī Sila mō Timoteo to Makedonia bεya a, Paulo na aya koū ede lεtsā nε kale wī a akū, ade edi adansie etsa Yudafō a kī Yesu nyε Kristo a. **VI** Lεmε kī Yudafō a yidza bēdza nε ye akū bεle fuvūnatsa nε ye akū sū ni, εkpa ye akū eko be εle kī, “Ntε miyεla ni, mi mɔawε aate foe sɔtɔ kavelε. Yī akū kpale, ntáku kɔtɔ. Kito finyaakī kanaa ni, maanaa bikī bεnyε Yudafō a sekē nnaabi be kale wī kī.” **VII** Kī εdzakū nε be sekē a, εnadzi nε onyole odi kī enye Yudani kī bave Tito Yusto tɔtɔ kame. Enye otı kī yasum Baguma ade ye awā lεmε fuāmō Yudafō katsenakō a. **VIII** Katsenakō ɔnɔkɔē a kī bave Krispo mō ye akū bati flee tε boe ɔlate bido ade bεte mui kawɔla amanis a. Ade ayea bεkεna Korintofō pii a kī bεte bido a mui kawɔla amanis lεmε a.

IX Luwi a lenye ni, Paulo na kanyekatsa, ade boe ɔlate bi ye kī, “Tavila. Taffō kale wī a kale. **X** Ntomɔ nɔ, odima leláapuli εkena nɔ lεtsakpa lidima, kitonekī bati pii kī bεnyε yī bade lεmε deī nε ɔmatɔ kī kame.” **XI** Foesū Paulo dzi nε awā kateli mɔa mō sekε εkatsa bati Baguma kale a.

XII Lεmε lōkɔ a kī bεyadzina Galio ndε Roma abāā ɔnɔkɔē nε Akaia tite akū a, Yudafō badi tsə fōlɔ biyidza bēdza nε Paulo akū, bipi ye bεnamena fōleltsa kadzekō. **XIII** Ade ke bibi ɔnɔkɔē a kī, “Obi kī lamena bati adzuni kadani kī bisum Baguma nε osi kī etia boe mbla akū.”

XIV Lεmε kī Paulo we kī yanyε ye akū onukpε pε, Galio bi Yudafō a kī, “Yudafō mitse! Ntε mi

kale kĩ miyamena kĩ mɔ mfumsu baũ adi yanə kõ ni, kufe maana ɔwɔlə ntse mi. **XV** Lemə kĩ fonye foletsa kame kanye ne buĩ mɔ mi temanie akū sū ni, mi mɔawə minaasa foe kame mimane foe. Fonye foletsa kĩ madzi ndze.” **XVI** Foesū eblomena be enemena ne ye foletsakadzekõ a. **XVII** Ade bati kɔdabu a napi Sostene kĩ enye Yudafɔ katsenakõ ɔnɔkɔ̄ a bibo ne foletsa kadzekõ kɔla kame a. Lemə Galio tákpeti be kɔlaa.

Paulo Muniki Enaa Antiokia.

XVIII Paulo dzi ne Korinto fuwi bebblebee. Ke liti a, ekla bate badone a ade bəmɔ Akwila mɔ Priskila binyina mpo bənaa Siria a. Fəmɔ Paulo aadzakū ne Kenkrea a, efõ bækpa ye lɔlɔ tsɔlitsoli ne fubo a kĩ elɔ ne Yudafɔ amanie osi sū. **XIX** Kĩ biwo Efeso a, edzakū efɔnɛ Priskila mɔ Akwila ne awā. Edzakū enaa Yudafɔ katsenakõ a enanye foletsa kame mɔ Yudafɔ a kĩ bəna ne awā a. **XX** Bati a ke ye aduli kĩ edzi ne be sek̄ sukuloo a, lemə etátunɔ. **XXI** Ne foesū kĩ yadzakū a, ebi be kĩ, “Nte fonye Baguma kawə ni, owi ləláabuna mɔ maabuki ūya ne mi sek̄.” Ade ke ewo ne ɔkɔlɔ kame edzakū ne Efeso a.

XXII Kĩ ewo Kaisarea a, enaa Yerusalem enawɔ̄na bate badone a, ade ebuki etē enaa Antiokia a. **XXIII** Edzi ne awā sukuloo etsā emini ne Galatia mɔ Frigia tite a kame, ekado bate badone a kεbɛ̄.

Apolo Naa Efeso.

XXIV Ne lɔkɔa na kame ni, Yudani odi ya ne Efeso. Bave ye Apolo ade bəma ye ne Aleksandria a. Enye oti kĩ enyina kɔdzela kale

ade enyina Katselé Kpaléwa a kame fôletsa lème a. **XXV** Tito kĩ bëtsa ye fôtsa ne boe ɔlate kale wĩ a akũ, yale kôdzela mɔ kôbë ne Yesu akũ malo ni, Yohanes mui kawɔla amanis akũ fôletsa odi enyina. **XXVI** Ekale kale mɔ kôbë ne katsenakɔ a. Kĩ Priskila mɔ Akwila tse ye fôletsa a, bækpâ ye bënamëna be awã ade bënanyé Baguma osi a bëtsa ye yededeede a.

XXVII Kĩ Apolo yake otse kĩ yaanaa Akaia, bate badone ne Efeso a yado ye kôbë. Bëtselé ovoli bækpa bikĩ ne Akaia kĩ bëte ye atuu. Kĩ ewo awã a ebumɔ batí pii a kĩ bëdani tɔwɔle kame ne Baguma kɔnyakamɔ sū. **XXVIII** Ade ke enya Yudafɔ a akũ ne fôletsa kavélé kame a, kitonekĩ enye Katselé Kpaléwa a kame fôletsa etsa yededeede kĩ Yesu nyé Oti a kĩ Bëbɔa tɔdɔ a.

XIX

Paulo Naa Efeso.

I Kĩ Apolo na ne Korinto a, Paulo tsã abɔa, etsã fuyite fuyite a enane ne Efeso. Awã naa, emɔ bate badone badi. **II** Ade evia be kĩ, “Kĩ mite mido a ni, mite Hûhû Kpaléwa a?”

Ade ke bækpa mbuaye kĩ “Oowo! Litsa nyé Hûhû Kpaléwa a? Bôtánu tɔ foe akũ lëtsama.”

III Ebuki evia be kĩ, “Litsa mui kawɔla amanis mite?”

Ade bibi ye kĩ, “Yohanes mui kawɔla amanis a kĩ ke akũ ede lëtsã a.”

IV Paulo nyé foe kayɔ etsa be kĩ, “Yohanes këna batí mui kawɔla amanis kĩ bëdani tɔwɔle kame.

Ade ebi be kī bētē oti a kī yaaya nē ye Yohanes liti a bido. Ade oti a nyē Yesu a.”

V Kī binu fōletsa kī a, bēfō Paulo kena be mui kawōla amanie nē boe Əlate Yesu dī akū. **VI** Ade kī Paulo te awe nē be akū a, Hūhū Kpalēwa a ka eyate be flee kame ade bēle kōdzela nē tide ahōlo ahōlo kame a, bēle Baguma kale a lēmē a. **VII** Be lidede aawo nde banyole ewua-nviā.

VIII Paulo kanaa katsenakō a nē tideto elale kame, əkabi bati kale wī a mō ɔwōlē kado. Enyē fōletsa kame ətsa be, əbəa mbədi kī yavəlē be adzuni eyamēna nē Baguma legākanya a akū a. **IX** Lēmē bati a badi na atō ɔsī, bētātse kale wī a, ade bēle tuwuli kpa nē boe Əlate Osi Wī a akū nē bati a flee anē kame a. Foesū Paulo dzakū nē be sekē, ade əkpā bikī bētē bido a ənamēna Tirano kadzikō. Ade awā əkatsa be fōtsa luwi nyē luwi a. **X** Əkəa futeli nviā ətsa be fōtsa ləmo, ade Yudafō mō Helafo a kī bideī nē Asia kame kame a lēmē nu boe Əlate kale a.

Skeva Babinyole Evūkōnō We Kōbēz.

XI Baguma kpa Paulo kōbē əkēna awāwā fōtsa pii. **XII** Nte bēkəa ye tuduku mō tētadiē malo bētamō basōne ni, bana akū ɔsi, ade fōablōmēna hūhū kpa katomēna bikī edeī nē be kame a kame a.

XIII Ade Yudafō bawanē badi tsē nē fōkō kī be malo bablōmēna hūhū kpa. Bēkōna kī baapuli bēkəa Yesu dī bēblōmēna hūhū a. Bibi hūhū kpa a kī, “Mablōmēna mi nē Yesu a kī ye fōletsa Paulo tsē yale a dī akū!” **XIV** Bikī bēkēna fukī nyē bawaənyole evūkōnō kī bēnyē Skeva, Yudafō ɔsəfōnōkōz Flee babi.

XV Lεmε kī bεnabi hūhū kpa adi tuwuli kī a, ebi be kī, “Ínyina Yesu, Ínyina Paulo malo. Lεmε mi kō, ínyína mi! Bawei mianε?”

XVI Ade oti a kī ye kamε hūhū a deī a wo nε be akū ebo be a! Bilomɔ mɔ ɔdzɔ mɔ akū fɔkpa bεnε nε tɔtɔ a kamε.

XVII Fɔletsa a kī fɔya a gba nε Efeso, ade Yudafɔ mɔ bikī bεnyé Yudafɔ flee nu foe a. Nε foesū libe wo batı paa, ade boe ɔlate Yesu dī buki lide nε ode libu a. **XVIII** Bati pii kī bεdani tɔwɔle kamε a, nε bεya nε kanade bεyanyε be tɔkpa bεtsa. **XIX** Bikī bεnyε bawane ūye madzikifɔ a lεmε lɔ be fuwa, fōbe mɔ foe akū tuvoli bεyamena bipila nε kanade. Tuvoli a kɔya aawo ndε sika ovοe mpim aduenum. **XX** Fɔtsā osi kī akū boe ɔlate kale a gba mɔ kɔbε, kεtε awā lεmε flee.

ɔtutū Ya Nε Efeso.

XXI Nε fukī liti a Hūhū Kpalewa a fō Paulo kena adzuni kī yanatsā Makedonia mɔ Akaia enaa Yerusalem. Paulo lε kī, “Ntε nto awā ni, kεnε kī ntε nnaadā Roma lama.” **XXII** Edo ye babumεnane nviā Timoteo mɔ Erasto kī bεnya lɔtɔ bεna Makedonia, ade ye mɔa edzi nε Asia kamε kamε fεε a.

XXIII Nε lɔkɔ a na kamε ni, ɔdzε kpale odi ya nε Efeso kī fɔtsε Kristo kate kado osi a akū sū.

XXIV Fukī yi kayɔ futo odi kī bavε Demetrio kī yakɔa sika ovοe katu Artemis asɔli kɔla akū fɔtsa a. Bεmɔ ye adzuma bakεnane a banɔ foe kakpa bikī bayaabɔa afɔlie kakpa baviɔ a. Adzuma kī akpa be nfαsɔ bañ paa. **XXV** Luwi a, Demetrio ve sika fɔtsa batunε a flee εkpɔta ade ebi be

kĩ, "Nwaă̄ ame, minyina kĩ boe akū kana to adzuma kĩ kame. **XXVI** Ade mi mɔawɛ minu, mimó yededeede ayekĩ Paulo do boe adzuma kĩ konyoã a. Epuli ebula bati a adzuni kade kĩ baviõ fɔtsa kĩ bɔatu a lənénɛ, nné ne Efeso odi fukĩ lamɛna kaya, mbom ne Asia tite a flee akū. **XXVII** Lemɛ nné boe adzuma odi aabu kade! Boe baviõ kpale Artemis dĩ mɔ obu flee lemɛ aawɔ ne Asia mɔ katinya kame flee!"

XXVIII Kĩ binu Demetrio fɔletsa kĩ a kalɔkpa wo be mɔ ɔsĩ mɔ ɔsĩ ade bido fɔwɔla kabɔa awɛ kɔɔba kĩ, "Boe ɔma Artemis nyɛ Efesofɔ baviõ kpale!" **XXIX** Fɔwɔla kĩ te ɔmatɔ a kame flee. Ne foesũ ɔmatɔ a bɔa obũ ade bipi Paulo batomenane nviā a kĩ be nyɛ Gaio mɔ Aristarko kĩ bito Makedonia, bɛnamɛna ɔmatɔ a katsenakɔ a. **XXX** Paulo lemɛ wɛ kufe kĩ yanaa awã, lemɛ bate badone bɛbã sua ye osi. **XXXI** Kayite a na banɔkɔë kĩ bɛnye Paulo bakɔba lemɛ do lɔtɔ ne ye sekɛ, bike ye aduli kĩ etasuma katsenakɔ a.

XXXII Lɔkɔ a na ni, katsenakɔ a flee kɛna yoo. Bati a badi lamɛna letsɑ mɔa kale, babebã lamɛna letsɑ bɛbã kale, ade be pii lemɛ ti binyína letsɑ a kĩ de sū bɛyatsena ne awã a. **XXXIII** Ade Yudafɔ a vɛlɛ Aleksandro bɛyadzela ne lɔtɔ kĩ eyaanyɛ letsɑ kĩ de leya a onukpɛ. Ade Aleksandro dzela akpɔ ne ode ete be awɛ kĩ bɛfɔ ebi be kadi. **XXXIV** Kĩ bati a mɔ biyi ɔsū kĩ Yudani yanɛ sū ni, bibuki bɛbɔa fɔwɔla, fɔtɛ ndɛ ndɔñhuile nviā. Bɛkale kĩ, "Boe ɔma Artemis nyɛ Efesofɔ baviõ kpale!"

XXXV Owi tábuna fɔmɔ abãã ɔnɔkɔë odi puli eyadina bati a ade ebi be kĩ, "Nwaă̄ ame Efesofɔ,

mi kamε odi nyε odi nyina kī Efeso nyε Artemis, baviō kpale a kadzikō, ade ke de kpalewa a kī lito ode lekā a lemε deī ne boe sekē a. **XXXVI** Odima ləlāapuli ele kī fōletsa kī lenyé ɔnəkɔali, foesū mina ɔwɔle lōkɔa mitakena letsama mō kalɔkpa. **XXXVII** Kitonekī batī a kī mipi miyamena ne awī a tāye Artemis kuviōla fōtsa fudima ūye bele fōletsa kpa fudima bitia boe baviō a. **XXXVIII** Lemε ntε Demetrio mō ye adzuma bakεnanε a deī kale mō odi kō ni, fōletsa badzene deī. Ade budeī fuwi kī foe akū badze fōletsa, kī baapuli bekɔa betsa letska kī litia be a bεnāmεna awā. **XXXIX** Lemε ntε fōletsa bεbā minεe kō ni, mifō bɔkɔa foe bɔnaayi ne fōletsa badzene a ane bedze ne mbla onukpē. **XL** Kitonekī nviā ɔtutū kī kō kena ndε kayidza kadza ne abāā akū kī baapuli bεbōe fōletsa ne boe akū. Ade ntε banɔkɔē a via boe kadi ni, bɔlāapuli bɔnye foe onukpē. Baavεle boe sɔtɔ.” **XLI** Kī ele fukī eyua, εnyε be flee a osi, ade bepansam a.

XX

Paulo Naa Makedonia Mɔ Akaia.

I Kī ɔtutū a onukpē dō a, Paulo ve bate badone a εkpɔta. Kī ena kadi ebi be, edo be kɔbē lemε eyua a, evia osi εdzakū εnnaa Makedonia. **II** Paulo tsā kamε kamε na flee ebi batī boe ɔlate fōletsa pii εkado be kɔbē, εkɔa εyawo Akaia. **III** Edzi ne awā tidetō εlale. Lōkɔ a kī εkamanε akū kī yadzakū εnnaa Siria tite akū, εyamō kī Yudafā a sui ne ye akū. Ne foesū eke otse kī yabuki εdani etsā Makedonia kamε a. **IV** Bεmō batī pii letsā benaa. Ade be nyε Sopater, Piro obi kī eto Beroia,

Aristarko mō Sekundo kī bito Tesalonika. Babəbā nyē Gaio kī eto Derbe, Tihiko mō Trofimo kī bito Asia, mō Timoteo. ^V Benya boe lōtō bənadzjōlē boe nē Troa ɔmatō a kamē. ^{VI} Kī bənya Yudafō Abodoo kī Etáyila Fuwi a buyua a, budzi ɔkɔlō nē Filipi ade bunyina bənaa be sekē nē Troa a. Buwo awā nē fuwi elo liti, ade budzi nē awā fuwi evūkɔnō a.

Paulo Naa Troa Nkaε.

^{VII} Ne ɛkwansieda luwi lətənyade akū a, bɔtsena kī bɔa nya boe ɔlate funitsā a. Ne kī Paulo aadzakū nté kade nyina sū ni, εle kɔdzela flee kənawo lənye kayite. ^{VIII} Betena təsədza nē abansulu kɔla a kamē. ^{IX} Kī Paulo le kɔdzela geləełe sū tida bɔe Eutiko, opopo kī edzi nē nfansili. Eto abansulu kɔla kɔlalede a εyatō nē tite. Bikī bənabɔe ye a mó kī eku. ^X Ləmə kī Paulo ka εnaa a, εkena akū eboomu ye, ade ebi be kī, "Mitavila! Edeī nkpa!" ^{XI} Ade be flee bibuki bide bənaa abansulu ode a bənanya boe ɔlate funitsā a. Paulo buki εləmō be kɔdzela flee kənawo odenyinawi ade ɛdzakū a. ^{XII} Ne kī lətsama tákəna opopo a sū ni, bəkpā ye bənaməna kɔla, ade ɔwɔlē ka edzi be a.

Paulo To Troa Enaa Miletō.

^{XIII} Paulo tsā abɔa εnaa Aso a. Ləmə boe a kī butomo ye a budzi ɔkɔlō bənya ye lōtō kī bōanatselamō akū ne awā, lōkɔa bəbɔe ye nde ayekī etsa a. ^{XIV} Kī εyamō boe nē Aso a, boe flee bədzakū bənaa Mitilene. ^{XV} Odenyinawi a buwo Kio ntintisō. Luwi ləyade akū ni bənawo Samo, ade nē luwi ləlade a buwo Miletō a. ^{XVI} Paulo fɔ bɔtē Efeso, kitonɛkī εtawē kī yabula lōkɔ pii kade

ne Asia tite akū. Eke otse lēmē kī nte fóana ye sōwa ni, yaana ne Yerusalem ne Pentekoste luwi a akū.

Paulo Kla Efeso Bate Badone Banɔkɔ̃ a.

XVII Lēmē kī buwo Mileto a Paulo do batō ne Efeso bate badone banɔkɔ̃ a sek̄e kī beyaatselam̄ ye ne awā. **XVIII** Ade kī beyaa a, ebi be kī, "Nwāt amē, mi a flee minyina ayek̄i ndzi ne mi sek̄e, kito lōk̄o a kī ūya ne Asia tite akū a keyawo nviā kī a. **XIX** Mimó ayek̄i ndɔla yī akū nsum Boe ɔlate, tit̄o kī nna ne lubo kam̄ m̄o kabe kam̄, ne ayek̄i Yudaf̄o we kī bak̄o yī sū. **XX** Lēmē minyina kī nták̄ola mi ɔnɔkɔ̃ali a. Fotsa a flee kī ūnyina ne boe ɔlate akū a, ade foe ntsa mi a. Ntsa foe ne kanadē flee ane m̄o mi tɔt̄o kam̄. **XXI** Ade kak̄o nyę kak̄o kī ntsā mm̄ini ni, nde Yudaf̄o m̄o Helaf̄o flee m̄o ɔs̄i m̄o ɔs̄i kī bedani be tɔwɔl̄e kam̄ beya ne Baguma sek̄e, lōk̄o a bête boe ɔlate Yesu bido.

XXII "Finyaak̄i manaa Yerusalem ne Hūhū Kpalewa kawē onukp̄e, ne kī ūnyina letsā kī laaya ne yī akū ne awā a. **XXIII** Lēmē ne ɔmatō odi nyę odi kam̄ kī ntsā ni, Hūhū Kpalewa a fɔ̄ ūnyi kī maawa kōla ne lubo kam̄ kam̄. **XXIV** Yī nk̄pā lela nfaso adima, nte ntápuli nk̄ena letsā a kī boe ɔlate Yesu do yī kī nk̄ena a. Letsā kī edo yī kī nk̄ena nyę kī nkaabi bat̄i Baguma Kale Wī a, m̄o ayek̄i edēi seme kale ɛkpa boe.

XXV "Finyaak̄i ūnyina kī mi a flee kī minu kī ntsa mi fotsa ne Baguma legākanyak̄o akū, bɔm̄o mi bɔlaabuki bɔm̄o akū dadaada. **XXVI** Ne foesū mabi mi paa nviā kī, kī nte odi yela ye nk̄pā ni, nné yī nfumusu fɔane. **XXVII** Kitonék̄i ne

ɔnɔkɔali kame ni, ntákɔla mi letsama ne Baguma legākanyakɔ a akū. **XXVIII** Ne foesū mina ne kukūmane kame. Hūhū Kpalewa a ləpau mi nde lɔtɔ banyane kī mipi ye babi a kī edo mi ne awé a kapi wī. Mipi be kapi wī, kitonekī Baguma kɔa ye Obi babɔans eko ne tite enye be. **XXIX** Ade īnyina yededeede kī nte ndzakū ni, bati kpa aayawo ne mi kame lɔkɔa beyale mi nde ayekī kulikii awo ne baveli kame a. **XXX** Ne mi mɔa awé kame malo ni, bavâlevā aane, lɔkɔa bækpā baté badone pii betsāmena fɔvā fɔtsa katsa a osi akū. **XXXI** Foesū midā kadā wī, lɔkɔa mite ane ayekī nkɔa ane mɔ babe ntsa mi fɔtsa lenye mɔ suwa flee ne futeli elale a kī nna ne mi kame a.

XXXII "Finyaakī, nkɔa mi mado ne Baguma awé kī edāmena mi akū mɔ ye fɔletsa a kī fɔabumena bati a, fudo mi katækado kɔbɛ ayekī fóakena mi ode fɔtsa banyane nde bikī ɛpau ɛkpa ye akū a aye. **XXXIII** Ané tábæele yī ne odima sika ngbā ïye suwovoe ïye tilima akū. **XXXIV** Mi awé minyina kī yī awé kī nkɔa nkəna adzuma ndāmena yī mɔ bikī bitomɔ yī a ləmè akū a. **XXXV** Nkəna fukībamé flee nnɛs matsa mi ayekī mikəna adzuma kɔɔba mibumena ahiāfɔ, ade mite ane ne letsa kī boe ɔlate Yesu le a kī, 'Kakpa deī nhila kɛbɛ kate.' "

XXXVI Ade ke kī Paulo le kɔdzela eyua a, eke aduli ade bɛmɔ be flee bɔbɔa mpaε a. **XXXVII** Lɔkɔ a kī ɛkakla be a, bɛkɔa ane mɔ babe bɛkatu kaboomu ye. **XXXVIII** Letsa a kī de lefɔ biwo ɔblɔ koū a nyε ayekī εle kī bɛmɔ be beláabuki bɛmɔ akū dadaada a. Biyi ye osi bɛnawo ɔkɔlɔ a ɔwɛnɛ ne ɔwɔ abuī.

XXI

Paulo Naa Yerusalem.

I Kī bōkla akū buyua a, budzi ɔkɔlɔ bɔtsā kpī bunyina bōnaa Kos. Kī kade nyina a buwo Rodo ade bɔtē bōnaa Patara a. **II** Awā naa budzi ɔkɔlɔ odi kī yanaa Foenike. **III** Bōmō Kipro tite a nē lɔtɔ, ade bɔtsā te kayɔ kayɔ a bōnaduma nē Tiro, nē Siria tite akū, awā kī baanyε fɔtsa flee a kī ɔkɔlɔ a nɔnε a. **IV** Bōmō bate badone badi nē awā, ade bōna nē be sek̄e ɛkwansieda mɔa a, kitonekī Hūhū Kpalewa a tsā be akū bibi Paulo kī etanaa Yerusalem. **V** Kī boe kadzakū wo ɔtɔ a, bate badone a mɔ batsɔ mɔ babi flee yi boe osi bənawo mpo abuī. Awā na boe flee buke aduli bōbɔa mpaε. **VI** Kī bōkla akū buyua a, buwo nē ɔkɔlɔ kame ade be malo bimuniki bənaa fōla a.

VII Bōbɔe buto Tiro ade bōnadza nē Ptolemia a. Bōnawōna bate badone a kī bideī nē awā ade budzi nē be sek̄e luwi mɔa a. **VIII** Kī kade nyina a, bōdzakū nē awā bōnaa Kaisarea. Bōnase nē Filipo, Kale Wī a Letsā odene a awā. Enyε babumēnane evūkōnɔ a kī bəpau nē Yerusalem a kame ɔmɔa. **IX** Edeī bayitsɔ ena kī bidzí fōnyɔ, ade bənyε Baguma onukpē banyenε ləmε a.

X Bōna nē awā fuwi fudi ade foe kame a Baguma onukpē ɔnyenε a kī bave Agabo to Yudea εya a. **XI** Ade kī εya nē boe sek̄e a εbɔe Paulo ɔwε a kī yakɔa kaboomu kate a esuli ye mɔa awε akpɔ mɔ abɔa, ade εle kī, “Hūhū Kpalewa a bo ni, ade aye Yudafɔ nē Yerusalem aasuli ɔwε kī ɔlate bεkɔa ye bido nē bikī bənyé Yudafɔ banɔkɔ̄ a awε a.”

XII Kī boe flee bunu fōletsa kī a, bōmō batī a kī bideī nē awā flee a buke Paulo aduli kī etanaa

Yerusalem. **XIII** Leme Paulo bi boe kĩ, "Litsa nyę kabe a kĩ mikoa miaveli yĩ akpɔ? Mmane akũ nkpa nné kĩ bisuli yĩ ne Yerusalem odi leme kĩ maaku ne awã ne boe Ọlate Yesu sū." **XIV** Kĩ bɔmó kĩ bɔláapuli bɔdani ye adzuni sū ni, bɔfɔne ye awɛ ade bɔle kĩ, "Boe Ọlate kawɛ keya ne foe kamɛ."

XV Fuwi fudi liti ni, bɔmane akũ ade bɔdzakũ bɔnaa Yerusalem. **XVI** Batɛ badone badi to Kaisarea bitomɔ boe bɔnaa. Kĩ buwo awã a, bækpã boe bɔnase ne ɔnokɔë odi kĩ bave Mnason awã. Eto Kipro ade εnye batɛ badone batɔnyade a kamɛ ɔmɔa a. **XVII** Kĩ buwo Yerusalem a batɛ badone a te boe mɔ kawɔle.

Paulo Namɔ Yakobo.

XVIII Kĩ kade nyina a, Paulo kpā boe bɔnamɔ Yakobo mɔ batɛ badone banɔkɔë flee a ne Yerusalem. **XIX** Ade kĩ bɔnawɔnɔ akũ buyua a, Paulo bɔa be amandie ne letsa nyę letsa a kĩ Baguma kena ne ye kamini ne bikī bonyé Yudafɔ kamɛ a akũ.

XX Kĩ bitse fɔletsa a biyua a, be flee bimu Baguma ade bibi ye kĩ, "Boe ɔwaë, dā ayekí Yudafɔ mpim mpim tɛ bido, ade bipini Mose mbla a mɔ ɔsī mɔ ɔsī a. **XXI** Bati badi bi be kĩ ɔtsa Yudafɔ a kĩ bidei ne fude fude a kĩ bɛtakɛna ne Mose mbla mɔ boe t̄emanie a akũ, ade obuki ɔtsa kĩ bɛtatsua be babi fɔkpati leme a. **XXII** Baanu kokooko kĩ ɔya ne boe sek̄. Ne fukii sū litsa kene kĩ bɔkɛna finyaa?"

XXIII Ade ke bɛkpa ye adzuni kĩ "Budei batı εna kĩ bido lidetɔ. **XXIV** Kpā be kanamɛna Yudafɔ Asɔli Kola kamɛ kabumɔ be minyɛ lɔlɔ kakpa lidetɔ a kase foe kɔtɔ. Fukii aafɔ odi nyę odi

ləmə kī fōvā bəma bite nə nō akū, ləkəa fōtsa ləmə kī opini Mose mbla a kapini wī. [XXV](#) Bate badone a kī bənyé Yudafō a kō ni, bətsəle be ovoli bubi be kī bətabuki bənya fōtsa kī bəkəa bəbəa afəlie bəkpa baviō, bəfō babəane kanya, bətaba bayas kī bətātsua be fōmə, ləkəa bəfō linyolewe mō litsolewe.”

[XXVI](#) Foesū kī kade nyina a, Paulo kpā banyole a, ade bənakəna lələ kakpa tsəli tsəli amanie a. Ke liti a, εnāa Yudafō afəlie kabəakō a εnakpa basəfō kanyi nə fuwi a kī tələ kakpa amanie a aawūna, mō futetsa a ləmə kī yaama be bəkəa bəbəa afəlie a nə be lələ.

Bipi Paulo Nə Yudafō Asəli Kəla a Kame.

[XXVII](#) Ade kī kite sukuloo ləkəa fuwi evūkənō a aawo ɔtə a, Yudafō badi kī bito Asia kame a yamə Paulo nə Asəli Kəla a kame. Bido ɔtutū nə bati a badi kame ade bipi Paulo a. [XXVIII](#) Bəkabəa fəwəla kale kī, “Israelfō miyaate mō boe tsoo! Ade oti kī tsē yamini nə kakə nyə kakə, yabi bati kī bətakəna nə boe Yudafō mbla aku a. Ye ləmə ɛkpā Grikiō εyawomena nə Asəli Kəla a kame, kī fəatsa kī ebula boe kakə kpalewa kī.”

[XXIX](#) Bele foe ləmə kitonəkī luwi a bənya lətə bəmō Paulo mō Trofimo kī eto Efeso a, kī bətsəbamini nə Yerusalem. Nə foe sū bəkəna kī ɛkpā ye ewomena nə Asəli Kəla a kame.

[XXX](#) Nə fəwəla kabəa a sū, akū nyenə bati a flee ade biwula atse yoo bənatseṇa nə Asəli Kəla a kame. Badi vele Paulo bəneməna ade bəbalə tunyukpē flee a. [XXXI](#) Ləkə a kī bəwə kī bakə ye a, Romafo sodzafo ɔnəkəx̄ odi nu kī Yerusalem ɔmatə a flee deī nə ɔtutū kame mō fəwəla kabəa.

XXXII Deedim  are   kp   sodzaf   badi b  naa aw   k   b  kak  na h  nyeh  nye a. K   bati k   m   sodzaf   m   be   on  k     a pe bef   Paulo katuli.

XXXIII Aw   naa, sodzaf     on  k     a f   bipi Paulo ade bido ye nk  sonk  so nvi   a. Ade evia etse ot   a odu k   yan   m   lets   a k   de   k  na a. **XXXIV** Bati a flee kany   tunukp   futefute. K   sodzaf     on  k     a lanu letsama kay   p  tii etomena be sek   ne f  w  la m     s  i a s   ni, ef   b  k  oa Paulo benado ne k  la a kame. **XXXV-XXXVI** K   b  k  oa bade k  la onyukp   kadek   a, f  ya ne sodzaf   a kame k   bebe  e Paulo bedela ne ode ne bati k  dab   a kal  kpa a k   b  na ne Paulo ak   s  . Ade bitomo be m   f  w  la kp  a kab  a k  , “Mik   ye! Mik   ye!”

Paulo Pili Ye L  lo.

XXXVII L  k   a k   b  k  oa ye bado ne k  la kame a, Paulo bi sodzaf     on  k     a k  . “Nwe k   mal  m  na m   n   sukuloo.”

Ade ke sodzaf     on  k     a via ye k  , “Yie! Ale Griki tide?” **XXXVIII** Ade ebuki evia ye k  , “Ne n   ny   Egipteni a k   l  k   lidi   kp   awudif   mp  im ena biyidza b  dza ne ab     ak  , k   bilo b  naa kısa kame a?”

XXXIX Ade Paulo kpa mbuaye k  , “Yudani man  . B  ma y   ne Tarso ne Kilikia tite ak  . Ade   mat   a na ni, nn     mat   kab  i yanı. Foes   make no aduli f   nl  m   bati k   k  dzela.”

XL Adeke   on  k     k   tun   k   Paulo   lem   be k  dzela a. Paulo ne eyadza ne onyukp   kadek   a, ade ete awe ne bati k  dab   ak   k   b  k  na d  i a. K   bef   f  w  la kab  a a,   lem   be k  dzela ne Yudaf   tide kame k  ,

XXII

I “Nda ame mō nwaă̄ ame, agoo! Mifō ūnye yī onukpē kame fōlētsa mitse.” **II** Kī binu kī Yudafō tide kame εlē kōdzelā a, bēkēna fōwōla kabōa nē kayō bibu. Ade ke Paulo bi be kī,

III “Yudani mane ade bēma yī nē Tarso, nē Kilikia tite akū a. Lēmē Yerusalem nē awī bēdō̄la yī, nkōle fōtsa nē Gamaliel kayō. Bētsa yī boe bawanyō̄ mbla a mō foe akū amanis a flee yededeede. Ade nkōa yī ɔwōlē flee nkpa Baguma ndē ayekī mi malo miakēna nviā kī a. **IV** Kito lōkō a na, ntomō batē badone a kī bētsē osi vō̄ a liti, nwe kī bēkō be. Ade nkapi batsole mō banyole kado nē kōla a. **V** Boe ɔsōfōnōkō̄̄ Flee mō ɔmā̄ banōkō̄̄ aapuli bidi adansis nē fukī malē kī akū, kitonekī bēkatselle tuvoli kakpa yī kī nkōa nkēna fōtsa kībamē. Ade lōkō a kī manaa Damasko a ni, bēkpa yī tuvoli kī nkōa mma Yudafō nē awā ndza nē foe akū mpili batē badone a nsuli be nkōa ūyamēna nē Yerusalem bēvelē be sōtō.

VI “Lōkō a kī ntsē manaa, kī kite sukuloo mawo Damasko, ndē suwa tōdō̄ ūwua-nviā kame a ni, deedimō̄ape ɔhā̄ mō ɔsī odi to ode εka eko nē yī akū! **VII** Adeke nka ntō nē tite, ade nnu ɔlēdo odi kī εkavia yī kī, ‘Saulo, Saulo, ndē sū oyidza ɔdza nē yī akū lōmō?’

VIII “Ade nvia kī, ‘Boe ɔlate, nō owei anē?’
“Ebuki ebi yī kī, ‘Yī nyē Yesu Nazaretni a kī ye akū oyidza ɔdza a.’ **IX** Bati a kī bōmō be tsē a mō ɔhā̄ a lēmē bētānu otī a kī bōmō ye lēkalē kōdzelā a odo.

X “Ade nvia ye kī, ‘Boe ɔlate, litsa kēne kī nkēna?’

"Ebi yī kī, 'Yidza kanaa Damasko ɔmatō a kamē. Awā na maatsa nō lətsa a kī nwé kī kəna a.' **XI** Əhaï kī kī yī ane foesū bati a kī bōmō be tsē a lipi yī ne kōkpō bækpā yī bədzakū bənawo Damasko ɔmatō a kamē.

XII "Onyole odi kī bave Anania na ne awā. Ənye otī kī yavila Baguma ade yakəna ne boe mbla ləmē akū yededede a. Yudafō a kī bideñ ne awā flee a akpa ye obu. **XIII** Oti kī yadza ne yī ɔwē ade ebi yī kī, 'Nwaë Saulo bu kamō fōkō!' Lōkō a na kamē pərəepe yī ane kamē kpale yededede ade mmó ye a.

XIV "Ade ebi yī kī, 'Boe bawanyō Baguma ləpau nō eyi kī nyi ye fōwetsa, kamō ye Obi Kpalewa a kī Bərəpau a lōkōa kanu ye kōdzela ləmē. **XV** Kəne kī akōa ɔledo kī ɔnaməna kakō nyé kakō, obi bati flee lətsa a kī ɔmō mō lətsa kī onu a. **XVI** Finyaakī litsa adzōle? Yidza lōkōa kate mui kawəla amanīe. Boa mraes ne ye dī akū lōkōa ekōa nō titikpa ete nō.'

Baguma Do Paulo Enaa Bikī Benyé Yudafō a Sekē.

XVII "Fukī liti a, mmuniki nnaa Yerusalem. Ade kī nna ne Asəli Kōla kamē nkabōa mraes a, fōkōna nde tida abōe yī, ade nna kanyekatsa kadi a. **XVIII** Ade awā na boe Əlate bi yī kī, 'Wé səwa kadzakū ne Yerusalem kitonəkī awī bati ləláatse nō fōlətsa a kī aale ne yī akū a.'

XIX "Ləmē nkpa mbuayē kī, 'Boe Əlate, be flee binyina kī yī ləkapili bikī bətē nō bido a ne Yudafō fōtsenakō a kabō be. **XX** Ade lōkō a kī bekakō nō ɔdansini Stefano a, yī malo ntuno.

Foesū bənye be tətadiɛ bəkpa yī nle ade bəkataɛ ye boe a.'

XXI "Leme boe ɔlate bi yī kī, 'Yidza kanaa, maado nō mō lugo ne bikī bənyé Yudafō a kamē!' "

XXII Loko kī flee a, batı a dza dīi bəkatse ye kale a. Leme mō ye kale nkaɛ kawūna pɛ, be flee bəbəa fəwəla kɔɔba kī, "Aa! Kətáfeta kī yadzi nkpā! Mikpā ye minaməna minaakɔ ye!"

XXIII Ne kī bəna kaləkpa paa sū ni, bəbəa fəwəla kɔɔba ade bido be tətadiɛ kayeɛ, mō kudu kata ne ɔwɛ kamē awɛ a. **XXIV** Ade ke kawū banɔnɛ ɔnɔkɔɛ a fō bəkpā ye biwoməna ne kəla kamē kī bənaabo ye loko a binyi letsa a sū kī Yudafō a kpa biko ne ye akū ləmɔ. **XXV** Loko a kī bəkasuli ye a, Paulo via kawū banɔnɛ ɔnɔkɔɛ odi kī ɛdzɛ ne awā kī, "Osi waa kī babo Romani ntɛ betádze ye fəletsa tɔ?"

XXVI ɔnɔkɔɛ kī naa be lɔtɔ ɔnyane a sɛkɛ ade evia ye kī, "Litsa akəna ne awī a? Onyole kī boni Romani yanɛ!"

XXVII Foesū kawū banɔnɛ lɔtɔ ɔnyane a ya ne Paulo sɛkɛ ade evia ye kī, "Abo nde? Romani anɛ?"

Ade ke Paulo kpa mbuayɛ kī, "Romani manɛ!"

XXVIII Kawū banɔnɛ lɔtɔ ɔnyane a bi ye kī, "Yī malo Romani manɛ. Yī kō nse kɔtɔ baũ fɔmɔ ndani nkəna Romani!"

Ade Paulo bi ye kī, "Yī kō yī bamane flee nyɛ Romafō."

XXIX Ade ke kī batı a kī bədza kī babo ye bivia ye onukpɛ kamē fəletsa nu kī Romani yanɛ a, bəvəle akū bənaa litı. Kī be lɔtɔ ɔnyane a nyi kī Romani

yanε a, libe wo ye paa, kitonεkī ye lεkpa osi kī bisuli Paulo bibo ye.

Bεkpā Paulo Bεyadzela Ne Foletsa Badzene Anε.

XXX Kī kade nyina, kawū banōne ɔnōkōē a wε kī yanyi lεtsa a kī de sū bεbōe foletsa ne Paulo akū. Eve Yudafō basɔfōnōkōē mō be foletsa badzene ekpɔta. Efō biwūnya tōwε ne Paulo akū ade bεkpā ye bεyadzela ne be anε kamε kī bawε ye foletsa a kamε a.

XXIII

I Ade kī Paulo ko anε ɛdā Yudafō foletsa badzene a kī bikoni dīñ ne foletsa kadzekō a, ebi be kī, “Nwā amε Israelfō, yī ɔwōle kamε kpale ne ayekī ndzi nkpā ne Baguma anε keyawo nviā kī a.” **II** Kī Anania, Yudafō ɔsɔfōnōkōē Flee a kī εna ne awā nu ayekī Paulo kpa mbuaye a, ebi bikī bεdza bifūāmō Paulo kī bεbōa ye ne onukpē.

III Ade awā mō Paulo bi ye kī, “Baguma lεmε aabale nō awe! Nō seebi kī bikputa se fotsa ovoe bεdzela anε! Litsa foletsa ɔdzenε anε? Mbla akū ɔtsē adzemō yī, lεmε ade ye mɔare a ɔlamena kafum a, ne kī ɔkpa kōbē bεbale yī ɔlōtō sū!”

IV Ade ke bikī bεdze ne Paulo ɔwε a via ye kī, “ɔsɔfōnōkōē Flee ovūna lεmō?”

V Paulo kpa mbuaye kī, “Nwā amε, ntε ɔnyi kī ɔsɔfōnōkōē Flee yanε ni, kufε ntádo ye onukpē lεmō. Kitonεkī Katselε Kpalewa a le kī, ‘Talε tuwuli kpa ne bikī banya mi akū a akū.’ ”

VI Ade kī Paulo mō eyi ɔsū kī batī a kī bεkpɔta ne awā a be kamε badi nyε Zadukifō ade badi lεmε nyε Farisifō a sū ni, εbōa fowela kōba kī,

"Nwañ ame, Farisini mane! Farisifō leme lema yī! Nviā kī badzemō yī kitonekī nte banɔkpa kabuki kayidza kadzi nkpa a ndo sū!" **VII** Kī Paulo sila ele foletsa kī eyua pe, kavelē ya ne Farisifō mō Zadukifō a kayite, ade besē be akū a. **VIII** Kitonekī Zadukifō ale kī banɔkpa lábuki kayidza, ode fōtō banyane léláa, ade hūhū leme léláa a. Leme Farisifō kō te fukīi bame flee bido.

IX Ḍutū kpale wo ne be kame. Farisifō mbla batsane a dza ne Paulo liti kī ye foletsa a nyē ɔnɔkɔali. Ade ke bɛbɔa fɔwɔla kɔɔba kī, "Bɔtámō letsa kpa lidima ne ye akū! Ḍsa hūhū adi iye ode fōtō ɔnyane odi alemō ye kɔdzela!" **X** Fɔwɔla kabɔa a buki fude ne ode fubu. Ade bati a flee pini Paulo bækavélé kadu kanamena kayamena a. Kī sodza ɔnɔkɔë a vila kī baavélé ye bɛpāpāpā sū ni, ebi ye sodzafō a kī bɛka benaate ye benaado ne kɔla.

XI Luwi a lenye a, boe ɔlate yadza ne Paulo ɔwë ebi ye kī, "Paulo do ɔwɔle. Ayekī odi adansie ne yī akū ne Yerusalem ne awī a, ade ayea kene kī akena ne Roma leme a."

Yudafō Tsa Fɔlɔ Kī Bakɔ Paulo.

XII Kī kade nyina a, Yudafō badi lɔ fubo bækpa be akū kī nte bɛtákɔ Paulo ni, beláanya iye bɛmɔa! **XIII** Bati kī lidede aana nde be tɛnä mō liti. **XIV** Ade ke bibuki bɛnaa basɔfɔnɔkɔë mō be lɔtɔ banyane seké bibi be kī, "Bɔlɔ fubo kī bɔlaanya iye bɔmɔa kenaawo kī bɔkɔ Paulo. **XV** Foesū mimɔ foletsa badzené a mibi sodzafō lɔtɔ ɔnyane a kī, ebuki ekɔa Paulo eyamena ne katsenakɔ ne awī. Mikena nde miawé kī miavia

ye fôletsa fudi mibu. Nte bækøa ye bayamena ni, bôakø ye ne osi.”

XVI Leme Paulo ɔfanyole odi nu fôletsa a flee kî bélé a, ade ewula atse enaa kôla kame, enabi Paulo lets a kî de bélé a.

XVII Ade ke Paulo ve sodzafo a kî bædza ne awâ kamé ɔmœa ebi ye kî, “Kpâ obisê kû minaa ɔnökœ sekë. Ènëe kale mo ɔsî kî yaabi ye.”

XVIII Foesü sodzani a kpâ kabiseë a bënaa be lôto ɔnyanë a sekë, ade ebi ye kî, “Paulo a kî bido ne kola kame ne awî a leve yî ebi yî kî nkâpâ kabiseë kû mma no, lôkøa kibi no kale kadi.”

XIX Ade sodzafo lôto ɔnyanë a pi kabiseë a ne kôkpø bënaa ɔowë ade evia ye kî, “Litsa awe kî abi yî?”

XX Ade ke mo ebi ye kî, “Yudafø badi këna onukpë moa mo be banökœ a kî bayaa ke no aduli lôkøa kunya ɔkpâ Paulo ɔyamena ne katsenakö, mo kakøna kî bavia ye fôletsa fudi.

XXI Leme tatse be kitonékî bati ndë be tëna bela ne osi badzôle ye. Bati kû lô fubo kî mbøente bækø Paulo fômø baata funitsâ onukpë. Ne foesü bëmanë akû bënabèla badzôle no osi kakpa. Bënabèla ne osi ɔowë kitonékî bëte bido kî aatuno ɔkpa be.”

XXII Sodzafo lôto ɔnyanë a si ye mbla kî, “Tafö odima libuki enu lets a kî ɔyabi yî ne awî a dadaada.” Ade ke enye ye osi ɛdzakû a.

Bækø Paulo Bëma Abâa ɔnökœ Felike.

XXIII Ade ke sodzafo lôto ɔnyanë a ve ye banökœ nviâ ade ebi be kî, “Miwe sodzafo ɔha nviâ kî baanaa Kaisarea nviâ lenye. Miwe bikî bale fôtsœ ɔha nviâ, mo bikî badzi bapønkø leme

be batī aduesōñ. **XXIV** Miwē ɔpɔnko mikpa Paulo edzi nē ye akū lōkōa mikpā ye bōeε, mima abāñ ɔnōkōñ Felike.”

XXV Ade ke ɛtselē ovoli odi ɛkpa abāñ ɔnōkōñ a kī,

XXVI Ovoli kīñ to yī Klaudio Lisia sēkē. Mawōna nō, boe Abāñ ɔnōkōñ Felike.

XXVII Yudafō badi pi otī kīñ, ade bēwē kī bakō ye a. Lemē kī bōmō sodzafō buwo awā a, nnu kī Romani yanē sū ni, nfō sodzafō a tē ye nē be awe. **XXVIII** Foesū nkpā ye īyamēna nē be fōletsa kadzēkō kī manyi letsā a kī ɛkēna a. **XXIX** īyamō kī letsā kī bēbōe nē ye akū a nyē Yudafō ɔsum mbla akū fōletsā kī fōnyé fukī bado ye nē kōla kame īye bēkō ye. **XXX** Adeke kī bibi yī kī belamō n̄hihiē kakēna kī baakō ye sū ni, nkōna kī makōa ye mma nō. Mbi bikī bēbōe kale nē ye akū a ku kī bēkōa ke bēma nō.

XXXI Foesū luwi a lenye a sodzafō a kpā Paulo bēnawo Antipatre. **XXXII** Kī kade nyina, sodzafō a kī bētsā abōa a muniki bēnaa kōla kame, ade bēfō bapɔnko badzine a kpā Paulo bēnamēna Kaisarea a. **XXXIII** Kī biwo awā a, bēkōa Paulo mō ovoli a kī bēnēe a bēkpa abāñ ɔnōkōñ a. **XXXIV** Kī ɛkāñ ovoli a eyua a, evia Paulo amantam a kī eto. Ade kī enyi kī Paulo to Kilikia a, ebi ye kī, **XXXV** “Maanāa nō fōletsā kīñ kame yededeede ntē bikī mimo be mina kale a ya nē awī.” Ade ke ɛkpa sodzafō a kī bēdza nē awā a kōbē kī bēkōa Paulo bido nē kōla a kī Legā Herodes ke a kame lōkōa bēkaadā ye akū.

XXIV

Yudafɔ Boe Fɔletsa Ne Paulo Akū.

^I Fuwi elo liti a, Ҫoçfɔnɔkɔ̄x Flee Anania, Yudafɔ lɔtɔ banyane mɔ fɔletsa ɔdzenɛ kĩ bavɛ Tertulo naa Kaisarea. Beya ne Felike sekɛ kĩ bayanyaε Paulo nfumusu bɛtsa ye.

^{II} Kĩ beve Paulo beyamena a, Tertulo yi Paulo onukpẽ katsua kĩ, "Boe Ҫlate, ne nɔ nyansã mɔ adzuni kĩ ɔneε akpã boe sũ ni, bɔna lukudo ne lɔkɔ pii kame. Ade kavemena pii lɛmɛ ya ne boe tite akū a. ^{III} Fukii nyε fɔtsa kĩ fuwo boe Yudafɔ flee anε. ^{IV} Bɔake nɔ aduli kĩ tse fɔletsa a kĩ maabi nɔ ne onyole kii akū a. ^V Kitonɛkĩ bɔmɔ̄ ye buyi ɔsū kĩ ɔdze odone yanε, ade etsɛ̄ ne kakɔ nyε kakɔ yadani Yudafɔ kakɔna ne katinya kame kĩ bekɛna fɔtsa basa bitia abã̄ a. Enye lɔtɔ ɔnyane ɛkpa Nazaretfɔ katsu a. ^{VI} Foe liti a bɔmɔ̄ lɛmɛ kĩ etsɛ̄ yakɛna fɔtsa kĩ fɔado boe Yudafɔ Asɔli Kɔla a efii, ade bupi ye a. Foesū bɔwɛ kĩ bɔadzemɔ̄ ye ne boe mbla onukpẽ. ^{VII} Lɛmɛ kawū banɔne lɔtɔ ɔnyane Lisia kɔa kɔbɛ̄ eyate ye ne boe awɛ. ^{VIII} Nte ovia otı kii onukpẽ kame fɔletsa ni, aapuli onyi fɔletsa a kĩ bɔbɔ̄e ne ye akū a otomena ye sekɛ."

^{IX} Ade ke Yudafɔ a flee tunɔ mɔ onukpẽ mɔa bɛle kĩ fɔletsa a kĩ Tertulo le a nyε ɔnɔkɔali.

Paulo Nyε Onukpẽ Ne Felike Ane.

^X Kĩ abã̄ ɔnɔkɔ̄x a ve Paulo kĩ elɛ kɔdzela a, eyi kayɔ kĩ, "Boe Ҫlega, ĩnyina kĩ ne futeli pii kĩ fɔtɛ kii kame ni, nɔ adze Yudafɔ fɔletsa. Ne foesū kawɔle de yĩ kĩ maanyε yĩ onukpẽ ne nɔ anε. ^{XI} Aanu kĩ fɔana ndɛ fuwi ewua-nviā kĩ

ĩya ne Yerusalem ĩyaabɔa afɔlie ne Yudafɔ Asɔli Kɔla a kame. **XII** Ade odima támɔ kĩ bɔmɔ odi bɔkɛna ɔdze ɔye ndo ɔtutū ne Yudafɔ Asɔli Kɔla kame, be fɔtsenakɔ, ɔye kakɔ kadi ne ɔmatɔ a kame a. **XIII** Ade bati kii kame odima léláapuli eke otse ne letsama akū pɔtii kĩ fɔletsa a kĩ bɛle ne awi a ni, ɔnɔkɔali fɔane. **XIV** Leme letsa a kĩ de akū ntunɔ nyɛ kĩ masum boe bawanyɔ Baguma, ade ntomena Osi a kĩ bale kĩ enyé osi wi a. Nte fɔletsa a kĩ bɛtselé ne Mose mbla a mɔ Baguma onukpɛ banyene tuvoli a kame a ndo. **XV** Ndei kɔnete ne Baguma akū nde ayekɔ be malo bidei, kĩ Baguma aadzela bati wi mɔ bati kpa flee etomena kanɔkpa. **XVI** Ne kɔnete kii sū ni, mabɔa mbɔdi paa kĩ yi ɔwɔle kame ekpalɛ yededeede ne Baguma mɔ batidziwa ane.

XVII “Ade futeli pii kĩ ndzakū ne Yerusalem a. Finyaakii ɔyaate ahiāfɔ fɔtsa lɔkɔa mbɔa afɔlie nkpa Baguma. **XVIII** Kĩ mayua lɔlɔ kakpa amanie a, Yudafɔ badi yamɔ yi ne Asɔli Kɔla a kame. Nnɛ bɔmɔ bati kĩ banyɛ lema tsɛ. Ade ke ntádo ɔdze odima leme a. **XIX** Yudafɔ a kĩ bito Asia tite akū a na ne awa, ade be kene kĩ bɛyaadza ne no ane kame a, lɔkɔa nte bidei kale kadi ne yi akū ni, baale. **XX** ɔye afɔ bati a kĩ bidzi ne awi a bɛle kɔtɔ a kĩ bɛkɔ yi ne lɔkɔ a kĩ Yudafɔ ɔmaifɔletsa badzenɛ a dzemɔ yi a. **XXI** Mbɔe nte kale mɔa a kĩ ndzela ɔledo nle kĩ, ‘Miadzemɔ yi nviã kii kitonɛkii nte banɔkpa kayidza kadzi nkpa a ndo.’”

XXII Ade Felike, oti kĩ enyina katekado osi voɛ kii paa a bi Yudafɔ a kĩ, “Midzɔle yi kenaawo lɔkɔ a kĩ Lisia aaya fɔmɔ maatsua fɔletsa kii

kame." **XXIII** Adeke εfō bækøa Paulo bənado nə køla a. Ləmə ebi bikī badāməna ye akū a kī bətakəna ye tənya. Ntə ye bakøba badi ya nə ye səkē ni, bækpa be osi lökøa bækəna lətsa a kī yawə a bækpa ye.

Paulo Nyε Fəletsa Kame Etsa Felike Mɔ Drusila.

XXIV Nə fuwi fudi liti ni, Felike mɔ ətsō Drusila kī εnye Yudani ya. Efō bənye Paulo bəyaməna ade ebi be kale nə Yesu Kristo katekado fəletsa akū a. **XXV** Kī εkanye fəletsa kame nə kadzi wī, akū kapi, mɔ Baguma kadze a kī kaaya nə kunya kame a akū ni, libe wo Felike paa. Adeke Felike bi ye kī, "Yidza kanaa tō. Ntə nna lökøa wī ni, maafō bəve nō." **XXVI** Nə kī εkona kī Paulo aakpa ye litsedi sū ni, yado bavə ye mɔatse mɔatse bəmɔ ye balɔməna.

XXVII Nə futeli nviā liti a, bənye Felike ade bækøa Porkio Festo bəyaməna nə ye kadzakō a. Ləmə kī Felike wε kī Yudafō a bəwε ye kale sū ni, efō Paulo buki εna nə køla nə awā.

XXV

Paulo Køa Ye Fəletsa Ema Legā Kaisare Anε.

I Kī Festo yawo kayite a kī yanya lɔnøkɔ̄e a, ke fuwi εlale liti a, eto Kaisarea εnaa Yerusalem. **II** Nə awā naa, basɔfɔnøkɔ̄e a mɔ Yudafō banøkɔ̄e a yabi ye fəletsa a kī bεbøe nə Paulo akū. Ade ke bike ye aduli kī, **III** εmɔ be konya εfō bækøa ye bəyaməna nə Yerusalem. Be kasui nyε kī baadzi ye osi lökøa ntə yatē a bækø ye. **IV** Ləmə Festo bi be kī, "Paulo waa køla nə Kaisare. Yī malo maamuniki naa awā nə fuwi lukū kame. **V** Foesū

mifõ mi banõkõë a bεya nε awã bεyaanyε ye nfumusu a bεtsa.”

VII Nε fuwi εlε ūye foe ewua liti ni, Festo muniki enaa Kaisare, ade ke luwi ɬeyade a εve Paulo fõletsa a. **VIII** Ade ke kĩ Paulo yawo fõletsa kadzækõ a, Yudafõ a kĩ bito Yerusalem a yadza bisinya ye. Bitsua fõletsa pii bite nε ye akũ lεmε fudima tāpi ye.

VIII Paulo nyε onukpẽ εlε kĩ, “Ntáfum Yudafõ mbla ūye Yudafõ Asɔli Kola a ūye Legānõkõë Kaisare.”

IX Nε kĩ Festo awe kĩ Yudafõ a bεwε ye kale sū ni, evia Paulo kĩ, “Owε kĩ anaa Yerusalem lõkõa ndze nō fõletsa a nε awã mbõeε?”

X Ade ke Paulo bi ye kĩ, “Oowo. Romafõ Legānõkõë fõletsa kadzækõ ndz̄. Ade awī kefeta kĩ bεdzemõ yī a. Onyina yededeede kĩ ntákεna tõkpa tidima nε Yudafõ akũ. **XI** Nte nkεna lεtsa a kĩ kεne kĩ bεkõ yī ni, maatuno kĩ bεkõ yī. Lεmε nte ntákεna tõkpa ni, ketáfeta kĩ nō ūye otí bεbā akõa yī edo nε batí kīí awe kame kĩ bεkõ yī. Nε foesū nkõa yī fõletsa makpa Legānõkõë Kaisare!”

XII Fukīí liti a, Festo mō ye fõletsa badzene a tsa fõlɔ ade bibi ye kĩ, “Kī ɔkõa nō fõletsa akpa Kaisare sū ni, Kaisare sekẽ mō aanaa.”

Legā Agripa Mɔ Bernike Tse Paulo Fõletsa.

XIII Fuwi fudi liti a, Legā Agripa mō Bernike ya nε Festo sekẽ nε Kaisare kĩ bεyaawõna ye.

XIV Bidzi nε awã fuwi pii, ade Festo kõa Paulo fõletsa a ebi legā a kĩ, “Onyole odi waa kõla nε awī kĩ Felike kõa ye fõletsa ɛkpa yī kĩ ndze. **XV** Kĩ nnaa Yerusalem a, basɔfõnõkõë mō be banõkõë

a tsua ye onukpẽ bækpa yĩ ade bewé kĩ nkɔ ye kɔtɔ a.

XVI “Nfõ binyi kĩ Romafõ mbla tákpa osi kĩ bækɔ otí fɔmo baadzɛmɔ ye. Kene kĩ bækpa ye osi bɛmɔ bikĩ bidei fɔletsa a bækpɔta ane mɔ ane fɔmo bɛle foe. **XVII** Foesũ kĩ beya ne awĩ a, ntatẽ ndzi ne kale kii akũ. Kĩ kade sila kinyina a, nfõ bækpã otí kii beyamena. **XVIII** Lemɛ fɔletsa a kĩ bɛle bitomɛna ye akũ a vɛmɛna ne fukĩ nkɔna kĩ baale a akũ. **XIX** Fɔletsa a kĩ bɛle ne awĩ a to be kasum mɔ onyole odi kĩ bavɛ Yesu kĩ eku, lemɛ Paulo kô tsẽ yale kĩ ebuki edzi nkpã akũ! **XX** Fɔkɛna yĩ basaa ade ïnyína ayekĩ matsua fɔletsa a kamɛ a. Foesũ nvia Paulo nte ewe kĩ nkɔa ye nnamɛna Yerusalem lɔkɔa enaanyɛ ye akũ onukpẽ ne awã. **XXI** Lemɛ Paulo le kĩ ewe kĩ bækɔa ye fɔletsa bækpa Legānɔkɔë Kaisare. Ade nfõ bimunikimɔ ye bɛnado ne kɔla kɛnawo kĩ maakɔa ye mma Kaisare a.”

XXII Ade ke Legā Agripa bi Festo kĩ “Yĩ mɔawɛ mawɛ kĩ matse ye onukpẽ kamɛ fɔletsa a.”

Ade Festo bi ye kĩ, “Aatse ye kunya!”

Paulo Dza Ne Agripa Ane Kame.

XXIII Kĩ kade nyina a, Legā Agripa mɔ Bernike hɛhɛ akũ mɔ fɔḡatsa, bɛnɛ beya ne fɔletsa kadzɛkɔ a. Ade kawũ banɔnɛ banɔkɔë mɔ ɔmatɔ a kamɛ banɔkɔë a tomo be beya a. Festo nyɛ onukpẽ kĩ bækpã Paulo beyamena. **XXIV** Ade Festo le kĩ, “Legā Agripa mɔ mi a flee kĩ mikpɔta ne awĩ a, onyole kii nyɛ otí kĩ Yudafɔ ne Yerusalem mɔ Kaisare we kĩ bækɔ! **XXV** Lemɛ ne yĩ kamɔ kamɛ ni, etákɛna lɛtsa a kĩ kene kĩ bækɔ ye. Kĩ ye a lemɛ

ele kĩ ekoa ye fõletsa yakpa boe Legānōkōë sū ni, yĩ malo ntásí. [XXVI](#) Lemé litsa koũ maatselé nkœa mmēna yĩ ɔnōkōë a? Kitonékī ne ɔnōkōali kamé ni, etákēna nfumusu adima. Ade foesū nkœa ye ūyamēna ne mi ane kamé titiliwu nō Legā Agripa kĩ nte bōdze ye fõletsa ni lōkœa maana kadi ntsele ne ye akū mma ye. [XXVII](#) Kitonékī fōnéne kĩ bakœa odi kĩ ewaa kōla bema Legānōkōë kĩ bētámō tōkpa a kĩ ekēna a betsa.”

XXVI

Paulo Nyé Ye Akū Onukpẽ Ne Agripa Ané.

I Ade ke Agripa bi Paulo kĩ, “Osi waa kĩ apuli ɔlē kōdzela.”

Foesū Paulo dela awé ade ele kĩ, II “Boe ɔlate Agripa, nna lolo wĩ kĩ maanyé yĩ akū onukpẽ ne fõletsa a kĩ foesū Yudafō bōe kale ne yĩ akū a akū, ne nō ane. III Kitonékī onyina Yudafō tedze mō be temanie a flee kanyina wĩ. Foesū na ɔwōlē katse yĩ fõletsa.

IV “Yudafō flee nyina ayekī ndzi nkpa kito yĩ tibisë kamé ne boe ɔtō mɔ Yerusalem lemé. V Ade nte baale ɔnōkōali ne yĩ akū ni, baanyi kĩ ūnyé Farisini kĩ mabu Yudafō mbla mɔ temanie a flee kaba mbla adi nyé adi. VI Finyaakii ndzé badzemō yĩ ne ayekī yĩ ane tei ne Baguma kale a kĩ ele eyi ɛkpa boe bawanyɔ a sū. VII Ade foesū Yudafō futete ewua-nviā bōa mbōdi kĩ basum Baguma lenye mɔ suwa flee lōkœa bēna kōnete kii odu a. Boe ɔlate, ade fukii sū Yudafō a bōe fõletsa ne yĩ akū a. VIII Nde sū fudei mi ɔsí kĩ miate mido kĩ Baguma adzela banɔkpa?

X “Lökə lidi kamə ni, nkəa nte ne yī akū kī mayidza ndza ne bikī bitomə Yesu kī enyə Nazaretni a akū. **X** Yudafə basəfənəkəē a kpa yī kəbē kī mpili bati kpalewa pii ndo ne kcola kamə ne Yerusalem. Ade ke nte bakə be lemə matunç ne foe akū a. **XI** Ntomə be nkakəna be tenya flee kənawo tematō bəbā kī tidei mə lugo a malo kamə. Nfō bevelə be sətə ne Yudafə fəletsa kadzəkō flee, ndza ne be akū kī bəle fubusuotsa ne Yesu akū.

Paulo Le Ayekī Edani Etomə Yesu.

XII “Ade kakəna kīi odu nnəe manaa Damasko, mə kəbē a kī basəfənəkəē a kpa yī a. **XIII** Boe Əlate, kī ntsē ne osi manaa mə suwa ketee a, mmó əhañ odi kī ekpale eba suwa, kī eməjanə eto ode eyako ne bəmō bikī bətsē boanaa akū. **XIV** Kī boe flee bəka bətə a, nnu əledo odi ne Yudafə tide kamə evia kī, ‘Saulo, Saulo nde sū otomə yī liti? Nte əta fu senəta ni, nō moawə akū opila.’

XV “Ade ke nvia ye kī, ‘Boe Əlate, nō owei ane?’

“Əledo a kpa mbuaye kī, ‘Yī nyə Yesu a kī əlaməna ye kanə mə əsī mə əsī a. **XVI** Finyaakīi yidza kadza! İnye yī akū ntsa nə kitonekī mawə kī nkəa nō nkəna yī tudzuma əkenanə. Aabi katinya kamə bati flee letsə kī əmō ne awī, mə fətsa a kī maanyə ntsa nō a. **XVII** Ade kakə nyə kakə kī maado nō ni, maadza ne nō liti ne nō awə bati mə kade bəbā bati lemə kamə. **XVIII** Ade aabinya be ane bene ne Abonsam ətū kəbē kamə bəya ne əhañ mə Baguma kəbē kamə a. Baguma aakəa be titikpa ete be lökəa əkena be ndə bati kī enyə ekpa ye akū, ne kī bətə ye bido sū.’

Paulo Lε Ye Tudzuma Kakεna Føletsa.

XIX “Foesū, boe ɔlate Agripa, ntátu kanyε katsa a kī mmó ntomena ode a atsele. **XX** Íyi kayɔ mɔ kale wī a kabi Damaskofɔ, Yerusalemfɔ, Yudafɔ mɔ bikī bεnyé Yudafɔ a kī bεdani tɔwɔlε kamε bεya ne Baguma sεkε, lɔkɔa bεkaakεna fɔtsa a kī foe aatsa kī bεdani tɔwɔlε kamε yededeede a. **XXI** Ade fukī sū Yudafɔ a yapi yī ne be Asɔli Kɔla a kamε kī ndza nkale føletsa kī, ade ke bεwε kī bakɔ yī a. **XXII** Lemε Baguma nyε yī ne be awε kamε. Foesū mbuki ndzi nkpā ade nlamena føletsa kī kamε kanyε katsa mi banɔkɔɛ mɔ batiflee a. Letsa a kī de nlamena kale ne awī a nyε fukī Baguma onukpɛ banyεnε mɔ Mose lε biyi kī fɔaya ne foe kamε a. **XXIII** Ade foe nyε kī Kristo aayamɔ lubo. Ade ye aanya otí ɔtɔnyade kī yaayidza eto banɔkpa kamε, lɔkɔa εkɔa ɔsεdza ema Yudafɔ mɔ bikī bεnyé Yudafɔ a flee a.”

XXIV Deedimɔapε Festo bɔa fɔwɔla εlε kī, “Paulo, no lɔlɔ kamε bu kade! No fɔtsa bebblebee kakɔlε fɔ no lɔlɔ kamε bu kade!”

XXV Ade Paulo kpa mbuaye kī, “Boe ɔlate Festo, yī lɔlɔ kamε tābu kade. Takɔa føletsa kī ɔkεna kagulo. Kale wī paa nlamena kale. **XXVI** ɔnɔkɔali ni, Legā Agripa nyina føletsa kī male a. Foesū maapuli nle kɔdzela mɔ ye faa. Mate kado paa kī bεtákεna fɔtsa kī ne kabεla kamε. **XXVII** Nda Agripa, otε Baguma onukpɛ banyεnε a odo? Ínyina kī ɔtε be odo.”

XXVIII Ade Agripa bi Paulo kī, “ɔkɔna kī aapuli ɔdani yī nkεna okristoni ne lɔkɔ lukū kī kamε?”

XXIX Ade ke Paulo kpa mbuaye kī, “Nte lɔkɔ lukū ïye lɔkɔ gεlεelε malo ni, mabɔa mpaε nkpa

Baguma kĩ, nviā kĩ mi a flee kĩ mideĩ ne awĩ a, midani mikena nde ayekĩ nla. Leme bətádo mi nkəsənkəsə nde yĩ aye!"

XXX Ade legã, abãā ɔnɔkɔ̄ẽ mɔ Bernike mɔ batı a flee yidza a. **XXXI** Kĩ biyidza a, bənaa adzina ade bibi be akũ kĩ, "Oti kĩ tákena lətsa kpa lidima kĩ bakɔ̄ ye ūye bido ye ne kola."

XXXII Ade Agripa bi Festo kĩ, "Ntε obi kĩ etale kĩ ɛkɔ̄a ye fəletsa yama Legānɔkɔ̄ẽ ni, kufe bōapuli bɔ̄fɔ̄ne ye awε."

XXVII

Bekpā Paulo Bənaməna Roma.

I Kĩ bike otse kĩ bɔ̄anaa Italia a, békɔ̄a Paulo mɔ kɔ̄la bawanę bəbā bido ne Romafɔ̄ sodzafɔ̄ ɔnɔkɔ̄ẽ kĩ bavε Yulio awε kamε. Ade ye adāməna sodzafɔ̄ katsu a kĩ bavε Legānɔkɔ̄ẽ Sodzafɔ̄ Katsu akũ a. **II** Ade ke budzi ɔkɔ̄lɔ̄ kĩ eto Adramitio yanaa tɔ̄kɔ̄lɔ̄ fədzakɔ̄ ne Asia kamε a. Bəmɔ Makedoniani kĩ bavε Aristarko lidzi ne ɔkɔ̄lɔ̄ a kamε. Eto Tesalonika.

III Kĩ kade nyina a, bənadza ne Sidon mpo abū. Ade Yulio kpa Paulo osi kĩ enaa ɔmatɔ̄ kamε enaamɔ̄ ye bakɔ̄ba, lɔ̄kɔ̄a békpa ye fətsa a kĩ yaakɔ̄a etsā osi a. **IV** Kĩ bɔ̄bɔ̄e ne awā a ne kĩ ɔwε kabɔ̄a katselamɔ̄ boe a onukpẽ deĩ ɔsi sū ni, bɔ̄tsā Kipro kayɔ̄ semake bɔ̄bela ɔwε a. **V** Kĩ bɔ̄tẽ awā a, bɔ̄tsā Kilikia mɔ Pamfilia mpo abū, ade bənadza ne Mira ne Likia a. **VI** Awĩ a sodzafɔ̄ ɔnɔkɔ̄ẽ a kĩ yakpā boe a mó ɔkɔ̄lɔ̄ odi kĩ eto Aleksandria yanaa Italia tite akũ, ade ke ekɔ̄a boe flee edo ne ye kamε a.

VII Osi a katsā kamē na boe ɔsī ne fuwi pii kamē fōmō bupuli buwo Knido ɔmatō a kamē. Kī ɔwe mō ɔsī kabōa sū ni, bōtápuli bōtē bōnaa kpī. Foesū kī buwo Salmone a, bōble bōtsā Kreta ɔmatō a ɔlōtō, awā kī tite a sua ɔwe a kōbē onukpē. **VIII** ɔsī kamē bōkōa bōtsā mpo abuī a bōnawo kakō a kī bavē Tōkōlo Kadzakō Wī a. Awā mō Lasea kayite lēlā lugo. **IX** Bubula fuwi kade, ade kī mui akū katsā lēme na ɔsī sū ni, Onukpē Kasui Lōkō a tē. Ne fukī sū Paulo kpa be kakōna ele kī, **X** “Nda amē, mmó īyi ɔsū kī boe mui anē osi katsā aawo ne mbetahu kamē, kī fōtsa pii mō batī malo aawō.” **XI** Lēme kawū banōne ɔnōkōē kī te ɔkōlō ɔtanē mō ye ɔlate a kakōna εba letsā kī Paulo le a. **XII** Ne kī tōkōlo kadzakō a lēnēne kadzi geleelē ne osili lōkō sū ni, osi batsāne a wē kī bēdzakū ɔsa baawo Foenike. Baapuli bidzi ne awā ne osili lōkō, kitonēkī Foenike nyē ɔmatō ne Kreta tite akū. Edeī tōkōlo fōdzakō kī futsua ɔwe onukpē ne suwa katomukō a.

ɔwe Mō ɔsī Vū Ne Mpo Akū.

XIII Kī ɔwe bōee do kabōa kademēna awē a, fōkena ndē fōale fōkpa osi a akū kanaa. Foesū bēmanē akū ade bētsā Kreta mpo abuī a. **XIV** Lēme owi tābuna mō ɔwe mō ɔsī odi vū eto Kreta sēba sēmake. **XV** Evū etselamō ɔkōlō a lōtō foesū bētápuli bēdani ɔkōlō a anē bētselamō mpo abuī. Ne foesū bēfōne ɔkōlō a awē ade ɔwe a bōa ye ekanamēna a. **XVI** Ke liti kōlaa, bōyana kablakō kadi ne Kauda tite kī mui tsua bisinya te liti. Kōbē kamē fōmō bupuli busuli boe ɔkōlō kabii a budo ne ɔkpale a kī ye kamē bōna a

kamε. **XVII** Kī bεmanε ye biyua a, bōkōa tōwε bisuli bōtēmēna bupimō ɔkɔlɔ kpale a kitonekī bivila kī ɔwε aabɔa ye εnaabāā ne dā kamε ne Libia mpo abuī. Foesū bεkena tilima ne ɔkɔlɔ titse a akū. Ne fukī sū ɔwε a kabɔa ye kanamēna bōeε. **XVIII** Kade nyina, lεmε kī ɔwε a tāfō kavū sū ni, bido fōtsa a kī ɔkɔlɔ a nōne a kanyε kawula ne mui kame awε. **XIX** Ade ne luwi lεlalede a, bεyatalε ɔkɔlɔ a akū fōtsa pii lεmε biwula. **XX** ɔwε mō ɔsī kī vū fuwi bebblebee kī bεtāmō suwa ūye fusibii malo. Ade bōtātε budo kī bōana nkpa a.

XXI Kī bidzi fuwi bebblebee kī bεtānya sū ni, Paulo yidza εdza ne be anε kame, ade ebi be kī, “Nwaē amε, ntε mitse yī kale ni, kufε bōtābōe ne Kreta, kufε fōtsa kī bame flee taya ne boe akū, boyela boe akū fōtsa. **XXII** Finyaakī, make mi aduli kī mina ɔwōle. Ade mabi mi yededeede kī ɔkɔlɔ kī aayela lεmε mi kame odima lεlāaku. **XXIII** Kitonekī kadzō lεnye ni, Baguma a kī ye ode manε, mō ekī masum a, ye ode foto ɔnyanε yadza ne yī ɔwε. **XXIV** Ade ke ebi yī kī, ‘Paulo, tavila. Kenε kī akɔa nō kale oyi ne Kaisare anε kame! Ne Baguma konyakamō sū ni, nō mō bikī bεtsē osi a flee kame odima lεlāaku.’ **XXV** Foesū, nwaē amε, mina ɔwōle! Ntε Baguma ndo kī lεtsa nyε lεtsa aaya ne foe kame nde ayekī ele eyi a. **XXVI** Lεmε ɔwε aabɔa boe εnamēna tite tidi kī mui tsua bisinya te a akū.”

XXVII Ade ke ɔwε mō ɔsī kī kabɔa boe kanamēna lōtō mō litī fuwi ewuana flee ne Adria mpo akū a. Luwi luwuanade lεnye a, boe ɔkɔlɔ kame adzuma bakεnane a kōna kī bifuā tite tidi.

XXVIII Awā na bækona mui a kadzū bədā, ade bəmō kī foe kadzū aana nde fəneta ɔha mō foe tveya. Ade kī bənaa lətō sukuloo a, bibuki bækona ade bəmō kī mui a a kadzū nyē fəneta aduekrōū a. **XXIX** Ne kī bivila kī ɔwē a aabča ɔkəlō a enaasāmō boe kpale kpale sū ni, bækəa fəbətsaɛ mō ɔlōme ena kī bido ɔwē bipimō ɔkəlō a ne lit i bido ne mui a kame. Fəbətsaɛ a nabāā ne mui ɔda fəfō ɔkəlō a dza. Ade ke bəkadā ane kī kade wī kinyina a. **XXX** Kī ɔkəlō a kame adzuma bakənane we kī balo sū ni, bəkena ɔkəlō kabii a, ne tədake kame kī banaakena fəbətsaɛ mō ɔlōme a ne ɔkəlō kpale a lətō. **XXXI** Lemē Paulo bi sodzafo a mō be lətō ɔnyane a kī, “Nte batī kī flee tāna ne ɔkəlō kī kamē kō ni, míaku.” **XXXII** Foesū sodzafo a tsua ɔwē a kī epini ɔkəlō kabii a, ade ɛka ewo ne mui a kame a.

XXXIII Odenyinawi a, Paulo ke be flee aduli kī bənya. Ebi be kī, “Ade nviā nyē fuwi ewuana kī mi kamē odima tāta lətsama onukpē a. **XXXIV** Ne foesū, make mi aduli, minya litsedi ləkəa mina kōbē ayekī milāaku. Kitonékī odima scōlō mōapē malo ləlāakamu.” **XXXV** Ade ke Paulo bōe abodoo adi, ade kī ebča mpaæ ɛkpa Baguma ne be flee ane a, ebuli adi ɛba. **XXXVI** Ade ke ɔwōlē ka edzi odi nyē odi bido kanya awē a. **XXXVII** Bati a kī bəna ne ɔkəlō a kame lidede nyē ɔha nviā mō be aduescū-evū (276). **XXXVIII** Kī batī a nya biwī a, bənye funitsā mō fuvū a flee ne ɔkəlō a kame biko ne mui kamē ade ɔkəlō a né ɔlōme a.

ɔkəlō a Yele.

XXXIX Kī fōkō kpale a, ɔkəlō batanē a tāmō awā mpo abuī a biyi ɔsū. Lemē bəmō kadzakō kadi

kĩ bækəna kĩ awã aale bædza. Foesũ bæwë kĩ ntë fóale ni bata ɔkɔlɔ a bənamena awã. [XL](#) Foesũ bikpeli fɔbɔtsae mɔ ɔlɔmɛ kĩ fupini ɔkɔlɔ a tɔwɛ bido ne mui kame, ade biwūnya otse a kĩ ye atsa ɔkɔlɔ a osi a. Ke liti bædzela ɔkɔlɔ a tilima ayekĩ ɔwë aabɔa ye enamenä. [XLI](#) Kĩ bæyelé banaa a, ɔkɔlɔ a nabãã ne dã kame ade ye ane semake tábuki epuli ekuna akũ a. ɔwë mɔ ɔsí a lemè yabo ye ne liti semake a eyelé ye fɔke fɔke.

[XLII](#) Sodzafɔ a ke otse kĩ bakɔ kɔla bawane a flee ayekĩ bæláato mui bilo. [XLIII](#) Lemè be lɔtɔ ɔnyanë wɛ kĩ yate Paulo nkpã, foesũ etátunɔ bækəna ne be kawé akũ. Ade ɛkpa kɔbɛ kĩ ntë bikɔ baapuli bito mui ni, bɛnya lɔtɔ bɛvenya biwo bito mui bənaa mpo abuï. [XLIV](#) Bati a kĩ bite a lemè bæbɔe titse fɔke mɔ fɔtsa bæbã kĩ fɔapuli fɔtsāmɔ be ne mui ane lɔkɔa biwo ɔwɔ abuï. Ade aye bækəna buwo ɔwɔ abuï sɔñ a.

XXVIII

Paulo Kena Awãwã Fɔtsa Ne Malta.

[I](#) Ade kĩ bɔne ne mbetahu kame a, bɔyamɔ kĩ tite a kĩ mui tsua bisinya te a bavé Malta. [II](#) Bati ne tite kii akũ a te boe mɔ kawɔle paa a. Ne kĩ oni kako osili lemè na sū ni, bækpa fi kpale ne mpo abuï a bækpa boe. [III](#) Kĩ Paulo fila tuvotsei kĩ yako ne fi kame a, ne fi a ɔwë ɔbɔ sū kɔe kudi ne ne avo a kame koyadɔ ye kɔvane ne ye kɔkpo. [IV](#) Kĩ awã batì a mɔ kɔe a kĩ kɔvane ne ye kɔkpo a, bibi akũ kĩ, "Owudini otì kii ane. Ade foesũ boe baviɔ léláafɔ edzi nkpã a, titɔ kĩ elo ne wuda awé kame ne mpo kame malo." [V](#) Ade Paulo wunya kɔe a edo ne fi a kame a, lemè lëtsama tákəna

ye. **VI** Ade bati a dza b̄ekadā ane kī yaawumi īye yaaka etō deedim̄ap̄e eku. Owi buna kī b̄edza b̄ekadā, ade kī l̄etsama ták̄ena ye a, b̄edani be adzuni ne ye akū, ade b̄ele kī, baguma adi yan̄e.

VII Awā kī b̄onadza a, fuām̄o Publio kī enȳe tite a legā. Čnokōē kī l̄eme te boe m̄o kawōl̄e ade edā boe akū fuwi elalee flee a. **VIII** Ne fuwi kī kame ni, Publio ɔlega kas̄o atilili, ade ekayo kōb̄oa m̄oats̄e m̄oats̄e a. Paulo naa ye sek̄e, enab̄oa m̄paes ete awe ne ye akū, ade esaes a. **IX** Kī binu fōs̄o katsa kī a, bas̄one ne tite akū flee ne b̄eȳa, ade Paulo tsa be a. **X** Ne lekenana kī sū b̄ekpa boe fōtsa pii. Ade kī boe kadzakū wo ɔt̄o a, b̄ema boe fōtsa a kī b̄oak̄oa b̄otsā osi.

Betē Malta Benaa Roma.

XI Bōte tidetō elale ne awā fōm̄o b̄odzakū. Kī b̄oadzakū a budzi ɔk̄ol̄o kī bave Nta Baviō kī eto Aleksandria eyadza ne kasekō a ne osili lōko.

XII Kī b̄eb̄oe buto awā a, b̄onaa Sirakuse ɔmat̄o a, ade b̄ona ne awā fuwi elale a. **XIII** Ade ke luwi leyade buto awā bunyina b̄onaa Regio a. Čwe wī odi b̄ea boe ne liti, ade b̄oyawo Puteoli a. **XIV** Awā naa, b̄om̄o bate badone badi, ade bike boe adul̄i kī budzi ne be sek̄e ɔkwansieda m̄oa. Ne ke liti a, buto awā b̄onaa Roma. **XV** Kī boe bawaē a kī bidei ne Roma nu kī b̄oaya a, b̄eyatselam̄o boe ne awā kī bave Apia Kōyaat̄o a. Badi l̄eme yatselam̄o boe ne Fusekō Elale a. Kī Paulo mó be a, enȳe Baguma kōle ade ke ebuki ena ɔwōle kado a.

Paulo Wo Roma.

XVI Kī buwo Roma a, b̄ekpa Paulo osi kī edzi ye akū akū ne awā kī ewe a, l̄eme befō sodzafo a kame ɔm̄o kadām̄ena ye akū.

XVII Fuwi elale liti a, Paulo ve Yudafō banokōeš a kī bidei ne awā a ekpota. Kī betseña a, ebi be kī, “Nwaẽ ame, bipi yī ne Yerusalem békōa bema Roma abāā kī edzemō yī, titō kī ntáfum odima, ūye nfum boe bawanyō amanis adima malo. **XVIII** Romafō a dzemō yī, ade ke bēwē kī bafōne yī awē kufe a, kitonékī bētámō lētsa a kī de akū baadza békō yī wuda kōtō. **XIX** Kī Yudafō a tátuno ne foe akū sū ni, foyasī kī nkōa yī kale mma Legānokōeš Kaisare, titō kī ntábōe fōleltsa ne yī kade batí akū malo. **XX** Ade fukī sū nve mi a, kitonékī Oti a kī Bebōa Tōdō a, kī ye akū Yudafō ate ane a, ade ye nte ndo sū nkōsōnkōsō kī pini yī a.”

XXI Ade bibi ye kī, “Boe kō bōtānu kadima butomēna nō akū. Ade bōtātē ovoli ūye ɔledo kpa odima ne nō akū butomēna bikī bito Yudea bēya ne awī a sekē a. **XXII** Leme bōawē kī bōatse litsedi butomēna lētsa a kī de ɔtē odo a akū. Kitonékī bāále kale wī kadima ne katekado katsu a kī ke kame odee a akū ne kako nyé kako.”

XXIII Biyi luwi ade ke batí pii yatsena ne Paulo awā a. Awā naa, ebi be fōleltsa ne Baguma legākanyakō a akū. Ade etsa be fōtsa ne Yesu akū etomēna Mose mō Baguma onukpē banyēnē a tuvoli kame a. Elē kōdzela kito ɔnōne kenawo olobe. **XXIV** Be kame badi te fōleltsa a bido, badi leme tātē bido. **XXV** Fōleltsa kī dani kayēlē ne be kame, ade bēsē be akū a. Paulo bi be kī, “Hūhū Kpalēwa le ɔnōkōali etsā Yesaya akū ebi boe bawanyō kī,

XXVI ‘Naa kanaabi Yudafō a kī,
“Mianu yī fōleltsa leme milāanu foe kayō,

míako anε midā lεmε miláamɔ̄ foe miyi
ɔsū.”

XXVII Kitonɛkĩ bati kĩ tɔwɔlɛ deĩ ɔsĩ,
ade be atɔ̄ sĩ a,
ade bisua anε lεmε a.

Ntε nné aye ni, kufε be anε aamɔ̄
ade be atɔ̄ aanu, be adzuni kamε lεmε
aakpale,
ade baadani bεya nε yĩ sekẽ lɔkɔa ntsa be fɔsɔ.’
”

XXVIII-XXIX Paulo wũna kɔdzela kale mɔ̄ be kĩ,
“Kεnε kĩ minyi kĩ, bεkɔa Baguma bati nkpa kate
fɔletsa kĩ a bεma bikĩ bεnyé Yudafɔ a lεmε. Be
ni, baate foe!”

XXX Paulo dzi nε awã futeli nviã nε kɔla kĩ εwã
a kamε. Ade awã εkate bati a flee kĩ bεkaya nε
ye sekẽ a. **XXXI** Ekale Baguma legãkanyakɔ̄ akũ
fɔletsa mɔ̄ ɔwɔlɛ kamε kɔbẽ flee kakpa be, etsa
be fɔtsa etomεna boe ɔlate Yesu Kristo akũ, ade
odima tásua ye osi a.

**Baguma Apam Vœ a Tuwuli
Tuwuli: Baguma Apam Vœ a Tuwuli New Testament**
copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Tuwuli)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-12-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022
68df0193-2981-5275-8994-8f743fe01e5e